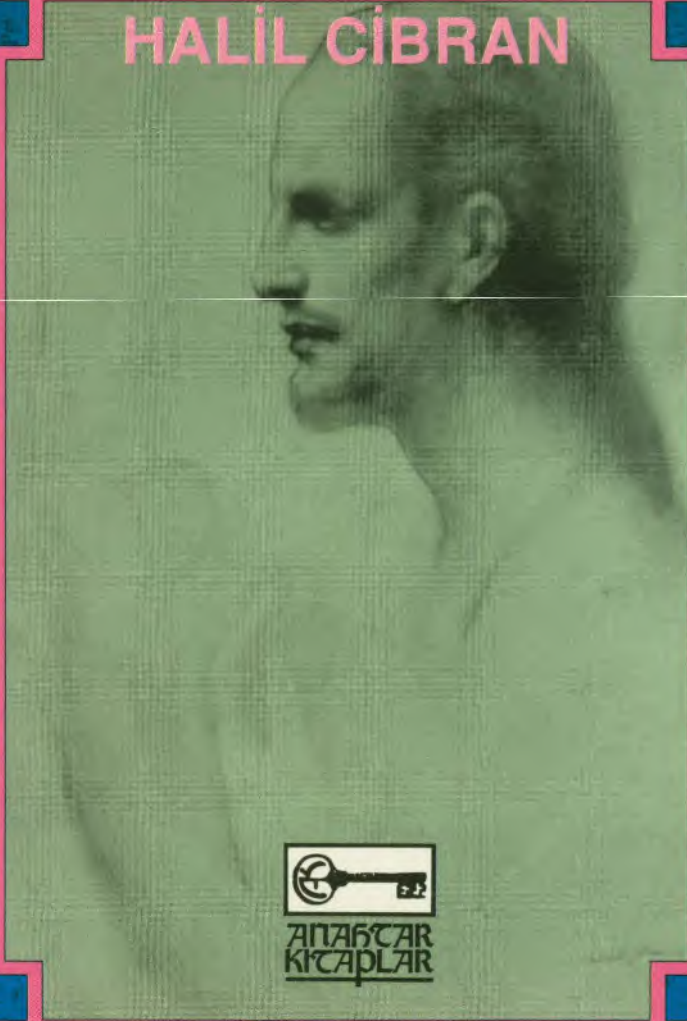

İNSANOĞLU İSA

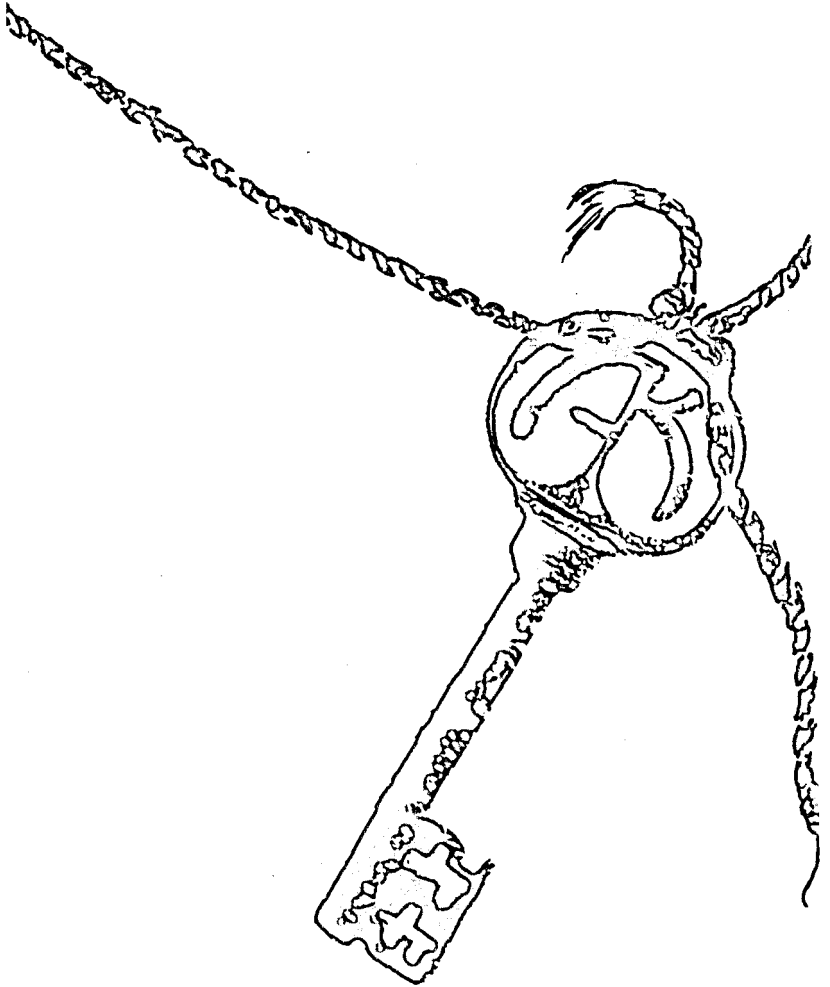
HALİL CİBRAN

ANAFİCAR
KİTAPLAR

“Senden başka ressamlığı ve şairliği, yeni
bir William Blake yapacak kadar iyi olan
kimseyi tanımıyorum.”

RODIN

HALİL CİBRAN KİTAPLARI

HALİL CİBRAN'IN DİĞER KİTAPLARI:

- 1- Ermiş
- 2- Ermişin Bahçesi
- 3- Sözler
- 4- Gezgin
- 5- Bir Damla Yaş ve Bir Gülümseyiş
- 6- Deli
- 7- Haberci
- 8- Kum ve Köpük
- 9- Vadinin Perileri
- 10- Asi Ruhlar
- 11- Kendimle Konuşmalar
- 12- Aşk Mektupları

Kültür

Kapısını

**ANAHTAR
KİTAPLAR**

Açar.

ANAHTAR KİTAPLAR YAYINEVİ

Klod Farer Cad. İletişim Han No:7 Kat:2 34400 Cağaloğlu-İstanbul
Tel.: (0.212) 518 54 42 Fax: (0.212) 638 11 12
e-mail: e-anahtar @ excite.com

HALİL CİBRAN
İNSANOĞLU İSA

Çeviren:
Deniz CAREY

İNSANOĞLU İSA
HALİL CİBRAN

Çeviren:
Deniz Carey

Kitabın Orijinal Adı:
Jesus the son of man

© Alfred A. Knopf / 1928
basımından çevrilmiştir.

Yayın Halkları:
© Alfred A. Knopf / 1928
Anahtar Kitaplar Yayınevi / 1993

Kapak Resmi:
Halil Cibran

Kapak Filmi ve Grafik:
Ebru Grafik

Baskı:
Özener Matbaası

Cilt:
Step Ajans

Birinci Basım: 1993
İkinci Basım: 2000

ISBN 975-7787-22-1

HALİL CİBRAN

İNSANOĞLU İSA

İÇİNDEKİLER

Zebedi Oğlu Yakup	13
Meryem'in Anası Anna	17
'Sur'lu Hatip Asaf	20
'Mecde'li Meryem	22
Yunanlı Eczacı Filemon	26
Petrus Denilen Simun	28
Başkahin Kayafa	32
Hirodes'in Kahyasının Karısı Yoanna	34
Kanalı Gelin Rafza	35
Şamda Persli Bir Filozof	39
İzleyicilerinden Biri Davut	41
Luka	42
Matta Dağdaki Vaaz	44
Zebedi Oğlu Yuhanna	49
Kapenraum'da Genç Bir Kahin	53
Nasıra Cıvarından Zengin Bir Levili	55
Güney Lübnan'da Bir Çoban	57
Vaftizci Yahya Şakirtlerinden Birine	59
Arimatyalı Yusuf	61
Natanyel	66
Antakyalı Saba	68
Salome Bir Kadın Dostuna	71

Rahel Bir Kadın Şakirt	73
Betronyalı Kleyopas	76
Gadaralı Naaman İstefan'ın Bir Arkadaşı	78
Tomas	80
Mantıkçı Elmadam	83
'Meryem'lerden Biri	85
Bir Yunanlı Ozan Romanus	86
Şakirdi Levi	88
Galile'de Bir Dul	91
İsa'nın Kuzeni Yahuda	93
Çölden Gelen Adam	95
Petrus	97
Babilli Gökbilimci Melaike	98
Bı Filozof	100
Uriya Nasıralı Bir Yaşlı Adam	103
Ozan Nikodim Sanhedrin'deki Yaşlıların En Genci	105
Aramatyalı Yusuf On Yıl Sonra	109
Beyrutlu Yorgi	110
Mecdelli Meryem	112
Nasıralı Yotam Bir Romalıya	113
Erihalı Efraim	115
Surlu Bir Tüccar Barka	116
Fumya Sayda'daki Önde Gelen Din Kadını	
Diğer Din Kadınlarına	118
Yazıcı Benyamin	121
Zakay	123
Yonatan	125
Beytsaydalı Hanna Yıl 73	127
Kudüs'de Bir Hukukçu – Manaşe	130
Sezariyeli Yeftah	131
Sevgili Öğrencisi Yuhanna Yaşlılığında	133
Pompeyli Mannus'tan Bir Yunanlıya	135
Pontus Pilatus	137
Efesli Bartalmay	141

Matta	144
Andreya	145
Bir Zengin Adam	148
Yuhanna Patmos'da	150
Petrus	154
Kudüs'de Bir Ayakkabı Tamircisi	155
Meryem'in Komşusu Nasıralı Suzan	156
Yustus Denilen Yusuf	166
Filipus	167
Yemenli Birbara	169
Pilatus'un Karısı Romalı Bir Hanıma	170
Yahuda'nın Kudüs'ü Dışındaki Adam	171
Deli Denen Yaşlı Yunanlı Çoban, Sarkis	176
Başkahin Hanna	178
Meryem'in Komşularından Bir Kadın	180
Hancı Cüsseli Ahaz	182
Barabas İsa'nın Son Sözleri	185
Klavdiyus Bir Romalı Asker	187
Rab'bin Kardeşi Yakup Son Yemek	189
Kireneli Simun	195
Yahuda'nın Annesi Siborya	197
Biblos'taki Kadın Bir Ağıt	199
Mecdelli Meryem – Otuz Yıl Sonra	201
Ondokuz Yüzyıl Sonra Bir Lübnanlı	203

Ve alacakaranlık olmuştu. Bizlere döndü ve dedi: "Aşağıya inelim. Gece önümüzde. Işık bizimleyken ışıktayürüelim."

Ve tepeden aşağıya doğru inmeye koyuldu, biz de onu izledik. Ve Yahuda gerilerden geliyordu.

Ve düzlüğe indiğimizde gece olmuştu.

Ve Diyofan oğlu Tomas O'na dedi: "Efendi, hava karardı, yolumuzu göremiyoruz. Eğer istiyorsanız, yiyecek ve barınak bulabileceğimiz ötedeki köyün ışıklarına götür bizi."

Ve İsa, Tomas'ı yanıtladı ve dedi: "Açlığınızda sizi yükseltilere çıkardım, ve daha büyük bir açıklıkla düzlüğe indirdim. Ama bu gece sizlerle kalamam. Yalnız kalmayı yeğliyorum."

Derken Simun Petrus öne çıktı ve dedi: "Efendi, bizi karanlıkta koyup gitme. Seninle bu yolda kalmaya da razıyız. Eğer bizimle kalırsan gece ve gecenin gölgeleri fazla sallanmayacak ve sabah bizi az zamanda bulacaktır."

Ve İsa yanıtladı: "Bu gece tilkiler deliklerine, havadaki kuşlar da yuvalarına dönecekler. Ama İnsanoğlu'nun yeryüzünde başını koyabileceği bir yer yok. Eğer beni istiyorsanız sizi bulduğum gölün kıyısında bulabilirsiniz."

Ve ağırlaşmış yüreklerle O'ndan uzaklaştık; çünkü O'ndan ayrılmak istediğimiz değildi.

Pek çok kez durup yüzümüzü O'na çevirdik ve yalnız görmeyi içinde batıya doğru ilerlediğini gördük.

Aramızda yalnızlığı içinde O'na bakmak için başını çevirmeyen tek kişi, Iskaryot'lu Yahuda idi.

Ve o günden sonra Yahuda asıkyüzlü ve mesafeli oldu. Ve gözçukurlarındaki tehlikeyi görür gibi oldum.

MERYEM'İN ANASI ANNA

Kızımın oğlu İsa, Ocak ayında burada, Nasıra'da doğdu. Ve İsa'nın doğduğu gece Doğu'dan insanlar geldi ziyaretimize. Mısır'a giden Medyalıların kervanlarıyla Esdraelon'a gelen Perslilerdi. Handa yer bulamadıkları için evimizde barınmak istiyorlardı.

Ve onları karşıladım ve dedim: "Kızım bu gece bir erkek evlat doğurdu. Sizi bir ev sahibesine yaraşır bir şekilde ağırlayamazsam, kuşkusuz beni bağışlarsınız."

Ardından kendilerine barınma olanağı sağladığım için bana şükranlarını bildirdiler. Ve yemek yedikten sonra bana dediler: "Yeni doğanı görmek isteriz."

Ve Meryem'in Oğlu görülecek güzellikteydi ve o da hoştu.

Ve Persliler Meryem'i ve bebeği gördüklerinde çantalarından altın ve gümüş ve mür ve günlük çıkardılar ve bunların tümünü çocuğun ayaklarına serdiler.

Ardından dizlerinin üzerine düşüp anlamadığımız garip bir dilde duaya koyuldular.

Ve onları kendileri için hazırlanmış yatak odalarına götürdüğümde, gördüklerinden dehşete düşmüş gibi yürüyorlardı.

Sabah olduğunda, bizden ayrılıp Mısır'a doğru yola koyuldular.

Ama ayrılırken bana dediler: "Çocuk daha bir günlük, ama gözlerinde Rabbimizin ışığını ve ağzında Rabbimizin gülümseyişini gördük.

"Senden O'nu korumanı diliyoruz ki O da hepimizi korusun."

Ve bunları söyledikten sonra develerine bindiler ve onları bir daha görmedik.

Ve Meryem, ilk yavrusuna karşı sevinçten çok, hayret ve şaşkınlık besliyor gibiydi.

Uzun uzun bebeğinin yüzüne bakıyor, sonra yüzünü pencereye çevirip, sanki görülmeye kapılıyormuş gibi uzaklara daldırıyordu gözlerini.

Ve yüreğiyle yüreğim arasında sanki uçurumlar girmişti. Ve çocuk bedence ve ruhça büyüdü, ve öbür çocuklardan farklıydı. Uzaklarda gibiydi ve yönetilmesi zordu, ve ben O'na el süremiyordum.

Ama Nasıra'da herkes onu seviyordu ve yüreğimde bunun nedenini biliyordum.

Sık sık evimizdeki yiyeceği alıp, gelen geçenlere verirdi. Ve O'na verdiğim şekerleri kendi ağzına sürmeden başka çocuklara verirdi.

Meyva bahçemdeki ağaçlara çıkıp meyvaları toplar, ama onları asla kendi yemezdi.

Ve diğer erkek çocuklarla yarışır ve zaman zaman, ayağı daha çabuk olduğundan, öbürkülerin hedefe kendisinden önce varması için gecikirdi.

Ve bazen, O'nu yatağına götürdüğümde, derdi: "Anneme ve öbürkülerine yalnız bedenimin uyuduğunu söyle. Akılları sabahıma erişene dek aklım onlarla olacak."

Ve daha çocukken başka pekçok şaşkıncı sözcükler söyledirdi, ama bunları anımsayamayacak kadar yaşlıyım.

Şimdi O'nu bir daha göremeyeceğimi söylüyorlar. Ama onların bu sözlerine nasıl inanayım?

Gülüşü hâlâ kulaklarımda ve evimde koşturan ayak seslerini duyuyorum bugün de. Ve kızımın yanaklarını her öptüğümde O'nun letafeti* yüreğime dönüyor ve bedene sanki kollarımı dolduruyor.

Ama kızımın ilk evladından bana hiç sözetmemesi şaşırıcı değil mi?

Bazen O'na özlemimin, kızıminkinden daha büyük olduğunu düşünüyorum. Günışığında tunçtan bir heykel kadar sağlam duruyor, oysa benim yüreğim ıgıl ıgıl erimekte.

Belki o, benim bilmediğimi biliyor. Bana da söylemesini öyle isterdim ki.

---

* Letafet: Güzellik, nezaket, yumuşaklık.

'SUR'LU HATİP ASAF

O nun konuşması üzerine ne diyebilirim ki? Belki kişiliğinden birşey sözcüklerine güç katıyor ve O'nu dinleyenleri çoşturuyordu. Çünkü O güzeldi ve günışığı yüzünde şavkırdı.

Erkekler ve kadınlar sözünü dinlemekten çok O'nun yüzüne bakarlardı. Ama zaman zaman bir ruhun kuvvetiyle konuşurdu ve bu ruhun O'nu dinleyenler üzerinde yetkesi vardı.

Gençliğimde Romalı ve Atinalı ve İskenderiyeli hatipleri dinledim. Genç Nasıralı hiçbirine benzemiyordu.

Onlar sözcüklerini kulakları büyülemek üzere sanatla donatırlardı, ama O'nu dinlediğinizde yüreğiniz kafesinden koparak ayak değmemiş bölgelerde gezintiye çıkardı.

Bir öykü anlattığı ya da bir mesel söylediğinde, öykülerinin ve mesellerinin benzeri, Suriye'de duyulmamış olurdu. Onları sanki mevsimlerden dokurdu; tıpkı zamanın yılları ve kuşakları dokuduğu gibi.

Öyküye şöyle başlardı: "Çiftçiler tohumlarını ekmek için tarlaya gittiler."

Ya da, "Bir zamanlar pekçok bağı, bahçesi olan zengin bir adam yaşardı."

Veya, "Çobanın biri akşam üzeri koyunlarını sayarken içlerinden birinin eksik olduğunu farketti."

Ve böylesi sözcükler dinleyicilerini yalın benliklerine ve

günlerinin eskisine taşırdı.

Yüreğimizde hepimiz birer çiftçiyizdir ve bağı severiz. Ve belleğimizin otlaklarında bir çoban ve bir sürü ve yitik koyun yaşar; ve saban demiri ve üzüm cenderesi ve harman yeri vardır.

Eski benliğimizin kaynağını ve dokunduğumuz sağlam ip-
liğı biliyordu.

Grekle ve Romalı hatipler dinleyicilerinin akıllarına sesle-
nirlerdi. Nasıralı yüreklerde barınan özlemi çağırırdı oysa.

Onlar yaşamı sizinki ve benimkinden az biraz daha açık
seçik gözlerle görmekteydiler. O ise yaşamı Rabbin ışığında
seyrediyordu.

Sık sık, onun kalabalıklara bir dağın ovaya seslenişi gibi
seslendiğini düşünmüşümdür.

Ve konuşmasında, Atina ya da Romalı hatiplerin sahip
olmadığı bir güç vardı.

'MECDEL'Lİ MERYEM

O nu ilk kez haziran ayında gördüm. Cariyelerimle birlikte yayından geçtiğimizde buğday tarlasında yalnız başına yürüyordu.

Ayak sesleri diğer erkeklerinkinden farklıydı ve bedeni şimdiye dek kimsede görmediğim gibi deviniyordu.

İnsanlar yeryüzünde böyle yürümezler. Şimdi dahi, hızlı mı yürüyordu, yavaş mı, ayrımsayamıyorum.

Cariyelerim parmaklarıyla onu gösterip aralarında utançla birşeyler fısıldaştılar. Adımlarımı bir an yavaşlatıp O'nu selamlamak üzere elimi kaldırdım. Ama yüzünü çevirmedi ve bana bakmadı. Ve O'ndan nefret ettim. Kendime geldim, bir tipiyeye yakalanmış gibi buz kesmişim. Ve titriyordum.

O gece düşümde gördüm; sonradan uykumda çılgınlık atığımı ve huzursuzca debelendiğimi söylediler.

O'nu pencereden yeniden gördüğümde aylardan Ağustos. Bahçemdeki selvi ağacının altında oturuyordu ve bir taştan oyulmuş gibi hareketsizdi; tıpkı Antakya ve Kuzey Ülkesi'nin diğer kentlerindeki heykellere benziyordu.

Ve Mısırlı kölem bana geldi ve dedi: "O adam yine burada. Bahçenizde oturuyor."

Ve O'na baktım ve ruhum titredi, çok güzeldi.

Bedeni tekildi ve sanki her bir uzvu, diğerini seviyordu.

Sonra Şam ipeklilerime büründüm ve evimden çıkarak O'na doğru yürüdüm.

Beni O'na çeken yalnızlığım mıydı yoksa letafeti mi? Gözlerimin açlığı mı güzelliği arzuluyordu, yoksa O'nun güzelliği mi gözlerimin ışığını arıyordu?

Bunu şimdi dahi bilmiyorum.

Parfümlü giysilerim ve Romalı binbaşının bana armağan ettiği altın suyana batmış sandaletlerimle, evet o sandaletlerle O'na doğru yürüdüm. Ve yanına vardığımda, dedim, "İyi günler olsun."

Ve dedi, "İyi günler, Meryem."

Ve bana baktı, gece gözleri hiçbir erkeğin görmediği gibi gördü beni. Ve birden, çıplakmışçasına utandım.

Oysa yalnızca "İyi günler" demişti.

Ve O'na dedim, "Evime gelmez misin?"

Ve dedi, "Zaten evinde değil miyim?"

O zaman ne dediğini anlamamıştım; şimdi biliyorum.

Ve dedim, "Benimle ekmek ve şarap paylaşır mısınız?"

Ve dedi, "Evet Meryem, ama şimdi değil."

Şimdi değil, şimdi değil, dedi. Ve bu iki sözcükte denizin sesi, ve rüzgarın ve ağaçların sesi gizliydi. Ve bunları bana söylerken yaşam ölümle konuşuyordu.

Çünkü şunu söyleyeyim ki dostum, ben ölmüştüm. Ruhunu boşlamış bir kadındım. Şu an gördüğünüz benlikten uzaklarda yaşıyordum. Bütün erkeklere aittim ve hiçbirinin değildim. Bana fahişe, yedi cinli kadın diyorlardı. Hem lanetliyor, hem de imreniyorlardı.

Ama tanyeri gözlerini gözlerime diktiğinde gecemin yıldızları sönüyor ve Meryem oluyordum, yalnızca Meryem; bildiği yeryüzünden yitip gitmiş, kendini yeni bir yerlerde bulan bir kadın.

Ve O'na bir kez daha dedim, "Evime gel ve ekmeğimi ve şarabımı paylaş benimle."

Ve dedi: "Neden konuğun olmamı bu denli istiyorsun?"

Ve dedim, "Yalvarırım gel evime."

Ve içimdeki en yüksek ve en alçak beni ona çağırıyordu.

Sonra bana baktı; gözlerinin öğle üzeri üzerimdeydi ve dedi: "Pek çok aşığın var ama seni yalnızca ben seviyorum. Diğer erkekler senin yakınlığında kendilerini seviyorlar. Diğer erkekler sende kendi yıllarından evvel solacak bir güzellik görüyorlar. Ama ben sende asla solmayacak bir güzellik görüyorum; ve günlerinin güzünde bu güzellik aynada kendi imgesini seyretmekten çekinmeyecek.

"Sende görülmeyeni bir tek ben seviyorum."

Ardından alçak bir sesle ekledi: "Şimdi git. Eğer selvi ağacı seninse ve gölgesinde oturmamı istemiyorsan, yoluma giderim."

Ve O'na haykırdım ve dedim, "Efendim, evime gel. Senin için yakacak buhurum, ayaklarını yıkayacağım bir gümüş leğenim var. Sen bir yabancısın ama yine de yabancım değilsin. Sana yalvarıyorum, evime gel."

Ve ayağa kalkıp mevsimlerin tarlaya baktığı gibi yüzüme baktı ve gülümsedi. Ve bir kez daha dedi: "Bütün erkekler seni kendileri için seviyor. Bense seni senin için seviyorum."

Ve yürüyüp gitti.

Ama kimse onun yürüdüğünce yürüyemez. Bahçemden doğan bir soluk muydu doğuya doğru savrulan? Yoksa herşeyi temelinden sarsan bir fırtına mı?

Bilemiyorum ama o gün gözlerindeki günbatımı içimdeki ejderhayı öldürdü ve ben bir kadın oldum, Meryem oldum, Mecdelli Meryem.

YUNANLI ECZACI FİLEMON

Nasıralı halkına usta bir hekimdi. Bedenlerimiz, unsurlarını ve özelliklerini hiç kimse bu kadar iyi bilemezdi.

Yunanlıların ve Mısırlıların tanımadığı hastalıklara tutulanları iyi ederd. Ölüleri dirilttiğini bile söylüyorlar. Bu doğru olsa da, olmasa da kudretini ortaya koyar, çünkü büyük sanatlar büyük işler yapanlara yakıştırılır ancak.

İsa'nın Hindistan'ı ve İki Irmak Arasındaki Ülke'yi ziyaret ettiğini ve orada rakiplerin etimizin tüm gizlerinin bilgisini orada O'na öğrettiklerini de söylüyorlar.

Ama bu bilgi O'na rahipler aracılığıyla değil, doğrudan tanrılarca da iletilmiş olabilir. Çünkü binlerce yıl insanlardan gizli kalan, bir anda bir kişiye açılabilir. Ve Apollon elini karanlığın yüreğine koyup onu bilge kılabilir.

Surlulara ve Teblilere pekçok kapı açılmıştı, ve mühürlü bazı kapılar bu adama da açıldı. Ruhun tapınağına, yani bedene girip girişlerimize karşı duran kötü ruhları ve orada ipelikleri eğiren iyi ruhları gördü.

Bence bu karşı durma ve direnç kudretiyle hastaları sağaltıyordu; ama filozoflarımıza yabancı olan bir tarzda. Kar gibi dokunuşuyla ateşi şaşırtıyor ve o geri çekiliyordu; sertleşmiş uzuvları dinginliğiyle şaşılatıyor ve O'na teslim oluyorlar ve huzura kavuşuyorlardı.

Kurumuş kabuğun içinde çekilen öz suyunu biliyordu – ama parmaklarıyla öz suyuna nasıl ulaşıyordu, bilmiyorum.

PETRUS DENİLEN SİMUN

Rabbim ve Efendim İsa'yı ilk kez Cenesaret Gölü'nün kıyısında gördüm.

Kardeşim Andreas benimle birlikteydi ve sulara ağıımızı atıyorduk.

Dalgalar kaba ve yüksekti ve az balık tutabildik. Ve yüreklerimiz ağırdı.

Birden İsa yanibaşımızda belirdi, yaklaştığını görmemiştik, adeta birden yanibaşımızda belirivermişti.

Adlarımızla seslendi bize ve dedi: "Eğer beni izleyecek olursanız sizi balıkların kaynaştığı bir koya götürürüm."

Ve yüzüne baktığımda ağ elimden düştü, çünkü içimde bir ateş tutuşmuştu ve onu tanımıştım.

Ve kardeşim Andreas konuştu ve dedi: "Bu kıyılardaki bütün koyları tanırız, ve böylesi rüzgarlı havalarda da balıkların ağlarımızdan daha derinleri aradıklarını biliriz."

Ve İsa yanıtladı: "Beni daha büyük bir denizin kıyılarınca izleyin. Sizi insanların balıkçıları yapacağım. Ve ağlarınız hiçbir zaman boş kalmayacak."

Ve kayığımızı ve ağıımızı terkedip O'nu izledik.

Ben O'nun kişiliği yanısıra yürüyen görülsüz bir kudretin çekimine kapılmıştım.

Soluksuz peşinden yürüyordum, büyülenmişçesine; ve kardeşim Andreas şaşkın ardımızdaydı.

Ve kumlar üzerinde yürürken cesaretimi toplayıp dedim: "Efendim, ben ve kardeşim adımlarınızı izleyecek ve nereye

giderseniz biz de geleceğiz. Ama eğer lütfeder de bu gece evimize gelerseniz ziyaretiniz bizi onurlandıracak. Evimiz büyük, tavanımız yüksek değil ve mütevazı bir yemek yiyebileceksiniz. Ama eğer izbemizde kalırsanız o bizim için bir saray olacak. Ve eğer bizimle birlikte ekmeği bölerseniz, mevcudiyetiniz ülkenin prenslerini imrendirecek."

Ve O dedi: "Evet, bu gece konuğunuz olacağım."

Ve yüreğim sevinç doldu. Ve evimize varana dek sessizce O'nun peşisıra yürüdük.

Ve eşikte durduğumuzda İsa dedi: "Bu ev ve içinde yaşayanlara selamet olsun."

Ve içeri girdi, ve biz de onu izledik.

Karım ve karımın anası ve kızım önünde durup O'na tapındılar; sonra O'nun önünde diz çöküp yeninin ucunu öptüler.

O seçilmiş ve sevilenin konuğumuz olmasına şaşırmışlardı; çünkü O'nu, daha önce Vaftizci Yahya halkın önünde muştuladığında Ürdün Irmağı'nın kıyısında görmüşlerdi.

Ve karım ve karımın anası derhal yemeği hazırlamaya koyuldular.

Kardeşim Andreas utangaç bir adamdı, ama onun İsa'ya imanı benimkinden daha derindi.

Ve o zaman henüz oniki yaşında olan kızım O'nun yanbaşında duruyor ve sanki bizi terkedip yeniden gecenin karanlığında yitip gitmesinden korkuyormuşçasına giysisinin ucunu tutuyordu. Çobanını bulmuş yitik bir koyun gibi sokulmuştu O'na.

Ardından sofraya oturduk ve ekmeği böldü ve şarabı doldurdu; ve bizlere döndü, dedi: "Dostlarım, bu yiyecekleri benimle paylaşmakla beni onurlandırın, tıpkı onları bize vermekle Babamızın bizi onurlandırdığı gibi."

Bu sözcükleri söyledi ve sonra bir lokmaya dokundu, çünkü onur konuğunun evsahipliğini üstlendiği eski bir adete uymak istiyordu.

Ve O'nunla birlikte sofrada otururken yüce Kral'ın ziyafetinde oturuyor gibi duyumsadık kendimizi.

Genç ve bilisiz olan kızım Peronelah durmaksızın O'nun yüzüne bakıyor ve ellerinin hareketini izliyordu. Gözlerinin yaşlarla örtüldüğünü gördüm.

Sofradan kalktığımızda O'nu izledik ve asma çardağında O'nun etrafına oturduk.

Ve O konuştu ve bizler dinledik, yüreklerimiz kafeslerinde kuşlar gibi çırpınıyordu.

İnsanın ikinci doğuşundan ve cennetin kapılarının açılmasından sözettii; ve meleklerin yeryüzüne inip tüm insanlara selamet ve mutluluk getirmesinden ve meleklerin Tanrı'nın katına yükselip insanların isteklerini ona iletmelerinden sözettii.

Sonra gözlerimin içine baktı ve yüreğimin derinliklerine göz gezdirdi. Ve sonra dedi: "Seni ve kardeşini seçtim, benimle gelmelisiniz. Çalışıp çabaladınız ve çok yük yüklendiniz. Artık size huzur vereceğim. Benim yekemi alın ve benden öğrenin; çünkü huzur benim yüreğimdedir ve ruhunuz bolluğu ve yuvaya dönüşü bulacaktır."

Böyle konuştuğunda ben ve kardeşim huzurunda ayağa kalktık ve O'na dedim: "Efendi; yeryüzünün sonuna dek ardından geleceğiz. Ve yükümüz dağlar kadar da olsa, onu seninle birlikteyken seve seve taşıyacağız. Ve yolun kenarında düşsek dahi, cennete giden yolda düştüğümüzü bilecek ve mutlu olacağız."

Ve kardeşim Andreas konuştu ve dedi: "Efendi; senin ellerinde iplikler ve dokuma tezgahın olacağız. Diliyorsan doku bizi, çünkü En Yüce'nin giysisinden olacağız."

Ve karım yüzünü kaldırdı ve yanakları gözyaşlarıyla ıslanmıştı ve sevinçle konuştu ve dedi: "Rab'bin adına gelen sen

ne kutlusun. Seni taşıyan rahime seni emziren memelere ne mutlu."

Ve henüz oniki yaşında olan kızım ayaklarında oturdu ve O'na sokuldu.

Ve karımın, eşikte oturmakta olan anası bir tek sözcük söylemedi. Yalnızca sessizce ağladı ve şalı gözyaşlarıyla ıslanmıştı.

Ve İsa ona doğru yürüdü ve yüzünü kendi yüzüne doğru kaldırıp dedi: "Sen hepsinin anasisin. Sevinçten ağlıyorsun ve gözyaşlarını anılarımda taşıyacağım."

Ve artık yaşlı ay ufukta doğmaktaydı. Ve İsa bir an ona baktı ve bizlere döndü ve dedi: "Geç oldu. Yataklarınıza gidin artık; dilerim Rab uykunuzu ziyaret etsin. Gündoğumu- na dek bu çardakta kalacağım. Bu gün ağımlı attım ve iki insan yakaladım; mutluyum ve şimdi size iyi geceler diliyorum."

Sonra karımın anası dedi: "Ama yatağınızı evde hazırladık, yalvarırım içeri girin ve biraz dinlenin."

Ve onu yanıtladı ve dedi: "Gerçekten de dinleneceğim, ama bir çatı altında değil. Bu geceyi üzümlerden ve yıldızlardan yapılma bir gölgelikte geçirmek istiyorum."

Ve içeriden çabucak döşegi ve yastıkları ve örtüleri getirdi. Ve İsa ona gülümsedi ve dedi: "Demek ki iki kez yapılmış bir döşekte yatacağım."

Ve O'ndan ayrılıp eve girdik, kızım sona kalmıştı. Ve ben kapıyı kapatana dek gözlerini O'ndan ayırmadı.

Böylelikle Rabbimiz ve Efendimizi ilk kez tanımış oldum.

Aradan uzun yıllar geçmesine karşın, sanki bugünmiş gibi geliyor.

BAŞKAHİN KAYAFA

○ adam İsa'dan ve ölümünden sözederken iki bariz gerçeği gözönünde bulunduralım: Bizim Tevrat'ı korumamız gerekir ve Roma'nın da bu krallığı güvenlik altında tutması gerekir.

Şimdi bu adam bize ve Roma'ya meydan okuyordu. Basit insanların akıllarını zehirliyor ve sanki büyüyle bize ve Kayzer'e karşı çeviriyordu.

Erkek ve kadın kölelerim pazaryerinde O'nun sözlerini dinledikten sonra hoşnutsuz ve başkaldırır oldular. Bazıları evimi terkedip, geldikleri çöllere kaçtılar.

Tevrat'ın temelimiz ve gücümüzün kulesi olduğunu unutmayın. Onun elini kısıtlamaya gücümüz yettikçe kimse bizim temelimizi sarsamaz ve surları Davud'un yerleştirdiği o kadim taş üzerinde yükseldikçe kimse Kudüs'ü yıkamaz.

Eğer İbrahim'in tohumu yaşayacak ve bayındır olacaksa bu toprak bozulmamalı.

Ve o adam, İsa bir bozguncu ve bir yıkıcıydı. Onu kararlı ve temiz bir vicdanla öldürdük. Ve Musa'nın yasalarını aşgılayan ve kutsal mirasımızı kirletmeye çalışan herkesi öldüreceğiz.

Biz ve Pontuslu Pilatus o adamdaki tehlikeyi ve O'nu yönetmenin akıllıca olacağını bildik.

İzleyicilerinin de aynı sona ermesini ve sözünün yankısının susturulmasını sağlayacağım.

Yahudiye yaşayacaksa ona karşı çıkan herkes toz edilme-
lidir. Ve eğer Yahudiye ölecekse kır saçlarımı tıpkı peygam-
ber Samuel'in yaptığı gibi küllere beleyip bu Aaron'un giysi-
sini parçalayacak ve sonsuza dek buradan gidene kadar pa-
çavralara bürüneceğim.

HİRODES'İN KAHYASININ KARISI YOANNA

İsa hiçbir zaman evlenmedi ama kadınların dostuydu ve güzel bir dostlukla bilinecekleri gibi bilirdi onları.

Ve çocukları iman ve anlayışla sevebilecekleri gibi severdi.

Gözlerinin ışığında bir baba, bir kardeş ve bir oğul gizliydi.

Bir çocuğu dizlerinin üzerine alır ve derdi: "Senin kuvvetin ve özgürlüğün böyledir ve ruhun krallığı böyledir."

İsa'nın, Musa'nın yasasını dikkate almadığını ve Kudüs'deki ve kırlardaki fahişelere aşırı bağışlayıcı davrandığını söylüyorlar.

O zamanlar ben de fahişe sayılıyordum, çünkü kocam olmayan bir adama aşkıttım ve o bir Saduki idi.

Ve bir gün Sadukiler sevgilimin bende olduğu bir gün bana geldiler ve beni tutup kavradılar ve sevgilim uzaklaşıp beni bıraktı.

Ve beni İsa'nın vaaz verdiği pazar yerine götürdüler.

Beni O'nun önüne çıkartıp onu deneyip tuzağa düşürmek istiyorlardı.

Ama İsa beni yargılamadı. Beni utandıranları utandırdı ve onları azarladı.

Ve bana gitmemi söyledi.

Ve ondan sonradır ki hayatın tatsız meyvası ağzıma tatlı gelmeye ve kokusuz tomurcuklar burnuma hoş kokular iletmeye başladılar. Anıları lekesiz olan bir kadın oldum ve özgürdüm ve başım artık öne eğik değildi.

KANALI GELİN RAFZA

Bu, halk onu tanımadan evvel oldu.

Kapımızın önünde durduğunda, annemin bahçesinde gülleri buduyordum.

Ve dedi: "Susadım. Kuyunuzdan bana su verir misin?"

Ve koşup gümüş tası getirdim ve suyla doldurdum; ve içine yasemin şisesinden birkaç damla damlattım.

Ve kana kana içti; hoşnut kaldı.

Ve gözlerimin için baktı ve dedi: "Dualarım seninle olacaktır."

Bunları söylediğinde içimde bir rüzgar esti sanki. Ve utanmadım, ve dedim: "Efendim Galile'den bir adamla nişanlıyım. Ve gelecek haftanın dördüncü günü evleniyorum. Düğünüme gelip mevcudiyetinizle evliliğinizi onurlandırmaz mısınız?"

Ve yanıtladı: "Geleceğim, çocuğum."

Dikkatinizi çekerim, "Çocuğum" dedi oysa gencecikti ve ben de neredeyse yirmisindeydim.

Sonra yoluna gitti.

Ve ben de annem eve çağırana dek kapıda kalakaldım.

Ertesi haftanın dördüncü günü nişanlımın evine götürüldüm ve evlendirildim.

Ve İsa geldi, yanında anası ve kardeşi Yuhanna vardı.

Ve nedimelerim Kral Süleyman'ın düğün şarkılarını söylerken konuklarımızla birlikte düğün sofrasında oturdular. Ve İsa yiyeceklerimizden yedi ve şarabımızdan içti ve bana ve diğerlerine gülümsedi.

Ve sevgilisini çadırına getiren aşğın ve bağ sahibinin kızına aşık olup onu anasının evine taşıyan bağcının, ve dilenci kıza aşık olup onu kendi ülkesine getiren ve atalarının tacıyla taçlandıran prensin türkülerini dinledi.

Ama sanki benim duyamadığım başka türkülerini dinler gibiydi.

Ve günbatımında kocamın babası, İsa'nın anasına yaklaşmış fısıldadı, "Konuklarımız için şarabımız kalmadı. Üstelik gün de tamamlanmadı."

Ve İsa fısıltıyı duydu ve dedi: "Sakî daha şarap olduğunu biliyor."

Ve gerçekten de öyleydi – konuklar kaldığı sürece içmek isteyen herkes için iyi şarap vardı.

Ve İsa bize konuşmaya başladı. Yeryüzünün ve gökyüzünün harikalarından sözetti; yeryüzünü gece bürüdüğünde açılan gece çiçeklerini ve gündüz yıldızları gizlediğinde açan yeryüzü çiçeklerini anlattı.

Ve bize öyküler ve meseller söyledi ve sesi bizleri büyüledi ve hayaller görürcesine yüzüne bakakaldık ve kupayı ve tabağı unuttuk.

Ve O'nu dinlerken uzak ve bilinmez bir ülkede gezinir gibiydim.

Bir süre sonra konuklardan biri kocamın babasına dedi: "Şarapların en iyisini ziyafetin sonuna saklamışsın. Başka ev sahipleri böyle yapmazlar."

Ve herkes düğün ziyafetinin sonunda başındakinden daha iyi şarap içmelerinin İsa'nın bir mucizesi olduğuna inanıyordu.

Ben de şarabı İsa'nın doldurduğunu düşünüyordum. Ama şaşırمامıştım; çünkü sesinde mucizeleri dinlemiştim.

Ve sonraları gerçekten sesi yüreğime yakın kaldı, ta ilk çocuğumu doğurana dek.

Ve bugüne dek köyümüzde ve çevre köylerde konuğumuzun sözü hâlâ anımsanır. Ve şöyle söylenir: "Nasıralı İsa'nın ruhu en iyi ve en eski şaraptır."

ŞAM'DA PERSLİ BİR FİLOZOF

Bu adamın yazgısını ya da şakirtlerine ne olabileceğini söyleyemem.

Bir elmanın yüreğinde gizlenen tohum, görülmez bir elma bahçesidir. Ama bu tohum bir kayaya rastgelirse ondan hiçbir şey çıkmaz.

Ama şunu söyleyebilirim: İsrail'in eski Tanrısı katı ve acımasızdır. İsrail'in başka bir tanrısı olmalı; iyi ve bağışlayıcı, onlara merhametle yaklaşan, hatalarını tartıp yanlış davranışlarını ölçmek için sonsuza dek yargı koltuğunda oturmak-tansa güneşin ışıklarıyla yeryüzüne inip sunuların üzerinde gezinecek bir Tanrı.

İsrail, yüreğinde kıskançlık olmayan ve başarısızlıkların anısına kin gütmeyen; üçüncü, dördüncü kuşağa dek öç peşinde koşmayan bir Tanrı'ya kavuşmalı.

Suriye'deki insan, her yerdekine benziyor. Kendi anlayışının aynasına bakıp ilahını orada görmek istiyor. Tanrıları kendi imgesinde yoğurup kendisine en çok benzeyene tapınmayı yeğliyor.

Gerçekte insan yücelip isteklerinin tümünü karşılaması için derinlerdeki arzusuna dua ediyor.

İnsan ruhunun ötesinde derinlik yoktur ve ruh kendine seslenen derinliktir; çünkü konuşacak başka bir ses ve dinleyecek başka bir kulak yoktur.

Biz Pers'dekiler dahi güneşin diskinde kendi yüzümüzü görür ve sunaklarımızda yaktığımız ateşle kendi bedenlerimizin dansedişini izleriz.

İmdi, İsa'nın Baba adını verdiği Tanrısı, İsa'nın halkının yabancıdır ve isteklerini karşılayacaktır.

Mısır'ın tanrıları taş yüklerini atıp, bilmekten özgür olanlar arasında özgür olabilmek için Nübya çöllerine kaçtılar.

Yunan ve Roma'nın tanrıları kendi günbatımlarında yok oluyorlar. İnsanların esrikliklerinde yaşayamayacak kerte de insansıydılar. Büyülerinin doğduğu korular Atinalıların ve İskenderiyelilerin baltalarıyla kesildi.

Ve bu topraklarda da yüksek yerler Beyrutlu yasa adamları ve Antakyalı genç dervişlerce düzlendi.

Artık yalnızca yaşlı kadınlar ve güçsüz erkekler atalarının tapınaklarını arıyor; yalnızca yolun sonundaki yorgunlar başlangıcı arıyorlar.

Ama bu adam, Nasıralı İsa, herhangi bir insanın ruhuna benzememek için fazla uçsuz bucaksız, cezalandırmak için fazla bilge, yaratıklarının günahlarını anımsamak içinse fazla sevecen bir Tanrı'dan sözetti. Ve Nasıralının Tanrısı, yeryüzü çocuklarının eşliğinden geçecek, ocaklarında oturacak, duvarları arasında bir mutluluk kaynağı ve yollarında bir ışık olacak.

Ama benim Tanrım, Zerdüş'tün Tanrısı'dır, gökyüzünde güneş, yeryüzünde ateş, ve insanoğlunun göğsünde ışık olan Tanrı'dır. Ve ben mutluyum. Başka Tanrı'ya gerek duymuyorum.

İZLEYİCİLERİNDEN BİRİ DAVUD

○, aramızdan ayrılana dek söylevleri ve mesellerinin anlamını bilmiyordum. Hayır, sözcükleri gözlerimin önünde canlı biçimler alıp önümde geçit yapmaya koyulana dek onları anlayamadım.

Size şunu anlatayım: Bir gece, evimde kitaba kaydetmek üzere sözlerini ve işlerini anımsamaya çalıştığım bir sırada, içeri üç hırsız girdi. Ve mallarımı çalmak üzere geldiklerini bilmeme karşın yaptığım işe öylesine dalmıştım ki onlara ne kılıçla karşı koyabildim hatta ne de "Burada ne yapıyorsunuz?" diye sorabildim.

Ama Efendi'ye ilişkin anılarımı yazmayı sürdürdüm.

Ve hırsızlar gittikten sonra O'nun, "Cübbenizi alana diğer cübbenizi de verin" dediğini anımsadım.

Ve anladım.

Oturmuş, sözcüklerini yazarken, varımı yoğumu alıp götürse dahi, kimse beni durduramazdı.

Çünkü malımı mülkümü ve kişiliğimi kollasam da, daha büyük hazinenin nerede olduğunu biliyorum.

talıklılığını gerçekten de bağışlarım. Çünkü zaafıları ataları ya da komşularının açgözlülüğünün eseridir.

"Ama ikiyüzlüyü hoşgöremem; çünkü dürüst ve verici olanın boynuna boyunduruğu geçiren, kendisidir.

"Günahkâr adını verdiğimiz zayıflar, yuvadan düşen tüysüz yavrular gibidirler. Ama ikiyüzlü, kayanın üzerinde avının ölümünü bekleyen akbabaya benzer.

"Zayıflar çölde yolunu yitirmiş insanlardır. Ama ikiyüzlü yitik değildir. Yolu bilir ama yine de kum ile rüzgar arasında gider.

"Onları bu nedenle kabul etmiyorum."

Efendi böyle konuştu, ve ben anlamadım. Ama şimdi anlıyorum.

Sonra ülkenin ikiyüzlüleri O'nu ellerine geçirip yargıladılar; ve bunu yaparken kendilerini haklı saydılar. Çünkü O'na karşı tanık ve delil olarak Musa'nın Sanhedrim'deki yarasını getirmişlerdi.

Ve her gün doğumunda yasayı çiğneyenler ve her gün bakımında yeniden çiğneyenlerin elinden oldu ölümü.

MATTA DAĞDAKİ VAAZ

Bir hasat günü İsa bizi ve diğer dostlarını tepelere çağırdı. Toprak hoş kokuluydu ve düğün şölenine hazırlanan bir kral kızı gibi tüm mücevherlerini takınmıştı. Ve gökyüzü onun kocasıydı.

Tepelere ulaştığımızda İsa defne korusunun ortasında durdu ve dedi: "Burada kalın, aklınızı susturun ve yüreklerinizi açın çünkü size çok söyleyeceklerim var."

Ve otların üzerine uzandık, yaz çiçekleri çevremizi sarı-mıştı ve İsa ortamızda oturuyordu.

Ve İsa dedi:

"Ruhça dingin olanlara ne mutlu.

"Mal mülklerine tutsak olmamışlara ne mutlu, çünkü onlar özgür olacak.

"Acılarını anımsayanlara ne mutlu çünkü sevinç acılarında bekliyor.

"Hakikat ve güzelliğin açlığını çekenlere ne mutlu, çünkü açlıkları ekmek getirecek ve susuzluklarını serin sularda dindirebilecekler.

"İyi olanlara ne mutlu, çünkü kendi iyiliklerinde kutsanacaklar.

"Temiz yürekli olanlara ne mutlu, çünkü onlar Tanrı'yla bir olacaklar.

"Merhametli olanlara ne mutlu, çünkü onların payına da merhamet düşecek.

"Barışçılara ne mutlu, çünkü ruhları savaşların üzerinde yaşayacak ve yoksul mezarlığını bir bahçeye çevirecekler.

"Avlananlara ne mutlu, çünkü ayağına çabuk ve kanatlı olacaklar.

"Sevinin ve mutlu olun, çünkü içinizdeki göklerin krallığını buldunuz. Bu krallığın türküsünü söyleyen eskinin şarkıcıları gadre uğramışlardı. Siz de gadre uğrayacaksınız, ve sizin onurunuz ve sizin ödülünüz burada yatıyor.

"Sizler toprağın tuzusunuz; eğer tuz tadını yitirecek olursa insan yüreğinin besini neyle tuzlanacak.?"

"Sizler dünyanın ışığısiniz. Bu ışığı hile altına komayın. Bırakın tepe üzerinden Tanrı'nın Kenti'ni arayanları aydınlatsın.

"Sanmayın ki ben yazıcıların ve Ferîsilerin şeriatını yıkmaya geldim; çünkü aranızdaki günlerim ve sözcüklerim sayılıdır ve bir başka yasayı ve yeni bir akdi açıklamak için ancak birkaç saatim kaldı.

"Size 'katletmeyeceksin' denildi, fakat ben size derim, nedensiz yere öfkelenmeyeceksiniz.

"Eskiler sizi buzağınızı ve kuzunuzu ve güvercininizi tapınağa getirip Tanrı'nın burun delikleri onların yağının kokusuyla doysun ve günahlarınızı bağışlasın diye kurban etmekle yükümlendirdi.

"Fakat ben size derim, Tanrı'ya başından beri kendisine ait olanı verseniz ve tahtı suskun derinliklerin üzerinde olan ve kollarıyla boşluğu saranı yatıştırırsanız?

"Tapınağı aramadan önce kardeşinizi arayın, onunla barışın; ve komşularınıza sevecen bir verici olun. Çünkü Tanrı bunların yüreklerinde yıkılmayacak bir tapınak inşa etti ve onların yüreklerinde hiçbir zaman yokolmayacak bir sunak yükseltti.

"Size 'göze göz, dişe diş' denildi. Fakat ben size derim, kötüye karşı komayın çünkü karşı koma kötülüğün besinidir ve onu kuvvetlendirir. Yalnızca zayıflar öç peşinde koşarlar. Ruhu güçlü olan bağışlayıcıdır ve bağışlamak, zarar görenin onurudur.

"Yalnızca meyva veren ağaç, meyvalarını yemek için salanır ya da taşlanır.

"Yarın için tasalanmayın ve bugüne bakmakla yetinin, çünkü bugünün mucizesi bugüne yeter.

"Verdiğiniz zaman kendinizi fazla gösterişe vermeyin, gerekliliği düşünün. Çünkü bu verici Baba'dan alır, hem de çok daha fazlasıyla.

"Ve herkese ihtiyacına göre verin; çünkü Baba susuzluk çekene tuz, açlık çekene taş, süttten kesilmiş süt vermez.

"Ve kutsal olanı köpeklere vermeyin ve incilerinizi domuzların önüne saçmayın. Çünkü bu armağanlarla onlarla alay etmiş olursunuz ve nefretleri içinde dönüp sizi parçalarlar.

"Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin ki onlar pas tutar ya da hırsızlar çalar. Fakat pas tutmayacak ve çalınmayacak hazineler biriktirin ki çok sayıda göz onlara bakınca güzellikleri artsın.

"Ve size katilin katledileceği, hırsızın çarmıha gerileceği ve zina edenin taşlanacağı söylendi. Fakat ben size derim ki hiçbiriniz katilin ve hırsızın ve zinanın hatasından arî değilsiniz, ve onların bedenleri cezalandırıldıkça sizin ruhunuz kararır.

"Gerçekten de hiçbir suç bir erkek ya da bir kadın tarafından işlenmemiştir. Bütün suçlar herkes tarafından işlenir. Ve cezayı ödeyen kendi ayak bileklerinden sarkan zincirin bir halkasını kurmuş olur. Belki de sizin geçici sevincinizin bedelini kendi üzüntüsüyle ödüyordur."

İsa böyle konuştu ve yüreğime, yere diz çöküp O'na tapınma arzusu düştü ama muhçubiyetimden ne hareket edebildim ne de tek bir sözcük çıktı ağızımdan.

Fakat sonunda konuşabildim; ve dedim: "Bu ana dua etmek isterim ama dilim ağırdır. Bana dua etmeyi öğret."

Ve İsa dedi: "Dua ederken bırak, sözcükleri arzuların dile getirsin. Şimdi şöyle dua etmeyi arzu ediyorum:

"Ey göklerdeki Babamız, adın kutsal olsun.
İraden göklerde de bizimle olsun.
Gündelik ekmeğimizi bize bugün ver.
Bağışlayıcılığınla bizi bağışla
Ve bizi de birbirimizi bağışlayacak kadar büyüt.
Bizi kendine yönelt ve elini karanlıkta bize uzat.
Çünkü krallık senindir ve bizim kudretimiz ve izzetimiz seninledir."

Ve akşam olmuştu ve İsa tepelerden indi ve bizler de onu izledik. Ve takip ederken O'nun duasını tekrar ediyor ve söylediklerini anımsıyordum; çünkü o gün kar taneleri gibi dökülen sözcüklerin, kristaller gibi sağlamlaşması ve başlarımızın üzerinde çırpınan kanatların yeryüzünü demir toynaklar gibi dönmesi gerektiğini biliyordum.

ZEBEDİ OĞLU YUHANNA

İsa'ya bazılarımızın *Mesih*, bazılarımızın *Kelam*, yine başkalarının *Nasıralı*, ve kimilerinin de *İnsanoğlu* dediğini farketmişsinizdir.

Ben bana verilen ışıpta bu isimleri açığa kavuşturmaya çalışacağım.

Günlerin eskisinde Mesih olan, Tanrı'nın insan ruhunda yaşayan alevidir. O bize konuk olan ve kendine bizimkiler gibi bir beden edinen yaşamın soluğudur.

O Rab'bin iradesidir.

O sesimizle konuşan ve dinleyip anlayabilmemiz için kulağımızda yaşayan ilk Kelam'dır.

Ve Tanrımız Rab'bin Kelamı, et ve kemikten bir ev yaptı ki sizin ve benim gibi insandı.

Çünkü bedensiz rüzgarın türküsünü duyamıyor, siste yürüyen daha büyük benliğimizi göremiyorduk.

Mesih dünyaya pek çok kez geldi ve pek çok ülkede yürüdü. Ve her zaman yabancı ve deli sayıldı.

Ama sesinin tınısı hiçbir zaman boşlukta yokolmadı; çünkü insan belleği aklının tutmaya gerek görmediğini saklar.

En içteki ve en yüksekteki, insanla sonsuzluğa doğru yürüyen O, Mesih'tir.

Hindistan'daki kavşaklarda O'nu duymadınız mı? Ya da Müneccimler ülkesinde veya Mısır'ın kumları üzerinde?

Ve burada, sizin Kuzey Ülkenizde kadim zamanların ozanları ateş taşıyıcısı Prometheus'un, insanın yerine getiril-

miş arzusunun kafesten azat edilen umudun türküsünü söylerlerdi ya da hayvandaki ve insandaki ruhu hızlandırmak için bir ses ve lirle gelen Orpheus'un.

Ya insanın kadim uykusundan uyanıp düşlerimizin yatağında bekleyen kral Mithra ya da Perslerin peygamberi Zerdüş'tü bilmez misiniz?

Her bin yılda bir Görünmez Tapınak'da toplandığımızda bizler meshedilmiş oluruz. Sonra bedenlenmiş biri öne çıkar ve onun gelişiyile suskunluğumuz şarkılara dönüşür.

Ne ki, kulaklarımız her zaman dinlemeye ve gözlerimiz her zaman görmeye açılmazlar.

Nasıralı İsa bizlerden biri gibi doğdu ve yetişti; anası ve babası bizimkiler gibiydi; bir insandı o.

Ama başlangıçtan beri varolan Mesih, Kelâm, bizim daha bütün hayatımızı yaşamamızı isteyen Ruh, İsa'ya geldi ve O'nunla oldu.

Ve Ruh, Rab'bin usta eli ve İsa ise arptı.

Ruh mezmur, İsa onun notasıydı.

Ve Nasıralı adam, İsa, güneşte bizimle birlikte yürüyen ve bizleri dostları olarak çağırın Mesih'in ev sahibi ve ağızlığıydı.

O günlerde Galile'nin tepeleri ve vadileri O'nun sesiyle doluydu. O zamanlar bir delikanlıydım ve O'nun yolunda yürüyüp O'nun ayak izlerini izledim.

Ayak izlerini ve yolunu, Galileli İsa'nın dudaklarından Mesih'in sözcüklerini duyabilmek için izledim.

Şimdi neden bazılarımızın O'na İnsanoğlu diye seslendiğimizi öğreneceksiniz.

Bu adı kendisi istiyordu, çünkü insanın açlığını ve susuzluğunu tanıyordu ve kendi büyük benliğini arayan insanı görmüştü.

İnsanoğlu, hepimizle birlikte olan Mesih'di.

Bütün kardeşlerini Meshedilmiş Olan'a, hatta başlangıçta Tanrı'yla olan Kelâm'a götüren Nasıralı İsa'ydı O.

Galileli İsa, insanların üstündeki İnsan, hepimizi ozan yapan Ozan, hakikati çıplaklığı ve engelsizliği içinde görmek için kalkıp yürüyelim diye kapımızı çalan Ruh, kalbimde yaşıyor.

KAPENRAUM'DA GENÇ BİR KAHİN

O bir büyücü, bir sapkın, bir sihirbazdı, basit insanları tılsım ve efsunlarla yoldan çıkartan bir adamdı. Ve peygamberlerimizin kelamı ve atalarımızın kutsallığıyla oynuyordu.

Evet, ölülerden tanığı ve suskun mezarlardan öncüleri ve yetkesi olmalarını dilemişti.

Kudüs kadınlarını ve çevredeki kadınları sinek kollayan bir örümcek kurnazlığıyla ayarttı ve onlar O'nun ağına yakalandılar.

Çünkü kadınlar zayıf ve boş kafalıdır ve kullanılmamış şehvetlerini yumuşak ve tatlı sözcüklerle okşayan erkeğin peşinden giderler. O'nun bu kötü ruhuyla zaptedilmiş kadınlar olmasaydı, adı insanlığın belleğinden çoktan silinirdi.

Ve onun peşine düşen adamlar kimlerdi?

Boyunduruk altına alınıp sürülen sürüdümler. Bilisizlikleri ve korkuları içinde adaletli efendilerine başkaldırmaya asla cesaret edemezlerdi. Ama onlara serap krallığında yüksek konumlar vaadetti, onlar da tıpkı kilin kendini çömllekçinin ellerine teslim edişi gibi O'nun düşlerine teslim oldular.

Kölenin düşlerinde hep efendi olmayı kurduğunu ve zayıfların arslan olmayı arzuladığını bilmez misiniz?

Galileli, bir teshirci ve bir haindi; kirli ağızlardan bir *Selam* ve *Ossana* duymak için tüm günahkârların günahlarını bağışlayan ve sesini dinleyecek kulak bulmak ve buyruğunda bir maiyet buldurmak için umutsuzların zayıf yüreklerini besleyen bir adamdı.

NASIRA CIVARINDAN ZENGİN BİR LEVİLİ

İyi bir marangozdu. Onun elinden çıkan kapıların kilidini, hiçbir hırsız açamaz, penceler daima doğu ve batı rüzgarına açılırdı.

Ve sedir ağacından cilalı ve dayanıklı sandıklar ve güçlü ve ele gelir saban ve tırmıklar yapardı.

Ve sinogoglarımız için kürsüler yapardı. Onları altın duttan oyar ve kutsal kitabın dayandığı desteğin her iki yanına açık kanatlar oyardı; desteğin altında boğa ve güvercin başları ve koca gözlü geyikler olurdu.

Tüm bunları Kaldelilerin ve Yunanlıların tarzında yapardı. Ama maharetinde ne Kaldeli ne de Yunanlı olmayan bir şeyler vardı.

İmdi, benim evim otuz yıl önce pekçok ustanın elinden çıktı. Galile'nin tüm kentlerinden inşaat ustaları ve marangozlar getirttim. Her biri inşaatın ustalıklarını ve sanatını biliyordu ve yaptıkları herşeyden hoşnutum.

Ama, şimdi gelin ve Nasıralı İsa'nın yaptığı iki kapıya bakın.

Sağlamlıkları, evdeki başka herşeyi gölgede bırakıyor.

Bu iki kapının diğer bütün kapılardan farklı olduğunu görmüyor musunuz? Ve doğuya açılan pencere, diğer pencerelerden farklı değil mi?

O'nun yaptıklarının dışında tüm kapı ve pencerelerim yıllara teslim oluyorlar. Ancak O'nunkiler bu unsurlara karşı duruyor.

Ya Şu kirifleri nasıl yerleŐtirdiđine bir bakın; ve Şu çivileri; ahŐabın bir tarafından nasıl girip öbür tarafından nasıl sağlama raptedilmiŐler.

Ve daha da ŐaŐırtıcı olan, iki adamın ücretine hak kazanan bu emekçi, tek adamın ücretini kabul etti; aynı emekçi Şimdi İsrail'in peygamberi sayılıyor.

Elinde destere ve planya olan o delikanlının bir peygamber olduğunu bilseydim, O'na çalıŐması için değil konuşması için yalvarır ve sözcükleri için iki misli para öderdim.

Şimdi de evimde ve tarlalarımnda bir sürü adam çalıŐıyor. Elialetinde olanla Tanrı'nın elinden tuttuğunu nasıl ayırdeceğim?

Evet, Tanrı'nın elini nasıl tanıyabileceğim?

GÜNEY LÜBNAN'DA BİR ÇOBAN

○ ve üç adamın oradaki yolda yürüdüklerini gördüğümde, mevsim yazsonuydu. Akşam üzeriydi ve O durdu ve otlığın ucunda biraz dinlendi.

Kavalımı çalıyordum ve sürüm etrafımda otluyordu. Durduğunda doğrulup O'na doğru yürüdüm ve önünde durdum.

Ve bana sordu: "İlyas'ın kabri nerede? Buralarda bir yerde değil mi?"

Ve onu yanıtladım: "Orada Efendim, büyük taş yığınının altında. Bugün dahi her gelen geçen bir taş getirip yığının üzerine yerleştirir."

Ve bana teşekkür etti ve yürüdü, gitti; dostları arkasından geliyordu.

Ve üç gün sonra, yine bir çoban olan Cemalyel geçen adamın Yahudiye'nin bir peygamberi olduğunu söyledi; ama ona inanmadım. Ama aylar boyu o adamı düşündüm.

Bahar geldiğinde İsa bir kez daha bu otlaktan geçti; bu kez yalnızdı.

O gün kavalımı çalmıyordum, çünkü bir koyun yitirmiştim ve üzüntülüydüm; ve yüreğim ağır çekiyordu.

Ve O'na doğru yürüdüm ve önünde durdum, avuntuya ihtiyacım vardı.

Ve bana baktı ve dedi: "Bugün kavalını çalmıyorsun. Gözlerindeki hüznü neden?"

VAFTİZCİ YAHYA ŞAKİRTLERİNDEN BİRİNE

İsa'nın sesi savaş alanında yankılanırken bu pis delikte suskun kalmayacağım. O özgür olduğu sürece beni tutamayacaklar ve sınırlayamayacaklar.

Bana engereklerin O'nun beline dolandığını söylediler ama ben yanıtlıyorum. Engerekler onun kuvvetini uyandıracak onları topuğuyla ezecek.

Ben yalnızca O'nun şimşeginin gökgürültüsüyüm. Önce ben konuşmuş olsam da Kelam ve murad, O'dur.

Beni uyarısız yakaladılar. Belki O'na da el sürecekler. Yine de Kelamını tamamlamadan önce değil. Onları aldedecek.

Arabası üzerlerinden geçecek ve atlarının toynakları onları ezecek ve O, muzaffer olacak.

Mızrakları ve kılıçlarıyla üstüne gidecekler, fakat O, onları Ruh'un kudretiyle karşılayacak.

Kanı yeryüzüne dökülecek, ama bunun yaralarını ve acısını onlar bilecek ve günahlarından arınana dek gözyaşlarında vaftiz olacaklar.

Lejyonlar O'nun kentlerine demir koçbaşlarıyla saldıracak, ama yolları üzerinde, Ürdün Irmağı'nda boğulacaklar.

Ve O'nun surları ve O'nun kuleleri daha da yükselecek ve O'nun savaşçılarının kalkanları güneşle daha da parlacaktır.

O'nunla bağlaşık olduğumu ve maksadımızın halkı ayaklanmaya ve Yahudiye krallığına karşı başkaldırıya sevk etmek olduğunu söylüyorlar.

Yanıtlıyorum ve sözcüklerimin alev olmasını dilerdim; eğer bu eşitsizlik çukuruna krallık diyorlarsa, ko yıkılsın ve yeryüzünden silinsin. Ko, Sodom ve Gomore'nin yoluna gitsin ve bu ırk Tanrı tarafından unutulsun ve bu ülke küllere dönüşsün.

Evet, bu mahpushanede gerçekten Nasıralı İsa'nın bağlaşığıym ve benim ordularımı, süvari ve piyadelerimi yönetecek. Ve ben, binbaşı da olsam, sandaletlerinin bağcıklarını çözmeye layık değilim.

Gidin O'na ve sözcüklerimi tekrarlayın ve benim adıma, huzur ve kutsanma dileyin.

Burada uzun süre kalamayacağım. Geceleyin uzanma ve uyanma arasında ölçülü adımlarla yavaş ayakların bu bedeni çiğnediğini duyumsuyorum. Ve dinlediğimde, yağmurun mezarım üzerine yağdığını duyuyorum.

İsa'ya gidin ve ruhu gölgelerle dolup sonra boşalan Kadronlu Yahya'nın mezar kazıcısı başucunda beklerken ve celat, ücretini hak etmek için kolunu uzatırken kendisi için dua ettiğini söyleyin.

ARİMATYALI YUSUF

İsa'nın asıl amacını bilirsiniz ve ben de seve seve anlatırım. Fakat Kutsanmış asmanın hayatına kimse parmaklarıyla dokunamaz, ya da dallarını besleyen hayat suyunu görmez.

– Ve ben üzümlerden yemiş ve üzüm cenderesinden taze şarabın tadına bakmış olmama rağmen, size herşeyi anlatamam.

– Sadece O'nun hakkında bildiğim kadarını anlatabilirim.

– Bizim Efendimiz ve Sevdığımız yalnız üç peygamber mevsimince yaşadı. Bunlar, şarkısının baharı, coşkusunun yazı ve arzularının güzüydü; ve her bir mevsim bin yıl sürdü.

– Onun şarkısının baharı Galile'de geçti. Orada yâranını* etrafına topladı ve mavi gölün kıyılarında ilk kez, Baba ve bizim kurtuluşumuz ve özgürlüğümüz hakkında konuştu.

– Galile gölü kıyısında Baba'ya uzanan yolumuzu bulmak için kendimizi yitirdik; ve o küçük, küçücük yitik öylesine büyük bir kazanca dönüştü ki...

– Orada melekler kulaklarımıza şarkılar söyledi ve kalbin arzusunun bahçesine gitmek için çorak toprakları terketmemizi istediler.

– O, tarlalar ve yeşil çayırlardan söz etti; ve vadinin tozunda ilerleyen kervanlardan habersiz beyaz nilüferlerin bulunduğu Lübnan tepelerinden.

---

* Yâran: Dostlar.

- O, güneşe gülümseyip, tütsüsünü geçmekte olan esintiye bırakan vahşi fundalıklardan söz etti.

- Ve derdi ki: "Nilüferler ve fundalar bir tek gün yaşarlar, yine de o tek gün özgürlükte geçen sonsuzluktur."

- Bir akşam da akıntının yanında oturduğumuzda şöyle dedi: "Çaya bak ve türküsünü dinle. Sonsuza dek denizi arayacaktır, ve sürekli arayışta olmasına karşın, gündün güne şarkılarında gizemini dile getirir.

- "Siz de Baba'yı çayın denizi aradığı gibi arayabilirsiniz..."

- Derken coşkusunun yazı geldi, ve sevgisinin Haziran'ı üzerimize çöktü. O zaman sadece diğerleri - komşu, sokaktaki - adam, yabancı, ve çocukluk arkadaşlarımız hakkında konuştu.

- Doğu'dan Mısır'a giden yolcu, akşam vakti evine öküzleriyle gelen köylü, ve karanlığın kapımıza getirebileceği beklenmedik konuktan söz etti.

- Ve şöyle derdi O: "Komşun senin bilinmeyen benliğinin görüntülenmişidir. Onun yüzü senin durgun sularında yansıyacaktır ve eğer oraya dikkatle bakarsan kendi çehreni göreceksin.

- "Geceleri dinlersen onun konuştuğunu duyacaksın ve onun sözleri senin kendi yüreğinin çarpışı olacaktır.

- "Ona, onun sana karşı olmasını istediğin gibi ol.

- "Bu benim yasamdır, bunu sana ve senin çocuklarına söyleyeceğim ve onlar da vakit harcanıp da nesiller tükenecekleri kendi çocuklarına söyleyeceklerdir.

- Bir başka gün de şöyle dedi: "Sen yalnızca kendin olmayacaksın. Sen başka insanların da içlerindesin, ve onlar bilmeseler de bütün günlerinde seninle beraberler.

- "Senin elinin, onların elleriyle suç ortaklığı etmediği bir suç işleyemezler.

- "Sen düşmedikçe onlar da düşmeyecek; ve sen doğrulmadıkça onlar da doğrulmayacaklar.

- "Onların tapınağa giden yolu senin de yolundur, ve onlar çorak toprakları aradıklarında, sen de onlarla birlikte ararsın.

- "Sen ve senin komşun tarlaya ekilmiş birer tohumsunuz. Birlikte büyürsünüz ve birlikte rüzgarda salınırsınız. Ama hiçbiriniz tarlayı sahiplenemeyeceksiniz. Çünkü büyümekte olan bir tohum kendi coşkusuyla bile sahiplenemez.

- "Bugün Ben sizinleyim. Yarın Batı'ya doğru gideceğim; fakat gitmeden önce sana, komşunun senin bilinmeyen benliğinin görüntülenmiş hali olduğunu söylüyorum. Onu sevgiyle ara ki kendini anlayabilesin, çünkü sadece anlayış içinde benim kardeşlerim olacaksınız."

- Derken arzularının sonbaharı geldi.

- Ve bize, şarkısının ilkbaharında Galile'de konuştuğu gibi özgürlükten sözetti; fakat bu kez O'nun sözleri anlayışımızı daha derinden arıyordu.

- Yalnızca rüzgarda savrulurken türkü söyleyen yapraklardan ve bir melek tarafından, bir başka meleğin susuzluğunu gidermek üzere bir kase misali doldurulan insanlardan sözetti. Boş olsun, dolu olsun, bu kase, En Yüce'nin sofrasında kristalsi, duracaktı.

- Ve dedi: "Siz hem kasesiniz hem de şarap. Kendinizi dibine kadar için; ya da beni hatırlayın ve susuzluğunuz giderilecektir."

- Güneye doğru çıktığımızda da dedi: "Yükseklerde gururla dikilen Kudüs, karanlık Cehennem Vadisi'nin* derinliklerine alçalacaktır ve onun terkedilmişliğinin ortasında yalnızca ben duracağım.

---

* Cehennem Vadisi: Çöplerin atıldığı bir vadi. Ölümünden Sonraki Cehennem adını bu vadiden almıştır.

- "Tapınak toprağa karışacak, ve giriş sütunları çevresinde dul ve öksüzlerin haykırışlarını duyacaksınız; ve insanlar kaçma telaşıyla kendi kardeşlerinin yüzlerini tanımayacaklar, çünkü korku hepsinin üzerinde olacak.

- "Fakat, orada bile, ikiniz bir araya gelip de benim adımları çağırır ve gözlerinizi Batı'ya çevirirseniz, Beni göreceksiniz, ve bu sözlerim yeniden kulaklarınıza gelecek."

- Beytanya Tepesi'ne ulaştığımızda dedi: "Haydi Kudüs'e gidelim. Kent bizi bekliyor. Bahçe kapısından içeri tay üzerinde gireceğim, ve kalabalığa konuşacağım.

- "Beni zincirlemek isteyenler var, ve alevimi söndürecekler var, fakat sizler benim ölümümünden yaşam bulacaksınız ve özgür olacaksınız.

- "Onlar, kırlangıcın tarlalarla yuvası arasında uçtuğu gibi, yürek ve beyin arasında uçuşan soluğu arayacaklar. Fakat Benim soluğum onlardan çoktan uzaklaştı, artık onlar beni yenemezler.

- "Baba'nın benim etrafıma ördüğü duvarlar yıkılmayacak, ve O'nun kutsadığı toprak kirletilmeyecektir.

- "Şafak vakti geldiğinde, güneş başıma taç olacak ve ben günü karşılamak için sizlerle birlikte olacağım. Ve o gün uzun olacak, dünya da akşamı görmeyecektir.

- "Yazıcılar ve Ferisiler dünyanın benim kanıma susadığını söylüyorlar. Dünyanın susuzluğunu kanımla giderirdim. Fakat akan damlalar meşe ağaçlarını ve akçaağaçları ayağa kaldıracak ve doğru rüzgarı meşe palamutlarını başka topraklara taşıyacak.

- Sonra dedi: "Yahudiye'nin bir kralı olsaydı, o Roma ordularına karşı yürürdü.

- "Ben onun kralı olmayacağım. Siyon'un* taçları daha dar alınlar için yapılmıştır. Ve Süleyman'ın yüzüğü de bu parmağa küçük geliyor.

- "Elime bak asa tutmak için fazlasıyla güçlü olduğunu ve gelişigüzel bir kılıç kullanmak için fazla kudretli olduğunu görmüyor musun?

- Hayır, Suriye ırkını Romalılara karşı göndermeyeceğim. Fakat siz benim sözlerimle o kenti uyandıracaksınız, ve benim ruhum onun ikinci gündeğümünde konuşacak.

- "Sözlerim atlar ve savaş arabalarıyla görünmez bir ordu olacak, ve balta ve mızraksız Kudüs kahinlerini, ve Kayzerleri fethedeceğim.

- "Kölelerin oturup da diğer köleleri yönettiği bir tahta oturmayacağım. İtalya'nın oğullarına karşı da ayaklanmayacağım.

- "Fakat onların gökyüzlerinde bir fırtına ve canlarında bir türkü olacağım."

- "Ve anımsanacağım.

- "Beni Kutsanmış İsa olarak adlandıracaklar.

- Tüm bunları kente girmeden önce, Kudüs'ün surlarının dışında söyledi.

- Ve sözleri sanki keskiyle kazınmıştı.

---

* Siyon - Zion: Kudüs'te bir tepe; Hristiyanların tapınak yeri; gökyüzünün Krallığı.

NATANYEL

Derler ki Nasıralı İsa alçakgönüllü ve uysalmış.

- Derler ki adil ve doğru bir insan olmasına rağmen, cı-lızmış, sık sık güçlü ve kudretliler tarafından şaşkına çevrilir-miş; ve yetkili kişiler karşısındayken, aslanların arasında bir kuzuya dönermiş.

- Oysa ben derim ki İsa'nın insanlar üzerinde yetkesi vardı, ve kendi gücünü biliyordu ve Galile Tepelerinde Ya-hudiye ve Fenike kentlerinde bunu duyurdu.

- Hangi kişiliksiz ve yumuşak adam, "Ben yaşamın ken-disiyim. Ben gerçeğe giden yolum" der?

- Hangi uysal ve kendini küçük gören adam, "Ben Baba-nız Tanrı'dayım; ve bizim Tanrımız, Baba da benim içimde" der?

- Hangi kendi kuvvetini önemsemeyen adam, "Bana inanmayan ne bu yaşama ne de sonsuz yaşama inanmıyor demektir" der?

- Hangi yarına güvenmeyen adam, "Benim sözlerim öl-medem, sizin dünyanız ölecek ve dağılmış küllerden başka hiçbirşey kalmayacaktır" diye iddia eder?! - Bir fahişeyle karşısına çıkıp O'nu zor durumda bırakmak isteyenlere, "Günahsız olan her kimse, ilk taşı o atsın" dediğinde kendi-sinden kuşku duyuyor muydu?

- Tefecileri, kahinler tarafından izin verilmiş olmasına karşın, tapınak avlusundan dışarı attığında yetkililerden çe-kindi mi?

- "Benim krallığım sizin yeryüzü krallıklarınızdan üstündür" diyor, haykırdığında kanatları yırtıldı mı?

- "Bu tapınağı yıkın ki ben üç gün içinde yeniden inşa edeyim" diye tekrarladığında, sözcükler ağzında sığınak mı arıyordu?

- Elini yetkililerin yüzüne doğrultup, onları "yalancı, alçak, pis ve yoz" ilan eden korkağın biri miydi?

- Yahudiye'yi yönetenlere bunları söyleyecek kadar cesur bir adam uysal ve alçakgönüllü olarak mı nitelendirilecek?

- Hayır, kartal, yuvasını salkımsöğütün içine yapmaz. Arslan da inini eğreltiotları arasında aramaz.

- Yüreksizlerin kendi korkaklıklarını örtmek için İsa'ya alçakgönüllü ve uysal dediklerini duyduğumda ve mağdurlar, teselli ve dostluk bulmak için İsa'dan, yanlarında parlayan bir solucan gibi sözettiklerinde midem bulanıyor ve ağzıma geliyor.

- Evet böyle adamlardan yüreğim bulanıyor. Ben kudretli avcı ve fethî olanaksız dağlar gibi yüce ruh hakkında vaaz veririm.

ANTAKYALI SABA

Bugün Tarsuslu Saul'u, kentlin Yahudilerine Mesih'i öğretirken duydum.

- Artık kendisine Pavlus diyor, Yahudi olmayanların elçisi.

- Ben onu gençliğimden tanıyorum, o günlerde Nasıralının dostlarına zülm eylerdi. Arkadaşları, o gözkaşıtırcı delikanlı İstafan'ı taşlarken ki hoşnutluğunu nasıl unuturum?

- Bu Pavlus gerçekten de garip bir adam. Ruhu özgür bir adamın ruhu değil.

- Kimi zaman avlanıp, yaralanmış da acısını dünyadan gizlemek için inini arayan, bir orman hayvanına benziyor.

- Ne İsa'dan sözeder; ne de O'nun sözlerini tekrarlar. Eski peygamberlerin muştuladığı Mesih'i öğretir yalnızca.

- Kendisi de eğitimli bir Yahudi olmasına karşın Yahudi dostlarına Yunanca seslenir; üstelik Yunancası kıt, sözleri de kötü seçmektedir.

- Yine de kendisi gizli güçleri olan biri ve varlığı etrafındakilerce farkediliyor. Bazen de onlara kendinin dahi güvenmediği sözler veriyor.

*

- Bizler İsa'yı tanıyan ve O'nun öğretilerini dinlemiş kişiler olarak söylüyoruz ki O, insanlara geçmişlerinden özgür olabilmek için kendi tutsaklıklarının zincirini nasıl kıracaklarını öğretti.

- Oysa Pavlus, yarının adamı için zincirler yaratıyor. O, tanımadığı biri adına kendi çekiciyle örsü çekiçliyor.
- Nasıralı bize saatleri arzu ve coşku içinde yaşatırdı.
- Tarsuslu adam eski kitaplarda kayıtlı yasalara dikkat etmemizi istiyor.
- İsa soluğunu soluksuz ölü için verdi. Ve yalnız gecelerimde O'na inanıyor O'nu anlıyorum.
- O sofraya oturduğunda, şölendekilere mutluluk veren öyküler anlatır ve neşesiyle et ve şarabı tatlandırır.
- Oysa Pavlus bizim kasemizi ve ekmeğimizi tayına bağlar.
- Bırak artık gözlerimi öbür yana çevireyim.

SALOME BİR KADIN DOSTUNA

- güneşte titrek ışyan kavaklar gibiydi;
- Ve yalnız tepeler arasında bir göl gibi,
  - Parlayan güneşte;
  - Ve dağ tepelerindeki kar gibi,
  - Beyaz, bembeyaz güneşte.
- Evet, böyleydi O bütün bunların üzerinde
- Ve O'nu sevdim.
  - Yine de korktum O'nun varlığından.
  - Ve ayaklarım sevgimin yükünü taşıyamadı.
  - Ki O'nun ayaklarına kollarımı dolayabileyim.
- O'na derdim ki:
- Bir tutku saatinde senin arkadaşını katlettim.
  - Günahımı bağışlayacak mısın?
  - Ve acıyıp da gençliğimi koyvermeyecek misin – kör edimlerinden?
- Ki, ışığında yürüyebilirsin?
- Biliyorum ki raksetmemi bağışlardı.
  - Dostunun kutsal başı için,
  - Biliyorum ki bende görecekti.
  - Öğretisinin bir maddesini.
  - Çünkü hiçbir açlık vadisi yoktu O'nun köprü kuramayacağı,
Ve hiçbir susuzluk çözü yoktu O'nun geçemeyeceği.
- Evet, O, hem kavaklar gibiydi.
Hem gökler gibi tepelerin arasında.

Hem de kar gibi Lübnan'da.

- Ve dudaklarımı serinletirdim, giysilerinin kıvrımlarında.
- Fakat O benden uzaktaydı
- Ben ise utanç dolu.
- Ve beni geri çekti annem
O'nu arama arzusu çöktüğünde üstüme.
- Ne zaman önümüzden geçtiyse, yüreğim O'nun güzelliği
için ağrıdı,
- Oysa annem O'na hor görüyle çattı kaşlarını,
- Ve beni pencereden kaçırdı.
Yatak odama.
- Ve bağırdı haykırarak.
- "Kimdir ki O, çölde çekirge yiyen bir diğerdinden başka?
- Nedir ki O bir haddini bilmez ve hainden başka,
- Bir asi tedhişci, asa ve tacımızı çalmak isteyen
- Ve kendi lanetli topraklarından tilki ve çakalları
Bizim salonlarımızda ulutup, tahtımıza oturtmak isteyen?
- Git bugünden çehreni sakla,
- Ve O'nun kafasının düşeceği günü bekle,
- Fakat senin tabağına olmasın."
- Bu şeyleri annem söyledi.
- Ama yüreğim tutmazdı onun sözlerini.
- Gizlice sevdim ben O'nu.
- Ve uykum alevlerle kuşandı.
- O gitti artık.
- Ve içimde olan birşeyler de bitti.
- Belki de benim gençliğimdi.
Buralarda oyalanmayacak,
- Değil mi ki gençliğin Tanrısı katledilmişti.

RAHEL BİR KADIN ŞAKIRT

Çoğu kez İsa bizler gibi et ve kemikten bir adam mıydı beyinlerimizdeki bedensiz bir düşünce mi, yoksa insanın görüsünü ziyaret eden bir fikir mi diye düşündüğüm olmuştur.

Çoğu kez bana O, uykudan daha derin bir uykuda ve tüm gündeğumlarından daha duru bir gündeğumunda, sayısız erkek ve kadının aynı anda gördüğü bir düş gibi gelir.

Ve sanki bu düşü birbirimize aktarırken O'nu gerçekten olagelmiş bir hakikatmış gibi kavramaya başladık ve O'na düşlemlerimizin bedenini ve dileklerimizizin sesini verirken, kendi tözümüzün tözü halinde biçimlendirdik.

- Ama gerçekte O bir düş değildi. Üç yıl boyunca tanıdık O'nu ve günün yükselen dalgalarında, gözlerimiz açıkken gördük.

- Ellerine dokunduk ve bir yerden bir diğerine izledik O'nu. Öğretilerini dinledik ve işlerine tanıklık ettik. Siz bizlerin daha büyük bir düşünce peşinde koşan bir düşünce ya da düşler diyarında bir düş olduğumuzu mu sanıyorsunuz?

- Büyük olaylar, doğalarının kökeni kendi dağımızda bile olsa günlük yaşamlarımıza her zaman yabancı gibi gelir-

ler. Oysa görünürde gelişleri de geçişleri de ani olmasına karşın gerçek süreleri yıllar ve kuşaklar boyu sürer. – Nasıralı İsa'nın kendisi büyük olaydı. O anasını babasını ve kardeşlerini tanıdığımız adam, Yahudiye'de olagelmiş bir mucizeydi. Evet, gerçekleştirdiği tüm mucizeleri, ayaklarına yerleştiresek, yükseltileri O'nun ayak bileklerine dek bile ulaşmaz.

– Ve yılların tüm ırmakları dahi O'na değin anılarımızı uzaklaştıramayacaktır.

– O, gece yanan bir dağ ve aynı zamanda tepelerin ardında yumuşak bir pırıltıydı. O, gökyüzünde bir fırtına ve aynı zamanda gündoğumunun pusunda bir mırıltıydı.

– O, yoluna çıkan herşeyi harap etmek için yükseklerden düzlüğe dökülen bir akıntıydı. Ve O, çocukların kahkahasına benzerdi.

– Her yıl vadiye baharın gelmesini beklerdim. Nilüferleri ve sıklamenleri beklerdim, sonra da her yıl hüznü dolardı yüreğime; hep baharla birlikte coşmanın özlemine duydum, yine de coşamadım.

– Fakat mevsimlerime İsa geldiğinde, O gerçekten de bahardı ve tüm gelecek yılların vadeleri O'ndaydı. O yüreğimi sevinçle doldurdu; ve ben o utangaç yaratık, menekşeler gibi büyüdüm O'nun gelişinin ışığında.

– Şimdiyse daha bizim olmayan dünyaların değişen mevsimleri, O'nun güzelliğini bu dünyadan silemeyecektir.

– Hayır, İsa ne bir aldanış, ne de ozanlara özgü bir algıydı. O sizin ve benim gibi bir insandı, ama yalnızca görüntü, dokunuş ve işitme için; tüm diğer açılardan bizden farklıydı.

– O bir coşku insanıydı; ve bu coşkunun yolunda karşıladı tüm insanların hüznünü. Ve O Kendi hüznünün yüksek çatılarından tüm insanların coşkusunu gördü.

- O, bizim görmediğimizi gördü ve bizim duymadığımızı işitti; ve görünmez kalabalıklara konuştu, sanki çoğu kez de, daha doğmamış ırklara bizim aracılığımızla konuştu.

- İsa çoğunlukla yalnızdı. O bizim aramızdaydı ama yine de bizimle bir değildi. O yeryüzündeydi, ama gökyüzüne aitti. Ve O'nun yalnızlığının diyarını yalnızca kendi yalnızlığımızda ziyaret edebiliriz.

- O, bizi sevecen bir sevgiyle sevdi. O'nun yüreği bir üzüm cenderesiydi. Sen ve ben bir kaseyle yanaşır ondan içebiliriz.

- İsa'da anlamadığım bir tek şey vardı: O dinleyicileriyle cümbüş yapardı; fıkralar anlatır ve sözcükler üzerinde oynardı, ve gözlerinde mesafe ve sesinde hüznün olduğunda bile tüm yüreğiyle kahkahalar atardı.

Ama şimdi anlıyorum.

- Dünyayı genellikle ilk çocuğuna gebe bir kadın olarak düşünüyorum. İsa doğduğunda, ilk çocuktur. Öldüğünde ise, ölen ilk insandı.

- Size de o karanlık cuma gününde, dünya durgunlaşmış ve cennetler, cennetlerle savaşa girmiş gibi gelmedi mi?

- Ve O'nun yüzü gözümüzün önünde yok olduğunda, bizler sanki sisler arasındaki anılardan ibaretmişiz gibi hissetmediniz mi?

BETRONYALI KLEYOPAS

İsa konuştuğunda tüm dünya dinlemek için susardı. O'nun sözleri bizim kulaklarımız için değil, Tanrı'nın bu dünyayı yarattığı unsurlar içindi.

– O, engin anamız, bizi doğuran denize konuştu. Zirvesi bir vaad olan, büyük ağabeyimiz, dağa konuştu.

– Ve denizin ötesindeki meleklerle, ve içimizdeki kil güneşte kurumadan önce düşlerimizi teslim ettiğimiz dağa konuştu.

– Konuşması hâlâ göğsümüzde yarı unutulmuş bir aşk – şarkısı gibi uyuklar ve bazen belleğimizde kendini yakar.

– Konuşması yalın ve çoşkulu, sesiye çorak topraklardaki serin sular gibiydi.

– Bir kez elini gökyüzüne doğru kaldırdı, parmakları firavunciri ağacının dalları gibiydi; ve güçlü bir sesle dedi:

"Eski peygamberler sizlere konuştu, ve sizin kulaklarınız onların sesiyle dolu. Fakat Ben size söylüyorum, duyduklarınızı kulaklarınızdan boşaltın."

GADARALI NAAMAN İSTEFAN'IN BİR ARKADAŞI

Öğrencileri dağılmışlardır. Onlara öldürülmeden önce acıyı miras bıraktı. Geyikler gibi ve tarlalardaki tilkiler gibi avlandılar, avcının torbasıysa hâlâ okla dolu.

– Oysa yakalanıp da ölüme sürüklendiklerinde, sevinçliler, ve yüzleri düğün şölenindeki damadın yüzü gibi parlıyor. Çünkü O, aynı zamanda sevinci de miras bıraktı.

– Kuzey ülkesinden bir dostum vardı, adı İstefan'dı; İsa'yı Tanrı'nın Oğlu ilan ettiği için pazar yerine sürüklenip taşlandı.

– İstefan toprağa düştüğünde, Efendisi gibi ölmek istemişcesine kollarını iki yana açtı. Kolları uçmaya hazır kanatlar gibi yayıldılar. Ve gözlerindeki son ışık parıltısı sönerken, dudaklarındaki gülümseyişi kendi gözlerimle gördüm. O gülümseme, kış sona ermeden baharı muştulayan bir soluk gibiydi.

– Onu nasıl betimleyeyim?

Sanki İstefan diyordu ki: "Başka bir dünyaya gidecek olsam ve başka insanlar beni taşlamak üzere başka bir pazar yerine sürükleyecek olsalar, o zaman dahi O'ndaki ve artık bende de olan hakikati duyurmak için O'nu yine ululardım."

– Ve yakınımızda bir adamın durup, İstefan'ın taşlanışını hoşnutlukla seyrettiğini farkettim.

- O adamın adı Tarsuslu Saul'du ve İstefan'ı taşlasın diye kahinlere, Romalılara ve kalabalığa teslim eden oydu.

- Saul'un kafası kel ve boyu kısaydı. Omuzları çarpık ve şekli biçimsizdi; ve ondan hoşlanmazdım.

- Bana, artık onun da evlerin tepelerinden İsa'yı öğrettiği söylendi. İnanması güç.

- Fakat İsa'nın, Kendisine karşı gelmiş olanları evcilleştirmek ve tutsak almak için düşman kamplarına yürümesine mezarlar karşı durmuyor.

Yinede o Tarsusluyu sevmiyorum; İstefan'ın ölümünden sonra Şam yolunda evcilleştirildiğini duymuş olsam da... Ben-
ce gerçek bir şakirt olmak için kafası yüreğine göre çok büyük.

Ama yanılıyor olabilirim. Ben zaten çok sık yanılıyorum.

TOMAS

Hukukçu olan büyükbabam bir kez şöyle dedi: "Bırakın gerçeği gözleyelim, ama bunu yalnızca gerçek bize açıkça gösterildiği zaman yapalım."

– İsa beni çağırdığında O'nu dinledim, çünkü O'nun buyruğu benim dileğimden daha güçlüydü, yine de fikirlerimi kendime sakladım.

– O konuşup da diğerleri rüzgardaki dallar gibi sallandıkça, hareketsiz dinledim. Yine de O'nu sevdim.

– Üç yıl önce bizi, her tarafa dağılmış bir topluluk olarak, adını türkülerde dillendirmemiz ve milletlere O'na ta-nıklık etmemiz için terketti.

– O zamanlar bana Kuşkucu Tomas derlerdi. Büyükbabanın gölgesi hâlâ üzerimdeydi ve her zaman gerçeğin gösterilmesini istedim.

– Acıma inanmadan önce bile kanı hissedebilmek için elimi kendi yarama bastırırdım.

– Oysa bir adam yüreğiyle sever, fakat kafasında kuşku beslerse, teknede küreğinin üzerinde uyuyup, efendisinin kamçısı kendini uyandırana dek özgürlük düşleri kuran bir köleden farksızdır.

– O köle bendim, ve özgürlük düşleri görüyordum, fakat büyükbabamın uykusu üzerindeydi. Tenimin kendi günümün kamçısına gereksinimi vardı.

– Nasıralı'nın varlığında bile gözlerimi kapadığımda ellerimin küreğe zincirli olduğunu görmüştüm.

– Kuşku, inancın ikiz kardeşi olduğunu bilemeyecek kadar yalnız bir acıdır.

– Kuşku, mutsuz ve deli bir buluntudur ve onu doğuran öz anası bile onu bulup sarıldığında, dikkat ve korkuyla geriler.

– Çünkü kuşku, kendi yaraları iyileşip sağalınca dek gerçeği bilmeyecektir.

– Ben, kendini bana gösterene ve elimle O'nun yaralarına dokunana dek İsa'dan kuşkulandım.

– Sonra gerçekten inandım ve bundan böyle dünümden ve atalarımın dünlerinden kurtuldum.

– İçimdeki ölü, ölülerini gömdü; yaşayan ise Kutsanmış Kral ve İnsanoğlu olan için yaşayacaktır.

– Dün bana, O'nun adını Persliler ve Hindular arasında duyurmam gerektiğini söylediler.

– Gideceğim. Ve bugünden en son günüme dek, gündoğumu ve günbatımında, Rab'bimi görkemle yükselirken göreceğim, ve konuştuğunu duyacağım.

MANTIKÇI ELMADAM

Benden Nasıralı İsa hakkında konuşmamı istediniz, benim de anlatacak çok şeyim var fakat henüz vakit gelmedi. Yine de O'nunla ilgili şimdi söyleyeceklerimin hepsi gerçektir; çünkü bir konuşma ancak gerçekleri ortaya koyuyorsa değerlidir.

- Dağınık ve tüm düzene karşı olan o adamı gör; her türlü mal mülke karşı gelen bir dilenci; sadece serseri ve dışlanmışlarla cümbüş yapan bir ayyaş.

- O, ne Devlet'in gururlu oğlu, ne de İmparatorluğun kayırdığı bir yurttaşı; bu nedenle de Devlet'e de İmparatorluğa da karşı çıktı.

- Gökyüzündeki kuşlar gibi özgür ve sorumsuz yaşayacaktı ve bunun için avcılar O'nu oklarla yeryüzüne indirdiler.

- Hiçbir insan dünkü kuleleri yıkıp da devrilen taşların altında kalmaktan kaçınamaz.

- Hiç kimse atalarının sel kapılarını açıp da suların altında boğulmaktan kurtulamaz. Yasa budur. Ve O Nasıralı, yasayı yıktığı için, akılsız izleyicileriyle birlikte yok edildi.

- Yeryüzünde O'nun gibi yazgımızın akışını değiştirmek isteyen birçokları yaşamıştır.

- Oysa değişen de, kaybeden de onlar oldu.
- Kent surlarının kenarında büyüyen üzümsüz bir asma var. Yukarı tırmanıp, taşlara tutunur. O asma yüreğinden, "Ben kendi gücüm ve ağırlığımla bu duvarları yıkacağım" diye geçirirse diğer bitkiler ne der? Elbetteki onun aptallığına gülerler.
- Efendim artık ben de bu adam ve onun akılsız öğrencilerine ancak gülebirim.

‘MERYEM’LERDEN BİRİ

Başı daima dikti ve Tanrı'nın alevi gözlerindeydi.

– Çoğunlukla hüznüydü, fakat hüznü acı çekenlere gösterilen sevecenlik ve yalnızlara adanan dostluktu.

– Gülümsediğinde, gülümseyişi bilinmeyenin özlemine çekenlerin açlığıydı. Çocukların gözkapaklarına dökülen yıldız tozu gibiydi. Ve boğazdaki bir lokma ekmeği andırıyordu.

– Hüznüydü, yine de bu dudaklarına yükselip gülümsemeye dönüşebilecek hüznüdü.

– Güz dünyanın üzerindeyken, ormanın büründüğü altın duvak gibiydi. Bazen de göl kıyılarına vuran ayışı gibi gelirdi.

– Dudakları düğün şöleninde şarkı söylemeye hazırlanıyormuşca gülümserdi. Yine de, Yoldaşının üzerinde uçmayacak bir kanatlığının hüznüyle hüznüydü.

BİR YUNANLI OZAN ROMANUS

○ bir ozandı. Bizim gözlerimiz için gördü ve bizim kulağlarımız için duydu, ve bizim sessiz sözcüklerimiz O'nun dudaklarındaydı; ve parmakları bizim hissedemediklerimize dokundu.

– Yüreğinde sayısız şakıyan kuş kuzeye ve güneye havalandı ve tepelerin eteklerindeki küçük çiçekler O'nun gökyüzüne adımlarını durdurdu.

– Birçok kez O'nu çimenin yapraklarına dokunmak için eğilirken gördüm. Ve yüreğimde deyişini duydum: "Küçük yeşil şeyler, Besan'ın meşeleri ve Lübnan'ın sedir ağaçlarıyla birlikte krallığımda siz de benimle beraber olacaksınız."

– Güzelliği olan herşeyi, çocukların utangaç yüzlerini, güneyin reçinesini ve tütsüsünü, severdi.

– O'na incelikle uzatılan bir narı ya da bir kase şarabı severdi; ve bunları handaki bir yabancıнын ya da zengin bir ev sahibinin sunmasının önemi yoktu.

– Badem çiçeklerini de severdi. Onları elleriyle toplayıp, sanki sevgisiyle dünyadaki tüm ağaçları kucaklayacakmış gibi çiçek yapraklarıyla yüzünü örttüğünü gördüm.

- Denizi ve gökleri bilirdi; ve bu ışıktan başka bir ışıkla parlayan incilerden ve bizim gecelerimizden ötedeki yıldızlardan söz ederdi.

- Dağları kartalların bildiğince bilirdi ve vadileri derelelerin, ve nehirlerin bildiği gibi bilirdi. Ve Onun suskunluğunda bir çöl, konuşmasındaysa bir bahçe vardı.

- O, yüreği yükseklerin ötesinde bir köşke yerleşmiş bir ozandı, ve türküleri bizim kulaklarımız için söylenmesine karşın, başka kulaklar için ve yaşamın sürekli genç ve zamanın her zaman gündoğumu olduğu başka bir ülke insanları için de söylerdi.

- Bir vakitler ben de kendimi ozan sanırdım, fakat Beytanya'da O'nun karşısında durduğumda, tüm müzik aletlerine egemen birinin karşısında yalnızca tektelli bir çalgı tutmanın ne demek olduğunu anladım. Çünkü O'nun sesinde, gökgürültüsünün kahkahası, yağmurun gözyaşları ve rüzgarda ağaçların sevinç dansı vardı.

- Bense çengimin sadece tek bir teli olduğunu, ve sesimin ne dünün anılarını ne de yarının ümitlerini dokumadığını anladığımdan bu yana, çengimi bir kenara koydum, ve sessiz kalacağım. Fakat her zaman alaca karanlıkta kulak kabartacak ve tüm ozanların en üstünü olan Ozan'ı dinleyeceğim.

ŞAKİRDİ LEVİ

Bir akşamüzeri O evimin önünden geçti, ve ruhum içimde canlandı.

– Benimle konuşup dedi: "Gel Levi, beni izle."

– Ve ben de izledim O'nu o gün.

– Birdahaki günün akşamı evime gelip konuğum olsun diye yakardım O'na. O ve dostları eşliğimden geçip beni, karımı ve çocuklarımı kutsadılar.

– Başka konuklarım da vardı. Onlar vergi mültezimleri ve eğitim görmüş kişilerdi, fakat – yüreklerinde O'na karşıydılar.

– Sonra masada otururken, vergi mültezimlerinden biri İsa'ya şöyle soru sordu: "Sizin ve öğrencilerinizin Sept günü ateş yakarak yasayı yıktığınız doğru mu?"

– İsa yanıtladı: "Gerçekten de Sept günü ateş yakıyoruz. Sept gününü alevlendirmek ve tüm günlerin kuru ekinlerini toplayıp fenerimizle yakmak istiyoruz."

– Bir başka vergi mültezimi, "Bize sizin kirli kişilerle handa şarap içtiğiniz söylendi" dedi.

– İsa yanıtladı: "Herzaman, böylelerine yardımcıyız. Biz buraya aranızdaki taşsız ve yalınayaklılarla somun ve kaseyi paylaşmaya gelmedik mi?"

- "Az, her zaman çok azdır rüzgara dayanacak tüysüzler, ve kanatlı ve tüyleri uzamış olup da hâlâ yuvada kalanlar ise birçoktur.

- "Bizse onları, hem tembelleri hem de tezcanları, gagemızla besleriz."

- Bir vergi mültezimi: "Bana sizin Kudüs fahişelerini koruduğunuz anlatılmadı mı?"

- O zaman İsa'nın yüzünde sanki Lübnan'ın taşlık tepelerini gördüm, ve O şöyle dedi: "Doğru.

- "Hesaplaşma gününde bu kadınlar Baba'nın tahtının önünde yükselecekler ve kendi gözyaşlarıyla aklanacaklar. Fakat siz kendi hükümlerinizin zinciriyle aşağıya çekileceksiniz.

- "Babil kendi sokak kadınları tarafından yıkılmadı; Babil ikiyüzlülerin gözleri bir daha gün ışığı göremesin diye kül oldu."

- Diğer vergi mültezimleri de O'nu sorgulayacaklardı, fakat ben bir işaret edip, suskun kalmalarını istedim, çünkü İsa'nın onların kafalarını karıştıracağını biliyordum; üstelik onlar da benim konuklarımdı, utandırılmalarına izin vermemeyektim.

- Geceyarısı olup da vergi mültezimleri evimden ayrıldıklarında ruhları topallıyordu.

- O zaman gözlerimi kapadım ve sanki bir düşteymişcesine, İsa'nın çevresini sarmış beyaz giysiler içinde yedi kadın gördüm. Kolları göğüslerinin üzerinde kavuşturulmuş, başları öne eğikti, ben de düşümün buğusunun derinliğine bakıp, yedi kadından birinin yüzünü gördüm ve benim karanlığıma parladı.

GALİLE'DE BİR DUL

Oğlum benim ilk ve tek çocuğumdu. Tarlalarımızda çalışırdı ve İsa adlı adamın kalabalıkta konuştuğunu duyana dek hayatından hoşnuttu.

– Sonra oğlum aniden başka biri oldu, sanki yabancı ve sakat yeni bir ruh, onun ruhunu kucaklamış gibi.

– Tarla ve bahçeden vazgeçti; ve beni de boşladı. Değersiz bir eşkiya oldu.

– O Nasıralı İsa kötüydü, çünkü hangi iyi insan oğulu anesinden ayırır?

– Oğlumun bana söylediği son şey şu oldu: "O'nun şakirtlerinden biriyle Kuzey Ülkesi'ne gidiyorum. Benim hayatım Nasıralı'nın üzerine kuruldu. Beni doğurduğun için sana minnettarım. Fakat gitmem gerekiyor. Sana zengin toprağımızı ve bütün altın ve gümüşlerimizi bırakmıyor muyum? Üzerimdeki giysi ve değnekten başka birşey almayacağım."

– Oğlum böyle konuştu ve ayrıldı.

– Ve şimdi Romalılar ve kahinler İsa'yı yakalayıp çarmıha gerdiler; iyi de yaptılar.

– Anne ve oğlunu ayıran bir adam tanrısal olamaz.

– Çocuklarımızı yahudi olmayanların kentlerine gönderen adam bizim dostumuz olamaz.

– Ben oğlumun bana geri gelmeyeceğini biliyorum. Bunu gözlerimden okudum. Bu yüzden de benim bu sürülmemiş tarla ve solmuş bahçede yalnız başıma koyan Nasıralı İsa'dan nefret ediyorum.

- Ve O'nu yüceltenlerin hepsinden nefret ediyorum.
- Birkaç gün önce İsa'nın bir kez şöyle dediğini söylediler: "Benim babam, annem ve kardeşlerim, sözümü işitip beni izleyenlerdir."
- Ama neden oğullar analarını terkedip O'nun adımlarını takip etmek zorunda olsunlar?
- Ve neden daha tadına bakılmamış bir çeşme uğruna benim memelerimin sütü unutulsun? Ve soğuk ve içtenlikten uzak Kuzey toprakları uğruna kollarımın sıcaklığı?
- Nasıralı'dan nefret ediyorum ve günlerimin sonuna dek O'ndan nefret edeceğim, çünkü O benden ilk ve tek oğlum çaldı.

İSA'NIN KUZENİ YAHUDA

Ağustos ayında bir gece gölden çok uzak olmayan bir fundalıkta Efendiyle birlikteydik. Fundalık eskiler tarafından Kafatasları Çayırı olarak adlandırılmıştı.

– İsa çimlere uzanmış yıldızları seyrediyordu.

– Birden soluk soluğa iki adam bize doğru seğirttiler. Acı içinde gibiydiler, ve İsa'nın ayakları dibine halsiz yığıldılar.

– İsa ise ayağa kalkıp sordu: "Nereden geliyorsunuz?"

– Adamlardan biri yanıtladı: "Makaryos'tan."

– İsa ona baktı ve tedirgin oldu ve sordu: "Yahya'dan ne haber?"

– Adam dedi: "Bugün katledildi. Zindan hücrelerinde kafası uçuruldu."

– Bunun üzerine İsa, başını kaldırdı. Ve sonra bizden uzağa yürüdü. Bir süre geçince de yine bizim aramızda durdu.

– Ve dedi: "Kral peygamberi daha önce katledebilirdi. Gerçekte kral tebasının dileğini araştırdı. Geçmişteki kralar bir peygamberin kafasını kelle avcılarına teslim etmede bu kadar yavaş değillerdi.

– "Ben Yahya için değil, kılıcın düşmesine izin veren Herodes için yas tutuyorum. Zavallı kral, sanki halka ve iple yalananıp güdülen bir hayvan gibi.

– "Zavallı küçük valiler, kendi karanlıklarında kayıp, tökezleyip düşüyorlar. Sizler ise, durgun denizde ölü balıklardan başka ne bulabilirsiniz ki?"

- "Ben krallardan nefret etmem. Ko insanları yönetsinler, ama insanlardan daha bilge oldukları sürece.

- Ve Efendi önce iki hüzünlü yüze, sonra bizlere çevirdi gözlerini ve tekrar konuşup dedi: "Yahya yaralı doğmuştu ve yarasının kanı onun sözleriyle aktı. O, kendinden kurtulmuş özgürlüktü, ve yalnızca doğru ve adillere karşı sabırlıydı.

- "Gerçekte, o sağırılar ülkesinde bağırın bir sestisi; ve ben onu acısında ve yalnızlığında sevdim.

- "Ve onun, başını, toprağa teslim etmeden önce kılıca veren gururunu sevdim.

- "Aslında size demek istediğim Zekeriya'nın oğlu Yahya, en sonuncusuydu, ve ataları gibi o da tapınak eşığıyle suvak arasında katledildi.

- Sonra geri gelip dedi: "Her zaman bu böyle olmuştur ki, yönetimi bir saat için ele alanlar yılların yöneticilerini katlederler. Ve her zaman dava açıp daha doğmamış bir adamı mahkum eder ve suç işlemeden ölüm cezasına çarptırırlar.

- "Zekeriya'nın oğlu Benimle birlikte krallığında yaşayacak ve günü uzun olacaktır."

- Sonra Yahya'nın şakirtlerine dönüp dedi: "Her işin bir günü vardır. Bu işin günü de ben olabilirim. Dostumun dostlarına dönün ve onlarla birlikte olacağımı söyleyin."

- Ve iki adam bizden uzaklaşırlarken yürekleri daha az ağır gibiydi.

- Sonra İsa tekrar gövdesini çimlere uzattı ve kollarını iki yana açtı ve yine yıldızları seyre koyuldu.

- Artık geç olmuştu. Ben de fazla uzağında yatmıyordum, ve dinlenebilmek isterdim, fakat bir el uykumun kapısını çalıyordu ve ben de İsa ve şafak beni tekrar yollara çağırana dek uyanık yattım.

ÇÖLDEN GELEN ADAM

Ben Kudüs'de bir yabancıydım. Kutsal kente büyük tapınağı görmeye ve karım aşiretime ikiz çocuk verdiği için, sunakta adak adamaya gelmişim.

– Sunumu yaptıktan sonra tapınağın avlusunda durup tefecileri ve adaklık güvercin satanları izledim ve avludaki hengameyi dinledim.

– Ben orada dururken bir anda tefecilerin ve güvercin satıcılarının arasında bir adam belirdi.

– Görkemli bir adamdı ve hızla ilerliyordu.

– Elinde keçi derisinden bir ip tutuyordu; tefecilerin malsalarını tersyüz etti ve kuşların tezgahlarına ipe vurmaya başladı.

– Ve yüksek sesle şöyle dediğini duydum: "Bu kuşları yuvaları olan gökyüzüne bırakın."

– Kadın ve erkekler O'nun önünden kaçıştılar, O da onların arasında kum-tepelerini dağıtıp savuran bir hortum gibi ilerledi.

– Bütün bunlar bir anda oldu ve ardından tapınağın avlusu tefecilerden boşaldı. Adam orada tek başına kalmıştı, izleyicileri de az ilerde duruyorlardı.

– Sonra yüzümü çevirdim ve tapınak avlusunda başka bir adam gördüm. Ona doğru yürüyüp dedim ki: "Efendim, bir tapınak gibi tek başına duran bu adam kimdir?" Ve o cevapladı: "Bu Nasıralı İsa'dır, son zamanlarda Galile'de ortaya çıkmış bir peygamber. Burada, Kudüs'te herkes O'ndan nefret eder."

- Ben de dedim ki: "Yüreğim, O'nun kamçısıyla birlikte olabilecek kadar kuvvetli ve O'nun ayaklarına kapanacak kadar uysaldı."

- Ve İsa kendisini bekleyen şakirtlerine doğru döndü. Fakat, onlara ulaşmadan önce, tapınağın üç güvercini geri uçtu, biri sol omuzuna, diğer ikisi de ayaklarına kondu. O da herbirine sevecen, dokundu. Sonra ilerledi adımlarının her birinde fersahlar vardı.

- Söyleyin bana şimdi, yüzlerce kadın ve erkeğin üzerine yürüyüp karşı komasız dağıtacak ne tür bir kudret vardı O'nda? Bana hepsinin O'ndan nefret ettiği söylenmişti, oysa o gün kimse O'na karşı durmadı. Tapınağın avlusuna doğru ilerlerken nefretin dişlerini mi sökmüştü?

PETRUS

Bir keresinde günbatımında İsa bizi Beytsayda kasabasına yöneltti. Yorgun bir topluluktuk ve yolun tozu üzerimize çökmüştü. Bir bahçenin ortasındaki büyük bir eve geldik ve ev sahibi bahçe kapısında bizi karşıladı.

– İsa ona dedi: "Bu adamlar bitkin ve ayakları acıyor. İzin ver evinde yatsınlar. Gece soğuk ve onların sıcağa ve dinlenmeye ihtiyaçları var."

– Zengin adam dedi: "Benim evimde uyuyamazlar."

– İsa ise dedi, "O halde bahçende uyumalarına izin ver."

– Adam yanıtladı: "Hayır, bahçemde de uyuyamazlar."

– Bunun üzerine İsa bize dönüp dedi: "Sizin yarınınız böyle, şimdiki zaman ise geleceğiniz gibi olacak. Tüm kapılar yüzünüze kapanacak, yıldızların altında yatan bahçeler bile size döşek olmayacak.

– "Ayaklarınız yolda gerçekten sabırlı olup, beni izlerseniz belki bir leğen ve bir yatak, ve hatta belki ekmek ve şarap bile bulabilirsiniz. Fakat bunların hiçbirini bulamasanız da, unutmayın ki benim çöllerimden birini aşmış olacaksınız.

– "Gelin ileri gidelim."

– Zengin adam tedirgin oldu ve yüzü değişti, ve kendi kendine benim duyamadığım şeyler mırıldandı; bize yüz çevirip bahçesine döndü.

– Biz de yolda İsa'yı izledik.

BABİL'LI GÖKBİLİMCİ MELAIKE

Beni, İsa'nın mucizesiyle ilgili olarak sorguluyorsunuz.

- Her bin kere bin yılda güneş, ay, bu dünya ve onun tüm kardeş gezegenleri bir düz çizgi üzerinde buluşurlar ve bir an için biraraya gelirler.

- Sonra yavaşça dağılırlar ve öteki bin kere bin yılın geçmesini beklerler.

- Mevsimlerin ötesinde hiç mucize yoktur, ama siz ve ben tüm mevsimleri bilmeyiz. Ya bir mevsim bir insan şeklinde görüntülenseydi ne olurdu?

- İsa'da bedenlerimizin tüm unsurları ve düşlerimiz - yasaya göre bir araya geldi. O'ndan önce zamansız olan herşey O'nda zamanla doldu.

- O'nun, körlere göz verdiğini, felçilleri yürüttüğünü ve delilerden cinleri çıkardığını söylerler.

Tut ki körlük alev alev bir düşüncenin üstesinden gelebileceği karanlık bir düşüncedir yalnızca. Tut ki kavruk bir uzuv, enerjiyle canlandırılabilir bir aylıklıktır. Ve belki de cinler, yaşamımızın bu huzursuz unsurları barış ve dinginlik meleklerince kovalanıyordur.

- O'nun ölümleri hayata döndürdüğünü söylerler. Eğer siz bana ölümün ne olduğunu anlatabilirseniz, ben de size yaşamın ne olduğunu anlatırım.

- Tarlanın birinde, bir meşe palamudunu izlemiştim, öylesine durgun ve görünüşte gereksiz birşeydi ki. Bahardaysa o meşe palamudunun köklenip, yükseldiğini gördüm, bir meşe ağacının başlangıcı, güneşe doğru...

- Elbette ki bunu bir mucize kabul ediyorsunuz, yine de o mucize her gzn sarhoşluğunda ve her baharın tutkusunda bin kere bin kez olagelmiştir.

- Neden insanların yüreğinde de olagelmesin? Mevsimler Kutsanmış İnsanın elinde ya da dudaklarında buluşmazlar mı?

- Eğer Tanrımız toprağa, tohum l grmndeysen dahi onu barındırma sanatını vermişse, neden insanların yüreğine, başka bir yüreğe, l görünümünde dahi olsa, yaşamı üfleme sanatını vermesin?

- Bu sözünü ettiğim mucizeleri ben, daha büyük mucize olan İnsan'ın kendisi yanında, kk görüyorum. O, benim pisliklerimi altına çeviren, bana benden nefret edenleri sevmeyi öğreten ve bu yaptıklarıyla beni erince kavuşturan ve uykularıma tatlı düşler katan Yolcu'nun yanında.

- Bu benim yaşamımın mucizesidir.

- Canım kr, canım topaldı. Huzursuz ruhların boyunduruğu altındaydım, bir lydm ben.

- Ama artık dupduru görüyor ve dimdik yürüyorum. Huzurluyum ve günün her saatini kendi benliğimi açıklamak ve ona tanıklık etmek için yaşıyorum.

- O'nun şakirtlerinden biri değilim. Ben sadece mevsimde bir, uzay alanlarını ziyaret edip, oradaki mucize ve yasaları izleyen yaşı bir gkbilimciyim.

• - Ve ben kendi vaktimin alacakaranlığındaım, fakat ne zaman tanyerini ararsam, İsa'nın genliğini ararım.

• - Ve yaşıllık sonsuza dek genliği arayacaktır. Artık benim içimdeki gry arayan bilgidir.

BİR FİLOZOF

O bizimleyken bizi ve bizim dünyamızı meraklı gözlerle süzdü, çünkü O'nun gözleri yılların duvağıyla duvaklanmamıştı ve gördüğü herşey gençliğinin ışığında dupduruydu.

- Güzelliğin derinliğini bilmesine karşın, onun huzur ve görkemine her zaman şaşakalırdı; ve dünyanın önünde ilk gününde ilk insanın durduğu gibi dururdu.

- Duyuları körelmiş olan bizler, tam günışığına bakar yine de görmeyiz. Kulaklarımızı dört açar, fakat işitemeyiz; ve ellerimizi uzatırız, fakat dokunamayız. Ve Arabistan'ın tüm tütsüsü yakılsa da yolumuza gider ve kokuyu duymayız.

- Akşamüzeri tarlasından dönen çiftçiyi görmeyiz; çobanın sürüsünü ağıla güderken çaldığı kavalı duymayız; kollarımızı güneşin batışına dokunmak için uzatmayız; ve burundeliklerimiz artık Şaron'un güllerine aç değildir.

Hayır, biz krallığı olmayan krallara saygı duymayız; ve arpin sesine, ancak teller parmaklarla çekildiğinde kulak kabartırız; ne de zeytinliğimizde oynayan çocuğa dikkat ederiz, sanki o genç bir zeytin ağacından ibaretmiş gibi. Ve her sözcük etten dudaklar arasından yükselmelidir; yoksa birbirimizi sağır ve dilsiz sayarız.

- Gerçekte bizler bakar, fakat görmeyiz ve kulak verir fakat işitemeyiz; yer, içer fakat tad almazız. Ve burada yatar Nasıralı İsa ile bizler aramızdaki fark.

- Onun duyularının hepsi sürekli yenileniyordu ve dünya O'nun için her zaman yeni bir dünyaydı.

- Bir bebeğin dilinin sürçmesi, bizim için sadece bir dil sürçmesiyken, O'nun için tüm insanlığın yakarışından daha az önemli değildi.

- Bir düşünçeyeğinin kökü, bizim için bir kökten başka birşey değilken, O'nun için Tanrı'ya yönelen bir özlemde.

URİYA NASIRALI BİR YAŞLI ADAM

Ö aramızda bir yabancıydı ve yaşamı da karanlık örtülerin altında gizlenmişti.

- O, bizim Tanrımızın yolundan yürümedi fakat rezillerin ve adı kötüye çıkmışların yolunu izledi.

- Çocukluğu doğanın tatlı sütünden tiksindi ve onu reddetti.

- Gençliği gece yanan kuru otlar gibi alevlenmişti.

- Ve yetişkin bir adam olduğunda, bize karşı silahlandı.

- Bu tür adamlar insan nezaketinin yokolan akıntısında dünyaya geliyorlar ve kutsal olmayan kasırgalarda doğuyorlar. Ve kasırgalarda bir gün yaşayıp sonra sonsuza dek yok oluyorlar.

- Hatırlamıyor musunuz O'nu, bilgili büyükleriyle tartışıp onların değerlerine gülen, kendinden fazlaca emin bir delikanlıyken?

- Testere ve oyma aletleriyle birlikte yaşadığı zamanki gençliğini de mi hatırlamıyorsunuz? Tatillerde bizim oğullarımıza ve kızlarımıza eşlik etmezdi. Tek başına yürürdü.

- Ve O'na selam verenlerin selamına karşılık vermezdi, sanki bizden üstünmüş gibi.

- Bir keresinde O'nunla tarlada karşılaştım ve selam verdim, O ise bana sadece gülümsedi, üstelik O'nun gülümsemesinde kendini beğenmişlik ve küstahlık gördüm.

– Bunun üzerinden çok geçmemiști ki kızım arkadaşlarıyla üzüm toplamaya bağlara gitti, O'na seslendi, ama O, kızıma cevap vermedi.

– Yanlızca üzüm toplayanların tümüne birden konuştu, sanki benim kızım onların arasında değilmiş gibi.

– Kendi halkından vazgeçip de serseriliğe koyulduğunda bir gevezeden başka birşey olamadı. Sesi etimizde bir pençe gibiydi ve o ses anılarımızda hâlâ bir acıdır.

– O, bizler, babalarımız ve atalarımız hakkında kötü şeyler söylerdi. Ve dili göğüslerimizi zehirli bir ok gibi arardı.

– Böyleydi İsa.

– O, eğer benim oğlum olsaydı, Arabistan'a giden Roma ordularına teslim eder ve komutana da O'nu çatışmanın ön saflarına yerleştirmesi için yalvarırdım ki düşmanlarımın okçuları O'na nişan alıp, beni O'nun küstahlığından kurtarsınlar.

– Fakat benim oğlum yok. Belki de bunun için şükretmiydim. Ya oğlum kendi halkının düşmanı olup da ağaran saçlarım utanç içinde toprağa karışmayı bekliyor ve beyaz sakalım aşağılanıyor olaydı?

OZAN NİKODİM SANHEDRİN'DEKİ YAŞLILARIN EN GENCİ

İsa'nın kendi yolunda durup da kendisiyle çelişkiye düştüğünü söyleyen aptallar çoktur; sözde öz aklını bilmezmiş de bu bilginin yokluğunda kendi kendine ters düşermiş.

– Gerçekten de kendi seslerine benzeyen, şarkıların hiçbirini bilmeyen baykuşlar çoktur.

– Siz ve ben sözcüklerle oyunlar oynayıp salt kendilerinden daha büyük oyunculara saygı duyanları biliyoruz, hani kendi kafalarını sepetler içinde pazar yerine götürüp de, ilk teklif verene satanlar.

– Biz Gök – adamını hakir gören pigmileri biliyoruz. Ve biliyoruz yabancı otların meşe ve sedir ağacı için neler diyeceğini.

– Onlara yükseklere çıkamayacakları için acıyorum.

– Mevsimlerden korkmayan karaağacı bile kıskanan kuru dikenlere acıyorum.

– Ne yazık ki acımak, tüm meleklerin hüznüyle kucaklanmış olmasına karşın onların, hiç ışık getiremez.

– Çürüyen giysileriyle mısırların içinde çırpınan bostan-korkuluğunu biliyorum, yine de o mısırın ve şarkı söyleyen rüzgarın önünde ölüdür.

– Tüm uçanlara ağ ören kanatsız örümceği biliyorum.

– Kendi gürültülerinin çokluğunda ne tarlakuşunu ne de ormandaki doğu rüzgarını duyabilen hilekârları, kendini beğenmişleri ve davulcuları biliyorum.

- O tüm akıntılara karşı kürek çekip de, su kaynağını hiç bulamayanları, tüm ırmakları katedip, denize hiç cesaret edemeyenleri biliyorum.

- Biliyorum o yeteneksiz ellerini tapınak yapıcısına sunup da elleri geri çevrildiğinde yüreğinin karanlığında, "tüm yapıları yıkacağım" diyenleri.

- Ben bütün bunları biliyorum. Onlar İsa'nın bir gün "size esenlik getiriyorum" ve diğer bir gün de, "kılıç getiriyorum" deyişine karşı çıkanlardır.

- Onlar anlıyamıyorlar İsa'nın aslında şöyle dediğini: "Ben iyi niyetli insanlara esenlik getiriyorum ve barışı yeğleyenlerle kılıcı yeğleyenler arasına bir kılıç uzatıyorum."

- Merak ediyorlar, "Benim krallığım bu dünyada değildir" diyenin aynı zamanda, "Sezar'a ait olanı Sezar'a ver" deyişini; ve bilmiyorlar ki eğer gerçekten de kendi arzularının krallığına girebilmek için özgür olacaklarsa ihtiyaçlarının bekçisine karşı koymamalıdır. Ödeyecekleri bedel karşılığında o kente girmek onlar için sevinç verici seçimidir.

- Bunlar şu sözleri söyleyen adamlardır: "O sevecenlik, incelik ve evlatça sevgiyi öğretti, yine de kendi annesi ve kardeşleri O'nu Kudüs sokaklarında ararlarken onları farketmedi."

- Onlar bilmiyorlardı ki, annesi ve kardeşleri sevecen kollarıyla O'nu marangoz tezgahına geri döndürmek istiyorlardı; oysa O, bizlerin gözlerini yeni bir gün doğumuna açıyordu.

- Annesi ve kardeşleri O'nu ölümün gölgesinde yaşatacaklardı, oysa O, bizim uykusuz belleğimizde yaşayabilmek için ilerdeki tepede ölüme meydan okuyordu.

- Ben bu, hiçbir yere yol kazmayan köstebekleri biliyorum. Onlar, İsa'yı kalabalıklara konuşup, "Kurtuluşa giden

yol ve kapı Benim" dediği ve kendini yaşam ve yeniden diriliş olarak adlandırdığı için, kendini yüceltmekle suçlayanlar değil midir?

- Oysa İsa Mayıs ayının en coşkulu zamanında sahiplendiğinden daha fazlasını sahiplenmiyordu.

- Parlayan gerçeği, çok parladığı gerekçesiyle söylememeli miydi?

- Gerçekten de O, kendisinin yüreklerin yol, yaşam ve yeniden dirilişi olduğunu söyledi; ve ben de O'nun gerçeğinin bir tanıklığıyım.

- Hatırlamıyor musunuz beni, hani şu yasalar ve kuralardan başka hiçbir şeye inanmayan ve sürekli olarak göreneklere boyun eğen Nikodim'i?

- Bir de şimdi görün beni, yaşamla yürüyen ve güneşin dağın üstüne gülümsediği ilk andan, kendisini tepelerin ardındaki yatağa bıraktığı ana kadar onunla birlikte kahkaha atan bir adam!

- Neden kurtuluş kelimesi üzerinde duruyorsunuz? Ben kurtuluşuma O'nun aracılığıyla ulaştım.

- Yarın başıma ne geleceğini önemsemiyorum, çünkü İsa'nın benim uykumu hızlandırdığını ve uzak düşlerimi dost ve yoldaş kıldığını biliyorum.

- Daha büyük bir insana inandığım için, benim insanlığım azalıyor mu?

- Galileli ozan bana seslendiğinde et ve kemikten engeller yere yıkıldı ve bir ruh beni tutup yükseklerle kaldırdı ve kanatlarım havadan türküler devşirdi.

- Sonra rüzgardan inip de Sahbedrin'de kanatlarım yolunduğunda bile kaburgalarım ve tüysüz kanatlarım bu türküleri korudu. Ovaların tüm yoksullukları hazinemi benden çalamazlar.

- Ben yeterince konuştum. Bırakın sağırılar, yaşam uğultusunu ölü kulaklarına gömsünler. O'nun gövdesinin elleri çivili ve kanarken çaldığı çengin sesi bana yeter.

ARAMATYALI YUSUF ON YIL SONRA

Nasıralı'nın kalbinde olan iki ırmağ vardı; Baba dediği Tanrı'yla yakınlığının ırmağı ve öte dünyanın krallığı olarak adlandırdığı coşkunun ırmağı.

- Ben de yalnızlığında O'nu düşündüm ve yüreğindeki bu iki ırmağı izledim. Birinin kıyılarında kendi canımla karşılaştım, canım bazen bir dilenci ve bir gezginci, bazen de bahçesinde oturan bir prensesi.

- Sonra O'nun yüreğindeki diğer ırmağı izledim ve yolunun üstünde dövülüp, altınları çalınmış biriyle karşılaştım, gülümsüyordu. İleride de onun eşyalarını çalan hırsızla karşılaştım, onun yüzünde yase dökülmüş gözyaşları vardı.

- Sonra bu iki ırmağın mırıltısını kendi göğsümde de duydum ve mutlu oldum. - İsa'yı, Pontus Pilatus ve ihtiyarlar O'nu ele geçirmeden birgün önce ziyaret ettiğimde, uzunca konuştuk, ve O'na birçok soru sordum, O'da benim sorularımı zarifçe yanıtladı ve ayrıldığımda, O'nun Rab ve bu dünyanın Efendisi olduğunu biliyordum.

- Sedir ağacı devrileli çok oldu, oysa kokusu hâlâ sürüyor ve sonsuza dek dünyanın dört bucağını arayacaktır.

BEYRUTLU YORGİ

O ve dostları benim çalıģımın ardındaki çamlıktaydılar ve onlarla konuşuyordu.

- Çalıģın yakınında durup dinledim. Ve O'nun kim olduğunu anladım, çünkü ziyaretinden önce ünü bu kıyıları kadar ulaşmıştı.

- Konuşmasını bitirince O'na yaklaştım, ve dedim ki: "Efendim, bu adamlarla gelip beni ve çatımı onurlandırın."

- O da bana gülümseyip şöyle dedi: "Bugün değil, dostum, bugün değil."

- Sözlerinde bir kutsama vardı ve sesi soğuk bir gecede giyilen bir giysi gibi beni sardı.

- Sonra dostlarına dönüp dedi: "Bizi yabancı saymayan bu adamı görün, o bizi daha önce görmemesine karşın eşğinden içeri çağırıyor."

- "Gerçekten de benim krallığımda hiç yabancı yoktur. Bizim yaşamımız bütün diğer insanların yaşamıdır ki, biz tüm insanları tanıyalım ve bu bilgiyle onları sevelim.

- "Gizlisi ve açığıyla tüm insanların işleri bizim işlerimizdir.

- "Sizi tek bir benlik değil fakat birçok benlikler olmakla görevlendiriyorum, ev sahibi ve evsiz, çiftçi ve tahılı toprağa karışmadan toplayan serçe, şükranla veren verici ve gurur ve anlayışla kabul eden alıcı.

- "Günün güzelliği sadece gördüklerinizde değil fakat başkalarının gördüklerindedir.

MECDELLİ MERYEM

O'nun ağız bir narın yüreği gibiydi ve gözlerinin gölgele-ri derindi.

- İncelikliydi, kendi gücünün bilincinde bir adam gibi. Düşlerimde dünyanın krallarını O'nun karşısında hayranlık içinde dururlarken gördüm.

- O'nun çehresini anlatmak isterdim, ama nasıl yapabili-
rim bunu?

- Karanlıksız gece ve gürültüsüz gündüz gibiydi.

- Hüzünlü ve mutlu bir yüzdü.

- Ve bir keresinde ellerini gökyüzüne doğru kaldırışını hatırlıyorum, açılan parmakları karaağaç dalları gibiydiler.

- Ve O'nu, akşamı arşınlayışını hatırlıyorum. Yürümü-yordu. O yolun üzerinde bir yol; hatta yeryüzü üzerinde, al-çalıp dünyayı ferahlatacak bir buluttu.

- Ama önünde durup da O'nunla konuştuğumda, O, bir adamdı ve göze güçlü görünen bir yüzü vardı. Ve bana dedi: "Ne istersin, Meryem?"

- O'na cevap vermedim, fakat kanatlarım sırrımı sardı ve içim ısındı.

- Ve O'nun ışığına artık dayanamadığım için, dönüp uzaklaştım, fakat utanç içinde değildim. Sadece çekiniyor-dum ve parmakları yüreğimin telleri üzerindeydi; bense yal-nız kalmak istiyordum.

NASIRALI YOTAM 'BİR ROMALIYA

Arkadaşım, sen de tüm diğer Romalılar gibi hayatı yaşamaktansa düşünmeyi yeğlersin. Sen Kutsal Ruh tarafından yönetilmektense ülkeleri yönetmeyi yeğlersin.

– Roma'da kalıp, huzurlu ve mutlu olmak yerine kıtalar fethedip onlar tarafından lanetlenmeyi yeğlersin.

– İlerleyen ordular ve denize indirilen gemilerden başka birşey düşünmezsin.

– O halde nasıl anlayabileceksin Nasıralı İsa'yı, yüreklerde bir krallık canların boş alanlarında bir imparatorluk kurmak için ordusuz ve gemisiz yola çıkan ve yalnız bir adamı?

– Nasıl anlayacaksın savaşçı olmayan fakat yüce göklerin gücüyle gelen bu adamı?

– O bir tanrı değildi, O bizler gibi bir insandı, fakat Onda toprağın kokusu, gökyüzünün tütsüsüyle karşılaşmak için yükseldi; ve O'nun sözlerinde dillerimizin sürçmesi görünmeyenin fısıltılarını kucakladı; ve O'nun sesinde anlaşılması mümkün olmayan bir şarkı duyduk.

– İsa bir tanrı değil, bir insandı, ve şaşkınlığımız ve merakımız da burada yatar.

– Oysa siz Romalılar tanrılardan başka hiçbirşeyi merak etmezsiniz ve hiçbir insan sizi şaşırtamaz. Bu yüzden de Nasıralı'yı anlamıyorsunuz.

– O, düşüncenin gençliğine aitti; siz ise onun yaşlılığına aitsiniz.

- Bugün siz bizi yönetiyorsunuz; ama bırakın bir gün daha bekleyelim.

- Bu adamın, yarın ordusuz ve gemisiz yönetmeyeceğini kim biliyor?

- Ruh'u izleyen bizler, O'nun ardında seyrederken kan terleyeceğiz. Fakat Roma güneşin altında beyaz bir iskelet olarak yatacak.

- Biz çok acı çekeceğiz, fakat buna katlanıp yaşayacağız. Fakat Roma toprağa karışacaktır.

- Yine de eğer Roma alçak gönüllülükle eğilip O'nun ismini çağırarak olursa, O, sesini duyacaktır. Ve O, yeryüzü kentleri arasında bir kent olarak tekrar doğrulsun diye Roma'nın kemiklerine yeni yaşam üfleyecektir.

- Fakat bunu O, lejyonları ve teknesinin küreklerini çeken köleler olmadan yapacaktır. O, yalnız olacaktır.

ERİHALI EFRAİM

Eriha'ya tekrar geldiğinde O'nu arayıp dedim: "Efendim yarın oğlum bir eş alacak. Sizden düğün şöleline gelip, Galile'nin Kana köyündeki düğünü onurlandırdığınız gibi, bizi de onurlandırmanızı rica ediyorum."

- O yanıtladı: "Bir keresinde bir düğün şöleninde konuk olduğum doğrudur, fakat bir daha konuk olmayacağım. Artık damat olan benim."

- Bunun üzerine dedim: "Lütfen efendim, oğlumün düğün şölenine gelin"

- O ise sanki beni azarlayacakmış gibi gülümsedi ve konuştu: "Neden beni çağırıyorsun? Yeterince şarabın mı yok?"

- Yanıtladım: "Testilerim dolu, Efendim; yine de yalvarırım oğlumün düğün şölenine gelin,"

- O vakit O dedi: "Kim bilir? Gelebilirim, eğer yüreğin, tapınağında bir sunaksa kesinlikle gelebilirim."

- Ertesi gün oğlum evlendi, fakat İsa düğün şöleline gelmedi. Ve birçok konuğumuz olmasına rağmen, ben sanki hiç kimse yokmuş gibi hissettim.

- Konukları karşılarken ben gerçekte orada değildim.

- Belki O'nu çağırırken yüreğim bir sunak değildi. Belki de başka bir mucize istiyordum.

SURLU BİR TÜCCAR BARKA

Ben ne Romalıların ne Yahudilerin ne de halen O'nun adını öğreten şakirtlerinin Nasıralı İsa'yı anladıklarına inanmıyorum.

– Romalılar O'nu katlettiler ve bu korkunç bir hataydı. Galilelilerse O'nu bir tanrı yapacaklardı, bu da bir hataydı.

– İsa insanların yüreğinden biriydi.

– Ben gemilerimle Yedi Deniz yelken açtım, krallarla, prenslerle ve uzak pazar yerlerindeki üçkağıtçılar ve dolandırıcılarla ticaret yaptım; fakat tüccarları O'nun kadar anlayan birine daha hiç rastlamadım.

– O'nu bir keresinde şu meseli anlatırken duydum:

– "Tüccarın biri yabancı topraklara gitmek üzere ülkesinden ayrılmış. İki hizmetkarı varmış, bunlardan her birine bir avuç altın verip, şöyle demiş: 'Ben yurtdışına gidince siz de gidip kâr arayın. Adil takas yapın ve alışverişte hizmet verin.'

– "Bir yıl sonra tüccar geri dönmüş.

– "Ve hizmetkarlarına altınlarıyla ne yaptıklarını sormuş.

– "Birinci hizmetkar, 'Bakınız, Efendimiz, ben aldım sattım ve kazandım" deyince tüccar da cevap vermiş: 'Kazandığın senin olsun, çünkü sen iyi yaptın ve hem bana hem de kendine sadık kaldın.'

– Sonra diğer hizmetkar öne çıkıp şöyle demiş: "Efendimiz, ben sizin paranızı kaybetmekten korktum, onun için de

ne satın aldım ne de sattım. Bakın, hepsi burada kesenin içinde."

- Tüccar altını alıp konuşmuş: "Senin inancın az. Ticaret yapıp da kaybetmek hiç ileri atılmamaktan daha iyidir. Çünkü tüm tüccarlar da rüzgarın tohumları saçıp da meyve beklediği gibi yapmalıdır. Bundan böyle başkasına hizmet etmen senin için daha uygun olacak."

- İsa böyle söylediğinde, kendisi tüccar olmadığı halde ticaretin sırrını açığa vurdu.

- Üstelik, O'nun meselleri genellikle, benim yolculuklarımdan daha uzak, yine de kendi evimden ve mallarımdan daha yakın ülkeleri aklıma getirirdi.

- Fakat genç Nasıralı bir tanrı değildi; ve ne yazık ki O'nun izleyicileri öylesine zeki birini bir tanrı yapmaya çalışıyorlar.

FUMYA
SAYDA'DAKİ ÖNDE GELEN DİN KADINI
DİĞER DİN KADINLARINA

Siz harplarınızı alın, ben de şarkı söyleyeyim.

- Vurun tellerinize, gümüş ve altın;
- Çünkü ben Cesur Adam'ın şarkısını söyleyeceğim.
- Vadinin ejderhasını öldüren
- Sonra acıyarak bakan aşağıya
- Öldürdüğünün üzerine

- Harplarınızı alın ve şarkısını söyleyin benimle
- Yüce Meşenin tepelerdeki,
- Gök yürekli derya elli Adamın,
- Ölümün solgun dudaklarından öpen,
- Yine de yaşamın ağzında titreyen hâlâ

- Harplerinizi alın da şarkısını söyleyelim
- Korkusuz Avcının, tepedeki,
- Yabanıl hayvanı nişanlayıp, görünmez okunu fırlatan,
- Ve boynuzla fildişini getiren
- Yeryüzüne

- Harplarınızı alın ve şarkısını söyleyin benimle
- Korkusuz Gencin dağ kentlerini fetheden,
- Ve ova kentlerini, şu yılan gibi kıvrılan kumda.
- O cücelerle değil tanrılarla dövüştü,
- Bizim etimize acıkan ve kanımıza susayan.

- Ve ilk Altın Şahin gibi
- Yalnızca Kartallara meydan okurdu

- Çünkü O'nun kanatları geniş ve gururluydu
- Ve kanatlarını kırmazdı, küçük kanatlıların
- Harplarınızı alın ve şarkı söyleyin benimle
- Coşkulu şarkısını denizin ve kayaların
- Tanrılar öldü,
- Ve yatıyorlar hâlâ,
- Unutulmuş adasında, unutulmuş denizin.
- Onları öldürense oturuyor kendi tahtında.
- O bir delikanlıydı yalnızca
- Baharın tam bitirmediği sakallarıyla
- Yaşı da hâlâ gençti tarlalarında.
- Harplarınızı alın ve şarkısını söyleyin benimle
- Kasırganın ormandaki
- Kuru dalları ve yapraksız sapları kıran
- Oysa canlı kökü gönderir, derinleri sarmaya toprağın
bağrındaki.
- Harplarınızı alın ve şarkı söyleyin benimle
- Ölümsüz şarkısını sevdiğimizizin.
- Hayır kızlar, çekin ellerinizi.
- Uzanın harplarınızın yanına.
- Şimdi söyleyemeyiz O'nun şarkısını.
- Şarkımızın ölgün fasıltısı ulaşamaz O'nun kasırgasına
- Ve delemes görkemini suskunluğun.
- Uzanın harplarımızın yanına; yanıma yaklaşp, yinele-
yeceğim O'nun sözlerini size,
- Ve anlatacağım O'nun işlerini,
- Çünkü O'nun sesinin yankısı bizim tutkularımızdan daha
derindir.

YAZICI BENYAMİN

İsa'nın Roma ve Yahudiye'nin düşmanı olduğu söylenmiştir.

- Oysa ben İsa'nın hiçkimsenin ve hiçbir ırkın düşmanı olmadığını söylüyorum.

- Ben O'nu şöyle derken duydum: "Havadaki kuşlar ve dağların tepeleri, karanlık deliklerdeki yılanların farkında değiller.

- "Bırakın ölümler kendi ölümlerini gömsün. Siz yaşayanlar arasında kendiniz olun ve yükseklerde uçun."

- Ben O'nun şakirtlerinden biri değildim. Ben sadece O'nun yüzüne bakabilmek için ardından giden pek çok kişiden biriydim.

- O, Roma'ya ve Roma'nın köleleri olan bizlere, bir babanın, oyuncaklarla oynarken daha büyük oyuncak için birbirleriyle kavga eden çocuklarına baktığı gibi baktı.

- O, devlet ve ırklardan daha büyüktü; O, devrimlerden daha büyüktü.

- O, tek başına ve yalnızdı, ve O, bir uyanıştı.

- O, bizim dökülmemiş tüm gözyaşlarımıza ağladı ve tüm karşı gelişlerimize gülümsedi.

– Biz doğmamışlarla doğmaya ve onları kendi gözleriyle değil fakat kendi görüşüyle görmeye yöneltmeye gücünün yeteceğini biliyorduk.

– İsa yeryüzündeki yeni bir krallığın başlangıcıydı ve o krallık devam edecektir.

– O, Ruh'un krallığını kuran tüm kralların oğlu ve torunuydu.

– Ve bizim dünyamızı da Sadece Ruh'un kralları yönetmiştir.

ZAKAY

Sen duyduklarına inanıyorsun. Söylenmeyene inan, çünkü insanın sessizliği, sözcüklerinden daha yakındır gerçeğe.

– İsa utanç verici ölümünden kaçıp, izleyicilerini de zulümden kurtarabilir miydi diye soruyorsun.

– Benim yanıtlım ise, tabii ki kaçabilirdi, eğer bunu yeğleseydi; fakat O güvence aramadı, ayrıca sürüsünü gecenin kurtlarından korumak gibi bir düşüncesi de yoktu.

– O, kendi yazgısını da, kendisini sevenlerin yazgılarını da biliyordu. O, herbirimizin başına gelecekleri önceden söyledi ve kehanette bulundu. O, kendi ölümünü aramadı; ama ölümü kabullendi, mısırlarını toprakla örten bir çiftçinin kışı kabullenışı ve bahar ve hasatı bekleyişi gibi, ve temele en büyük taşı yerleştiren bir yapı ustası gibi.

– Biz Galile'den ve Lübnan tepelerinden gelen adamlardık. Efendimiz bizi, yaşlılık gelip de bizleri yıllara geri fısıldayana dek bahçelerimizde, O'nun gençliğiyle yaşamak için, ülkemize geri gönderebilirdi.

– Diğerlerinin peygamberleri, okuyup ardından yüreklerini açığa vurdukları köylerimizin topraklarına, geri dönmesini engelleyecek birşey mi vardı?

– Şöyle diyemez miydi: "Şimdi batı rüzgarıyla doğuya gidiyorum." Ve böyle söyleyerek dudaklarındaki gülümsemeye bizi gönderemez miydi?

- "Ailenize dönün, Dünya benim için hazır değil. Ben bin yıl sonra tekrar geleceğim. Çocuklarınıza benim gelişimi beklemeyi öğretin" diyebilirdi pekâlâ.

- Böyle yapabilirdi eğer seçimi bu olsaydı.

- Fakat görünmez tapınağı inşa edebilmek için kendisini köşe taşı olarak yerleştirmesi ve bizleri de çimentolanmış küçük çakıl taşları gibi çevresine yerleştirmesi gerektiğini biliyordu.

- Biliyordu ki O'nun gök- ağacının özsuyu köklerinden yükselmeliydi, bu yüzden O da köklerine Kendi kanını döktü; ve bu O'nun için bir adak değil bir kazançtı.

- Ölüm açıklayıcıdır. İsa'nın ölümü O'nun yaşamını açığa çıkarmıştır.

- O, eğer sizden ve düşmanlarından kaçmış olsaydı dünyanın fatihleri sizler olurdu. O, bu nedenle kaçmadı.

- Yalnızca herşeyi arzulayan, herşeyi verecektir.

- İsa, düşmanlarından kaçıp, yaşlanıncaya kadar yaşayabilirdi. Fakat O mevsimlerin geçici olduğunu biliyordu ve kendi şarkısını söylemek istedi.

- Silahlanmış dünyaya karşı duran hangi insan, çağların üstesinden gelebilmek için anlık yenilgiyi kabullenmez?

- Ve şimdi de gerçekte İsa'yı Romalıların mı yoksa kahinlerin mi katlettiğini soruyorsunuz?

- O'nu ne Romalılar katletti, ne de kahinler. O'nu o tepede onurlandırmak için tüm dünya ayaklandı.

YONATAN

Bir gün sevdiğim ve ben tatlı suların gölünde kürek çeyorduk. Lübnan tepeleri bizi çepeçevre sarmaktaydı.

– Salkım söğütlerin berisinden geçtik, söğütlerin çevremizdeki yansımaları derindi.

– Ben kayığı kürekle yönetirken, sevdiğim kopuzunu alıp şu şarkıyı söyledi:

- Nilüferden başka hangi çiçek suları ve güneşi bilir?
- Nilüferin yüreğinden başka hangi yürek, hem yeryüzünü, hem de gökyüzünü bilebilir?
- Bak sevgilim, derin ve yüksekğin ortasında yüzen altın çiçeğe
- Senin ve benim hep var olan bir sevginin ortasında yüzdüğümüz
- Ve sonsuza dek yüzeceğimiz gibi.

- Küreğini daldır, sevgilim,
- Ve ko, dokunayım tellerine.
- Söğütleri izleyelim, su nilüferlerini de.

- Nasıra’da bir ozan yaşar, O’nun yüreği de nilüfer gibidir.
- O, kadının canını ziyaret etmiştir.
- Onun sular da büyüyen susuzluğunu bilir
- Ve güneşe açlığını, tüm dudakları doygun olsa dahi.
- O’nun Galile’de yürüdüğünü söylerler.
- Bense bizimle kürek çektiğini söylüyorum.

- O'nun yüzünü göremiyor musun, sevgilim?
- Göremiyor musun, söğütün dallandığı ve yansımasının bu-
luştığı yeri
- Biz ilerledikçe ilerleyen?
- Sevdiğim, yaşamın gençliğini bilmek güzel
- Şarkı söyleyen çoşkusunu bilmek güzel.
- Senin her zaman küreğin olsa
- Benim de telli kopuzum
- Nilüferin güneşte kahkahalar attığı
- Söğütün saçlarını sulara doldurduğu,
- Ve sesinin tellerinin üzerinde gezindiği yerde.
- Küreğini daldır sevgilim
- Ve ko dokunayım tellerime
- Nasıra'da bir ozan var
- Her ikimizi de bilen ve seven.
- Küreğini daldır sevgilim
- Ve ko dokunayım tellerime.

BEYTSAYDALI HANNA

YIL 73

Babamın kızkardeşi gençliğinde, babasının eski bağının yanındaki bir barakaya yerleşmek üzere bizi terk etmişti.

- Yalnız yaşıyordu ve çevredeki halk, hastalıklarında onu arardı, halam da onları yeşil otlarla, köklerle ve güneşte kurutulmuş çiçeklerle iyileştirirdi. - Onu bilici olarak nitelendirirlerdi; fakat onu büyücü ve üfürükçü olarak çağırırlar da vardı.

- Birgün babam bana dedi ki: "Bu buğday ekmeği somunlarını, bu testideki şarabı ve sepetteki üzümleri kardeşime götür."

- Herşey bir tayın sırtına yüklendi, ben de bağa ve halamın barakasına ulaşınca kadar yolu izledim. Halam çok sevindi

- Günün serinliğinde otururken, yoldan bir adam geldi ve halamı selamladı: "İyi akşamlar size, gecenin bereketi üzerinizde olsun."

- Bunun üzerine halam ayağa kalktı ve O'nun önünde hayranlıkla durup dedi: "Size de iyi akşamlar, tüm iyi ruhların Efendisi ve tüm kötü ruhların fatihi."

- Adam ona sevecen gözlerle baktı ve yoluna devam etti.

- Fakat ben yüreğimden güldüm. Babamın kızkardeşinin deli olduğunu düşündüm. Oysa şimdi deli olmadığını biliyorum. Asıl bendim anlamayan.

- Halam, gizli olmasına karşın, benim gülüşümü bildi.

- Ve konuştu, fakat öfkeli değildi. Şöyle dedi: "Dinle, kızım, sözlerimi işit ve aklında tut. Şimdi, güneşle yeryüzü arasında uçan bir kuşun gölgesi gibi buradan geçen adam, Kayser'e ve Kayser'in imparatorluğuna karşı zafer kazanacak. O, Kildanya'nın taçlı boğasıyla ve Mısır'ın insan - kafalı aslanıyla güreşecek ve onları yenecek; ve O, dünyayı yönetecek.

- "Fakat şimde yürüdüğü bu topraklar bir hiç olacaklar; ve tepenin üzerinde gururla oturan Kudüs, terkedilme rüzgarının üzerindeki dumanla sürüklenecek."

- O, böyle konuşunca, gülüşüm durgunluğa dönüştü ve sustum. Sonra dedim: "Kimdir bu adam, hangi ülke ve kabileden geliyor? Ve nasıl fethedecek koca kralları ve koca kralların imparatorluklarını?"

- Ve halam yanıtladı: "O, burada, bu topraklarda doğdu. Fakat biz O'nu yılların başlangıcından bu yana özlemlerimizle algıladık. O tüm kabilelerden, ve hiçbirindedir. Ve O, ağzından çıkan Kalam'ın ve Ruhu'nun aleviyle fethedecektir."

- Sonra kalkıp, sivri bir kaya gibi ayakta durdu; ve dedi: "Rab'bin meleği bu sözü açıkladığım için beni bağışlasın. O katledilecek ve gençliği kefenle örtülecek ve yeryüzünün dilsiz yüreğinin yanına sessizce yatırılacak. Ve Yahudiye'nin kızları O'nun için yas tutacaklar."

- Sonra elini gökyüzüne doğru kaldırıp tekrar konuştu ve dedi: "Fakat yalnızca bedeninde katledilecek.

- "Ruhunda kalkacak, ve ordusunu güneşin doğduğu bu ülkeden, güneşin akşamüstü katledildiği ülkeye doğru sürecek.

- "Ve O'nun adı insanlar arasında birinci olacak."

- Halam bunları söylediğinde yaşlı bir biliciydi, ben ise yalnızca küçük bir kız, tıpkı işlenmemiş bir toprak, daha duruvara konmamış bir taş gibi.

- Fakat halamın beyninin aynasında gördüğü herşey daha benim zamanımda gerçekleşti.

- Nasıralı İsa ölümden dirildi ve erkekleri ve kadınları günbatımı insanlarına yöneltti. O'nu yargıya teslim eden kent yıkıma verildi; ve O'nun sorgulanıp, hüküm yediği Yargı Salonunda, gece, düşen mermerin üzerine kalbinin şebnemi ağlarken, baykuş da ağıt çığlıkları atar.

- Ben de artık yaşlı bir kadını, yıllar belimi büktü. Halkım artık yok ve ırkım da yitip gitti.

- O günden sonra O'nu birkez daha gördüm, ve birkez daha O'nun sesini duydum. Bir tepenin doruğunda dostlarına ve izleyicilerine anlatıyordu:

- Artık ben yaşlı ve yalnızım, ama O düşlerimi hâlâ ziyaret eder.

- Kanatlı beyaz bir melek gibi gelir; ve zerafetiyle karanlık korkumu yatıştırır. Ve beni daha da uzak düşlere doğru yükseltir.

- Ben hala işlenmemiş bir tarlayım, düşmeyen bir olgun meyve. Sahip olduğum tek şey güneşin ısısı ve o adamın anısı.

- Biliyorum ki, babamın kızkardeşinin de söylemiş olduğu gibi, benim halkımın arasından bir daha ne kral, ne peygamber ne de rahip çıkmayacak.

- Biz ırmağın akıntısıyla geçip isimsiz kalacağız.

- Oysa akıntı ortasında O'nunla karşılaşanlar, akıntı ortasında onunla karşılaştıkları için anımsanacaklar.

SEZARİYELİ YEFTAH

Bu, sizin günlerinizi dolduran ve gecelerinizi avlayan adamı beni tiksindiriyor. Yine de O'nun söyleyişleriyle kulaklarımı ve O'nun işleriyle aklımı yoruyorsunuz.

- O'nun sözlerinden ve yaptığı bütün işlerden bıktım. O'nun ve ülkesinin isimleri bana tiksinti veriyor. O'nunla ilgili hiçbirşey istemiyorum.

- Bir gölgeden başka birşey olmayan bir adamı neden peygamber yapıyorsunuz? Bu kum – tepesinde kule görmek, ya da bu ayak izinin içine toplanmış yağmur damlalarında bir göl düşlemek de niye?

- Ben ne vadilerdeki mağaraların yankısını, ne de günbatımının uzun gölgelerini hor görmüyorum, fakat ne sizin kafanızda uğuldayan aldatmacaları dinlerim, ne de gözlerinizdeki yansımaları incelerim.

- İsa Halye'in önceden söylemediği hangi sözü söyledi? Gamalye'nin sergilemediği hangi zekayı sergiledi? Filo'nun sesinin yanında O'nun dilinin sürçmesi nedir ki? O'nun yaşamından önce tınlamamış hangi zilleri tınlattı?

- Mağaralardan suskun vadilere ulaşan yankıları dinliyor ve günbatımının uzun gölgelerini izliyorum; fakat bu adamın yüreğinin başka birinin yüreğinde yankılandığını duymuyorum, ne de bir biliciler gölgesine onun için peygamber de-dirtmezdim.

- İşaya konuştuğundan bu yana başka hangi adam konuşabilmiştir? Davud'dan bu yana kim şarkı söylemeye cüret

edebilir? Ve Süleyman atalarına kavuştuktan sonra bir başka zeka doğacak mıdır?

– Ya bizim dilleri kılıç ve dudakları alev olan peygamberimizden ne haber?

– Onlar bu Galileli toplayıcıya bir tek çöp bile bıraktılar mı? Ya da Kuzey Ülkesinden gelen dilenciye bir düşmüş meyve? O'nun için hiçbirşey yoktu, çoktan atalarımız tarafından pişirilmiş somunu bölüştürmekten ve onların kutsal ayaklarının eski üzümlerden çok önceden ezdiği şarabı bardağa koymaktan başka.

– Ben çömlekçinin ellerine saygı duyarım, çömleği satın alan adama değil.

– Ben dokuma tezgahının başında oturana saygı duyarım; giysiyi giyinen köylüye değil.

– Kimdi ve neydi bu Nasıralı İsa? Kendi aklınca yaşama-ya cesareti olmayan bir adam. Bu yüzden de silikleşti unutulmuşluğa doğru ve bu da O'nun sonu oldu.

– Rica ediyorum, kulaklarımı O'nun sözleri ya da işleriyle doldurmayın. Benim yüreğim eskinin peygamberleriyle fazlasıyla dolu, bu da bana yeterli.

SEVGİLİ ÖĞRENCİSİ YUHANNA YAŞLILIĞINDA

Siz beni İsa hakkında konuşturacaksınız, fakat ben dünyanın tutku şarkısını nasıl bir saz deliğine çelebirim.?

- İsa, günün her durumunda Baba'nın bilincindeydi. O, Baba'yı bulutlarda ve yeryüzü üzerinden geçen bulutların gölgesinde görürdü. O, Baba'nın yüzünü suskun havuzlarda ve ayaklarının silik izlerini kumsalda görürdü ve O Kutsal Gözlere bakmak için genellikle gözlerini kapardı.

- Gece O'na Baba'nın sesiyle konuştu ve yalnızlığında Rab'bin meleğinin Kendisini çağırdığını duydu. Ve uyumak üzere Kendisini sakinleştirdiğinde, düşlerinde cennetlerin fısıltılarını duydu.

- Bizimle genellikle mutluymuş ve bize kardeşleri olarak seslenirdi.

- Dikkatinizi çekerim, ilk Kelam olan O, daha dün söylenen heceler olmamıza karşın, bize kardeşler diye seslenirdi.

- Bana, O'na niye ilk Kelam dediğimi soruyorsunuz.

- Dinleyin, ben de yanıtlayayım:

- Başlangıçta Tanrı boşlukta hareket ediyordu ve O'nun ölçülemeyecek deviniminden dünya ve ondan da mevsimler doğdu.

- Sonra Tanrı tekrar hareket etti ve yaşam ileri aktı ve yaşamın özlemi kendini çoğaltabilmek için yüksekliği ve derinleri aradı.

- Ardından Tanrı konuştu, O'nun sözleri insanlardı ve insan, Tanrı'nın Ruh'u tarafından ortaya çıkarılmış bir ruhtu.

– Ve Tanrı böyle konuştuğunda Mesih O'nun ilk Kelamı'ydı ve O Kelam kusursuzdu; ve Nasıralı İsa dünyaya geldiğinde, ilk Kelam bize söylendi ve çıkan sestem et ve kan ortaya çıktı.

– İsa Mesih, meyve bahçesindeki elma ağacının diğer ağaçlardan birgün önce filizlenip çiçek açması gibi, Tanrı'nın insana söylediği ilk Kelam'dı. Ve Tanrı'nın meyve bahçesinde o gün bir yüzyıl gibiydi.

– Bizler hepimiz En Yüce'nin oğulları ve kızlarıyız, fakat Nasıralı İsa'nın bedeninde yerleşen Mesih, O'nun ilk – – çocuğuydu, ve O bizim aramızda dolaştı, biz de O'nu gördük.

– Tüm bunları yalnızca aklınızda değil fakat ruhunuzla da kavrayabilesiniz diye anlatıyorum. Akıl tartar ve ölçer fakat yaşamın yüreğine ulaşır, gizemi sarmalayan ruhtur; ve ruhun tohumu ölümsüzdür.

– Rüzgar esip, sonra durabilir ve deniz yükselip sonra dinelir, oysa yaşamın yüreği sessiz ve dingin bir küredir ve orada parlayan yıldız, sonsuza dek kalıcıdır.

POMPEYLİ MANNUS'TAN BİR YUNANLIYA

Yahudiler de komşuları Fenikeliler ve Araplar gibi tanrılarının bir an için rüzgarın tepesinde dinlenmesine izin vermezler.

– Kutsallıkları konusunda fazlasıyla düşünceli ve birbirlerinin dua, tapınma ve adakları konusunda da fazlasıyla gözlemcidirler.

– Biz Romalılar, tanrılarımıza mermer tapınaklar yaparken, bu insanlar kendi tanrılarının doğasını tartışırlar. Bizler coşku içinde olduğumuzda Jüpiter ve Juno'nun ve Mars ve Venüs'ün tapınakları çevresinde şarkı söyler ve dans ederiz; oysa onlar coştuklarında çuvalbezine bürünüp başlarını küllerle örterler ve hatta doğdukları güne ilenirler.

– Ve İsa'ya Tanrı'yı bir mutluluk varlığı olarak gösteren adama, işkence ettiler ve sonra da O'nu öldürdüler.

– Bu insanlar mutlu bir tanrıyla mutlu olamazlar. Onlar kendi acılarının tanrılarını tanıyorlar.

– İsa'nın kahkahasını duymuş ve mutluluğunu bilen arkadaşları ve öğrencileri bile O'nun hüznünü görüntüleyip bu görüntüye tapınıyorlar.

– Ve bu tür tapınmayla da kutsal olana yükselemiyor, yalnızca kutsal bildiklerini kendi düzeylerine indiriyorlar.

– Oysa ki ben, bu Sokrat benzeri filozofun yani İsa'nın kendi kuşağı üzerinde kudreti olacağına ve diğer kuşakları da etkileyebileceğine inanıyorum.

- Çünkü bizler hepimiz hüznüleri ve küçük kuşkuları olan yaratıklarız. Ve bize bir adam, "Haydi, tanrılarla birlikte şenlenelim" dediğinde onun sesini dikkate almaktan başka birşey yapamayız. Bu adamın acısının bir ayine dönüştürülmesi ne gariptir.

- Bu insanlar ormanda katledilen başka bir Adonisi de keşfederler ve onun katledilişini kutlarlar. Ama ne yazıktır ki O'nun kahkahasını duymazlar.

- Fakat, izin verin de Yunanlıya bir Romalı gibi itiraf edelim. Biz kendimiz Atina Sokaklarında Sokrat'ın kahkahasını duyuyor muyuz? Dionysos tiyatrosundayken dahi, baldıran kasesini unutmamız olası mı?

- Babalarımız hâlâ sokak köşelerinde durup dertlerinden söz ederek, tüm büyük adamlarımızın acı sonlarını anımsayarak mutlu bir an geçirmeyi yeğlemezler mi?

PONTUS PİLATUS

O karşıma çıkarılmadan önce karım O'ndan çok kez bahsetmişti, fakat ben ilgilenmedim.

– Karım bir düşüdü ve kendi konumundaki birçok Romalı kadın gibi o da kendini Doğu din ve ayinlerine vermiştir. Bu inanışlar İmparatorluk için tehlikelidir; ve kadınlarımızın yüreklerine giden yolu bulduklarında yıkıcı da olurlar.

– Arabistanlı Hiksos kendi çöllerinin tek Tanrısını getirdiğinde Mısır'ın sonu geldi. Ve Astarte ile yedi bakiresi Suriye kıyılarından gelince Yunanistan istilaya uğrayıp toz olmuştur.

– İsa'ya gelince bana hem Kendi ülkesine hem de Roma'ya düşman bir suçlu olarak getirilmeden önce, adamı hiç görmemiştim.

– Yargı Salonuna kolları iplerle bedenine bağlanmış olarak getirildi.

– Ben kürsüde otururken O, bana doğru uzun ve kesin adımlarla yürüdü; sonra dindik durdu, başını da yüksekte tutuyordu.

– Ve bana o anda neler olduğunu anlamıyorum; fakat aniden isteğim dışında, kalkıp kürsüden inerek O'nun önüne diz çökmeyi arzuladım.

– Salona sanki Kayser girmiş gibi hissettim, Roma'nın kendisinden bile daha büyük bir adam.

– Fakat bu bir an sürdü. Sonra, yalnızca Kendi halkı tarafından vatana ihanetle suçlanan bir adam gördüm. Bense O'nun yöneticisi ve yargıcıydım.

- O'nu sorguladım fakat O yanıt vermedi. Yalnızca baktı bana. Ve bakışlarında acıma vardı, sanki benim hükümdar ve yargıcım O'ymuş gibi.

- Sonra dışarıdan halkın haykırışları yükseldi. Fakat O sessiz kaldı ve gözlerinde acımayla bana bakmaya devam etti.

- Ben ise dışarı, sarayın merdivenlerine çıktım. Halk beni görünce bağrışmayı kesti. Ben de sordum: "Siz bu adama ne yapardınız?"

- Ve onlar gırtlaklanmışcasına bağırıyorlar: "O'nu çarmıha gerelim. O bizim ve Roma'nın düşmanıdır!"

- Bazıları da şöyle bağırıyor, "Tapınağı yıkacağını söyleyen O değil miydi? Ve krallığı üstlenen O değil miydi? Biz başka kral istemeyiz."

- Ardından, ben onları bırakıp tekrar Yargı Salonuna girdim, ve O'nu yine tek başına dururken gördüm, başı hâlâ yukarıdaydı.

- Ve bir Yunan filozofunun sözlerini anımsadım: "Yalnız adam en kuvvetli adamdır." O anda Nasıralı kendi ırkından bile daha büyüktü.

- Ben O'na karşı acıma bile duymadım. O benim acımamın ötesindeydi.

- O zaman O'na sordum: "Sen Yahudilerin Kralı mısınız?"

- O, bir tek sözcük bile söylemedi.

- Tekrar sordum: "Sen, Yahudilerin Kralı olduğunu söylemedin mi?"

- O bana baktı.

- Sonra alçak sesle yanıtladı: "Sen kendin beni kral ilan ettin. Belki de ben bu sonuç için doğmuştum ve bu amaçla gerçeğe tanıklık ediyorum."

- Öylesi bir anda gerçekten söz eden bir adama dikkatini zi çekerim.

- Sabırsızlanıp, O'na olduğu kadar kendime de bağıarak konuştum: "Gerçek nedir? Üstelik cellatın ile çoktan üzerinde olan suçsuz biri için gerçek ne olabilir?"

-- Bunun üzerine İsa kudretle konuştu: "Kutsal Ruh ve gerçekten başka hiçbirşey dünyayı yönetmeyecektir."

- Bense şöyle sordum O'na: "Sen Ruh'tan mısın?"

- O cevapladı: "Bilmemene rağmen sen de öylesin."

- Ruh ve gerçek de neydi, ben hükümet adına ve onlar da eski ayinlerinin kıskançlığıyla masum bir adamı ölümüne teslim ederken?

- Kendini gerçekleştirmekte olan bir gerçeğin önünde hiçkimse, hiçbir ırk ve hiç bir imparatorluk engel duramaz.

- Ve ben tekrar ettim: "Sen Yahudilerin Kralı mısın?"

- O da yanıtladı: "Bunu sen söylüyorsun. Ben bu vakitten önce dünyayı fethettim."

- Ve söylediklerinin arasında bir tek bu olacak şey değildi, çünkü dünyayı yalnızca Roma fethetmişti.

- Fakat halkın sesi bir kez daha yükseldi ve bu kez öncekinden daha da fazla bağıyorlardı.

- Ben de koltuğumdan inip O'na, "Beni izle" dedim.

- Ve tekrar sarayın merdivenleri üzerinde belirdim, O da yanımdaydı.

- Halk O'nu görünce gökgürültüsü gibi gürledi. Ve onların bağışmalarında, "Çarmıha gerilsin, çarmıha gerilsin!" den başka birşey duymadım.

- Sonra O'nu bana teslim etmiş olan bilicilere geri verdim. Ve onlara şöyle dedim: "Bu dürüst adama ne yapacaksınız yapın. Ve eğer arzularsanız O'nu gözlemek için yanınıza Romalı askerlerden de alabilirsiniz."

- Böylece O'nu aldılar, ben de çarmıha O'nun başının üzerine şöyle yazılmasını emrettim: "Nasıralı İsa, Yahudile-

rin Kralı." Oysa onun yerine, "Na sıralı İsa, bir Kral" demeliymişim.

– Ve adam soyuldu, kırbaçlandı ve çarmıha gerildi.

– Benim gücüm O'nu kurtarmaya yeterdi, fakat O'nu kurtarmak bir devrime önayak olurdu; üstelik bir Roma eyalet valisi için, fethedilmiş bir halkın dinsel tedirginliklerine karşı yargılayıcı olmamak her zaman zekice bir davranıştır.

– Ben şimdiye dek o adamın bir ayaklanmacıdan ibaret olmadığına inandım. Verdiğim buyruk benim isteğim değil, Roma'nın iyiliği içindi.

– Çok geçmeden, biz Suriye'den ayrıldık ve o günden beri karım hüznü bir kadın oldu. Bazen, burada, bu bahçede bile onun yüzündeki acıyı görüyorum.

– Bana anlatıldığına göre, İsa hakkında çok konuşmuş diğer Romalı kadınlarla.

– Şuna bakın, benim ölüm buyruğunu verdiğim adam, gölgeler dünyasından geri gelip benim evime giriyor.

– Bense içimden tekrar tekrar soruyorum, gerçek ve gerçek olmayan nedir diye.

– Suriyeli, gecenin sessiz saatlerinde bizleri fethediyor olabilir mi?

– Tabii ki öyle değildir.

– Çünkü Roma karılarımızın karabasanlarına karşı zafer kazanmalıdır.

EFESLİ BARTALMAY

İsa'nın düşmanları O'nun, albenisini kölelere ve kimsesizlere karşı kullandığını ve onları efendilerine karşı ayaklandırmaya çalıştığını söylerler. Öyle söylerler çünkü O, yoksullar ve güçsüzlerden yanaydı, O, kendi gibilere seslendi ama yine de O, kendi özünü gizlemeyi yeğledi.

- Bir de İsa'nın izleyicilerinin ve O'nun önderliğini gözönüne alalım.

- O, başlangıçta dost olarak Kuzey Ülkesinden birkaç adam seçti, onlar özgür adamlardı. Güçlü bedenleri ve cesur ruhları vardı ve bu geçtiğimiz kırk yılda istekle ve başkaldırarak ölümle yüzleşme yiğitliğini gösterdiler.

- Bu adamların köle ya da kimsesizler mi olduğunu sanıyorsunuz?

- Ve Lübnan ve Ermenistan'ın gururlu prenslerinin, İsa'yı Tanrı'nın bir peygamberi olarak kabullenmekle kendi konumlarını unuttuklarını mı sanıyorsunuz?

- Ya da Antakya, Bizans, Atina ve Roma'nın yüksek sınıftan erkek ve kadınlarının bir köleler önderinin sesiyle kandırılabilceğini mi düşünüyorsunuz?

- Hayır, Nasıralı köleyle bir olup, efendisine karşı çıkmadı; ne de efendiyle bir olup köleye karşı çıktı. O, hiçkimseyle bir olup başkalarına karşı cephe almadı.

- O, insanların üstünde bir insandı ve O'nun kaslarındaki güç, tutku ve kudretle şarkı söyledi.

- Eğer soyluluk, koruyucu olmakta yatıyorsa, O tüm insanlardan daha soyluydu. Eğer zgrlk, düşünce, söz ve davranıştaysa, O, tüm insanlardan daha özgürdü. Eğer yücelik yalnızca sevmeye kendini teslim eden gururda ve her zaman ince ve merhametli olan ilgisizlikteyse, o zaman O, tüm insanların arasında en yüce doğumlu olanıydı.

- Unutmayın ki yalnızca güçlü ve hızlı olanlar yarışı ve defne yapraklarından tacı hakedeceklerdir. İsa ise hem onu sevenler tarafından, hem de bilmemelerine karşın düşmanları tarafından taçlandırmıştır.

- Hâlâ Artemis'in rahibeleri tapınaklarının gizli köşelerinde hergün O'nu talandırmaktadırlar.

MATTA

Bir akşam üzeri İsa, Davud'un Kulesindeki bir zindanın önünden geçti. Biz de O'nun arkasından yürüyorduk.

- Birden durakladı ve yanağını zindan duvarının taşlarına dayadı. Ve öylece konuştu:

"Eski günümün kardeşleri, benim yüreğim de kafeslerin arkasındaki sizin yüreğinizle birlikte atıyor. Ta ki siz de benim özgürlüğümde özgür olup, benimle ve dostlarımla beraber yürüyebilesiniz diye.

"Kapatılmışsınız, ama yalnız değilsiniz. Açık sokaklarda yürüyüp de tutsak olan niceleri var. Onların kanatları yolunmamıştır, fakat tavuskuşu gibi kanat çırpıp yine de uçamazlar.

- "İkinci günümün kardeşleri, çok yakında sizleri hücrelerinizde ziyaret edeceğim ve omzumu sizin yüklerinizle teslim edeceğim. Çünkü masumlar ve suçlular ayrılmamışlardır ve kolun alt kısmının iki kemiği gibi, hiçbir zaman ikiye bölünemezler.

- "Bugünün, yani benim günümün kardeşleri, onların mantıklarının akıntısına karşı yüzdünüz ve yakalandınız. Onlar benim de o akıntıya karşı yüzdüğümü söylüyorlar. Belki de yakında sizinle birlikte olacağım, yasa – tanımayanlar arasında bir yasa – tanımayan.

- "Daha gelmemiş bir günün kardeşleri, bu duvarlar ve taşlardan, çekici hafif ve oyması rüzgar olan tarafından başka şekiller yontulacak ve sizler de benim yeni günümün özgürlüğünde özgür duracaksınız."

- Böyle konuştu İsa, ve yürüdü, eli ise Davud'un Kulesini geçene dek zindan duvarlarının üzerinde kaldı.

ANDREYA

lümün acısı, O'nsuz yaşamdan daha az acı. O susturulduğunda, günler suskunlaştı ve durgunlaştı. Yalnızca anılarımdaki yankı tekrarlıyor O'nun sözlerini. Ama O'nun sesini değil.

- Bir keresinde O'nun şöyle dediğini duydum: "Tutkularınız kabarıncı ilerleyin tarlalara ve nilüferlerin arasına oturun, onların güneşte uğuldadıklarını duyacaksınız. Onlar ne giysi için kumaş dokurlar, ne de sığınak için odun ya da taş toplarlar; yine de şarkı söylerler.

- "O, geceleri çalışan, nilüferin gereksinmelerini karşılar ve O'nun lütufunun şebnemleri onların taç yapraklarının üzerindedir.

- "Sen de O, hiç yorulmayan ve dinlenmeye gereksinimi olmayanın himayesinde değil misin?"

- Bir keresinde de şöyle dediğini duydum: "Başınızdaki saç tellerinin sayılı olduğu gibi gökyüzündeki kuşlar da Babanız tarafından sayılmış ve kayıtlıdır. O'nun arzusu olmadan ne bir tek kuş bile avcının ayaklarının dibine düşecek, ne de başınızdaki bir tek saçteli beyazlayıp yaşlılığın boşluğuna düşecektir."

- Ve bir kez daha şöyle söyledi: "Ben sizi yüreklerinizde, 'bizim Tanrımız bizlere, İbrahim'in çocuklarına, başlangıçta O'nu tanımayanlara olduğundan daha çok merhametli olacak' diye mırıldandığınızı duydum.

- "Fakat, size söylüyorum, sabahleyin bağbozumuna bir işçi ve günbatımında da başka bir işçi çağırıp, sonrakine ilkiy-

le aynı ücreti ödeyen bağ sahibi gerçekten de dürüsttür. Çünkü ödemeyi kendi kesesinden ve kendi isteğiyle yapmıyor mu?

- "Benim Babam da aynen böyle, evinin kapısını sizlere olduğu gibi, kapıyı çalan Yahudi – olmayanlara da açacaktır. Çünkü O'nun kulakları, yeni bir türküyü de dile düşmüş şarkılara duyduğu aynı sevgiyle işitir. Üstelik de özel bir sevecenlikle; çünkü o, O'nun yüreğinin en genç telidir."

- Ve bir kez daha işittim O'nu, şunu söylerken: "Bunu unutmayın: Hırsız, ihtiyaç içinde bir adamdır, yalancı korku içinde bir adamdır; gecenizin bekçisi tarafından avlanan avcı aynı zamanda kendi öz karanlığının bekçisi tarafından da avlanmıştır."

- "Onların hepsine acımanızı dilerim.

- "Sizin kapınızı çaldıklarında, onu mutlaka açın ve onları sofranızda oturmaya çağırın. Eğer onları kabul etmezseniz, işledikleri suçlardan özgür olamazsınız."

- Birgün de başkalarıyla birlikte, ben de O'nu Kudüs'te pazar – yerinde izledim. Ve O bize kayıp oğul ve bir tek inci satın alabilmek için tüm mallarını satan tüccarın meselini anlattı.

- Fakat tam O konuşurken Ferisiler kalabalığın arasına "Fahişe" dedikleri bir kadını getirdiler. Ve İsa'nın karşısına çıkıp O'na, "O kadın evlilik yeminini bozdu, zina halinde yakalandı" dediler.

- O ise kadını süzdü ve elini onun alınına yerleştirip gözlerinin içine derin derin baktı.

- Sonra kadını O'na getiren adamlara dönüp, uzun uzun onlara baktı; ve yere eğilip parmağıyla toprağa yazı yazmaya başladı.

- Her adamın adını yazıp, adının yanına herbirinin işlemiş olduğu günahı yazdı.

- Ve O yazdıkça adamlar da utanç içerisinde sokakların içine kaçıştılar.

- Ve O yazmayı bitirmeden birtek o kadın ve bizler karşısında kaldık.

- Ve O tekrar kadının gözlerinin içine baktı ve dedi ki: "Sen fazlasıyla sevmişsin. Seni buraya getirenlerse, az sevmişler. Fakat onlar seni, Benim kapanla yakaladıklarına karşı bir tuzak olarak getirdiler.

- "Artık esenlikle git.

- "Hiçbiri seni yargılamak üzere burada değil. Ve eğer severken de zeki olmak arzunsan, o zaman beni ara; çünkü İnsanoğlu seni yargılamayacaktır."

- Ve o vakit, Kendisi de günahsız olmadığı için mi bunları ona söylediğini merak ettim.

- Fakat o günden bu yana uzun uzun düşündüm ve artık biliyorum ki yalnızca katıksız olan, ölü sulara götüren susuzluğu bağışlayabilir.

- Ve yalnızca ayağı sağlam basan, tökezleyene elini uzatabilir.

- Ve yine tekrar tekrar diyorum ki, ölümün acısı, Onsuza yaşamdan daha az acı.

BİR ZENGİN ADAM

O zenginler hakkında kötü konuşurdu. Ve birgün O'nu şöyle sorguladım: "Efendim, ruhun huzuruna ulaşabilmek için ne yapabilirim?"

– O ise bana, mallarını fakire verip kendisini izlememi söyledi.

– Oysa Kendisinin hiçbirşeyi yoktu; bu yüzden de mal varlığının güvence ve özgürlüğünden haberi yoktu, ne de onda yatan saygınlık ve kendine – saygıyı biliyordu.

– Benim hane halkımda yüzkırk köle ve hizmetçi vardır. Bazıları bağlarımda ve bahçelerimde; bazıları da uzak adalara giden gemilerimde çalışırlar.

– O'nu dinleyip de mallarımı yoksullara verseydim, şimdi kölelerimin, hizmetkarlarımın ve eşlerinin ve çocuklarının başına neler gelmiş olurdu? Onlar ya kent kapısında ya da tapınak avlusunda dilenci olurlardı.

– Hayır, O iyi adam malvarlığının sırrını anlayamamıştı. O ve O'nun izleyicileri başkalarının verdikleriyle geçindikleri için, herkesin öyle yaşaması gerektiğini sanıyorlardı.

– İşte bir çelişki ve bir bilmecedir: Zenginler, zenginliklerini yoksullara armağan mı etmelidir, ve yoksullarda sofraya bile davet edilmeden önce zenginlerin kasesine ve ekmeğine sahip mi çıkmalıdır?

– Ve kule sahibinin kendisini kendi topraklarının efendisi saymadan önce kiracılarına ev sahipliği mi yapması gerekir?

- Kış için yiyecek depolayan karınca, bir gün şarkı söyleyip diğer gün aç kalan çekirgeden daha zekidir.

- Geçen Sept günü O'nun izleyicilerinden biri pazar yerinde şöyle dedi: "İsa'nın çarıklarını bırakabileceği cennetin eşğinde, hiçbir kişi başını koymaya layık değildir."

- Fakat soruyorum size, o dürüst dilenci, hangi kişinin evinin eşğinde çarıklarını bırakabilirdi? O'nun hiçbir zaman ne bir evi ne de bir eşiği oldu; üstelik çoğunlukla da çariksız dolaşırdı.

YUHANNA PATMOS'DA

Bir kez daha O'nun hakkında konuşacağım.

– Tanrı bana konuşma yeteneği değil ama gerekli ses ve yanan dudakları verdi.

– Daha dolu sözler söyleyebilecek yapıya sahip değilim, yine de yüreğimi dudaklarıma çağıracağım.

– Neden bilmiyorum ama İsa beni sevdi.

– Ben de O'nu sevdim çünkü O benim ruhumu, benim düzeyimin ötesinde yükseltilere ve benim yankımın ötesinde derinliklere doğru canlandırdı.

– Sevgi kutsal bir gizemdir.

– Sevenler için, sonsuza dek sözcüklerle anlatılamaz;

– Fakat sevmeyenler için belki salt yüreksiz bir eğlence olabilir.

– İsa beni ve erkek kardeşimi tarlada çalışırken çağırdı.

– O zaman daha gençtim ve yalnızca şafağın sesi kulaklarımı ziyaret etmişti.

– Oysa O'nun sesi ve sesinin tınısı işimin sonu ve tutkularımın başlangıcıydı.

– O sırada benim için güneşte yürüyüp, vaktin güzelliğine tapınmaktan başka yapılacak birşey yoktu.

– Görkemli olamayacak kadar nazik bir görkemi algılayabilir misiniz? Ve de güzel görünemeyecek kadar parlak bir güzelliği?

– Düşlerinizde kendi coşkusundan utanan bir ses duyabilir misiniz?

- O beni çağırđı, ben de O'nu izledim.
- O akşam babamın evine, diğer abamı almaya döndüm.
- Ve anneme dedim: "Nasıralı İsa beni O'na eşlik etmeye çağırıyor."
- O da dedi: "Kardeşin gibi sen de O'nun yoluna git oğlum."
- Ben de O'na eşlik ettim.
- O'nun kokusu beni çağırđı ve bana buyurdu, ama yalnızca beni özgür kılmak için.
- Sevgi, konuklarına merhametli bir ev sahibidir, fakat onun evi davetsizler için bir serap ve bir taklittir.
- Artık İsa'nın mucizelerini anlattıracaksınız bana.
- Biz hepimiz bu anın mucizeli devinimleriyiz; bizim Rab'bimiz ve Efendimiz ve o anın odağıydı.
- Yine de yaptıklarının bilinmesini istemezdi.
- O'nu bir felçliye şöyle derken duydum: "Kalk ve evine git, fakat rahibe seni iyileştirdiğimi söyleme."
- İsa'nın düşüncesi sokaklarda değildi; aksine güçlü ve dürüstlerleydi.
- O'nun akli başka akılları aradı ve tuttu ve O'nun bütün ruhu başka ruhları ziyaret etti.
- Ve böylelikle O'nun ruhu bu akılları ve ruhları değiştirdi.
- Bu mucize gibiydi, fakat Rab'bimiz ve Efendimizle birlikte olduğumuzda günün havasını solumak kadar basit geliyordu.
- Şimdi de başka şeylerden söz etmeme izin verin.
- O'nunla beraber yalnız başımıza bir tarlada yürüdüğümüz bir gün, her ikimiz de acıktık ve bir yabancı elma ağacının dibine geldik. - Dalda yalnızca iki elma sallanıyordu.

– O, ağacın gövdesini tuttu ve koluyla salladı, ve iki elma da yere düştü.

– İkisini de yerden aldı ve birini bana verdi. Diğerini, elinde tuttu.

– O kadar açtım ki, elmayı çabucak yedim.

– Sonra O'na baktım ve diğer elmayı hâlâ elinde tuttuğunu gördüm.

– O elmayı bana verdi: "Bunu da ye."

– Ben de elmayı aldım ve açlıktan, hiç utanmadan yedim.

– Sonra yürürken O'nun yüzüne baktım.

– Fakat gördüğümü size nasıl anlatabilirim?

– Mumların boşlukta yandığı bir gece,

– Bizim ulaşabileceğimizin ötesinde bir düş

– Tüm çobanların, sürülerinin otlamasından huzurlu ve mutlu olduğu bir öğlen vakti;

– Bir akşamüstü, bir durgunluk, ve bir eve geliş;

– Sonra bir uyku ve bir düş.

– Bütün bu şeyleri O'nun yüzünde gördüm.

– O iki elmayı da bana vermişti. Ve benim kadar O'nun da aç olduğunu biliyordum.

– Ama artık biliyorum ki onları bana vermekle doyum bulmuştu. O Kendisi başka bir ağaçtan başka bir meyva yedi.

– O'nunla ilgili size daha çok şey anlatacaktım, ama nasıl yapacağım?

– Sevgi kocaman olunca, sözcüklere sığmıyor.

– Ve anılar fazla yüklü olunca sessiz derinlikleri arıyorlar.

PETRUS

Bir keresinde Rab'bim ve Efendim, Kefernahum'da şöyle konuştu:

"Komşunuz, sizin, duvarın ardında Yaşayan diğer benliğinizdir. Bunu anladığımızda, tüm duvarlar yıkılacaktır.

"Kimbilir belki de komşumuz diğer bir beden giyinmiş, daha iyi olan kişiliğinizdir. Onu kendiniz kadar sevin.

– "O da En Yüce'nin yarattığı, sizin tanımadıklarınızdan biridir.

– "Komşunuz, sizin umut baharlarınızın yeşil giysileri içinde yürüdüğü ve tutku kışlarınızın karlı tepeleri düşlediği bir tarladır.

"Komşunuz sizin, kendinizin dahi bilmediği bir sevinç ve kendinizin dahi paylaşmadığı bir hüznle yüzünüzün güzelleştiğini izleyeceğiniz bir aynadır.

– Benim sizi sevdiğim gibi sizin de komşunuzu sevmenizi istiyorum."

– Ardından ben O'na sordum, "Beni sevmeyen ve benim mülküne göz koymuş bir komşuyu nasıl sevebilirim? Hele Mallarımızı çalabilecek birini?"

– O yanıtladı, "Sen toprağı sürüp de işçin de arkandan tohum ekerken, durup arkana bakıp, tohumlarından birkaçıyla karnını doyuran serçeyi kovalar mısın? Böyle yapıyorsan eğer, hasatının zenginliğine değmezsin demektir."

– İsa böyle deyince, utandım ve sustum. Fakat korkmadım, çünkü O bana gülümsedi.

KUDÜS'DE BİR AYAKKABI TAMİRCİSİ

Ben O'nu sevmedim, ama O'ndan nefret de etmedim. O'nu, sözlerini dinlemek için değil, sesini işitmek için dinledim; çünkü O'nun sesi hoşuma gidiyordu.

- Söylediği herşey aklıma bulanık geliyordu, oysa tınısı dupduruydu kulaklarımda.

- Gerçekten de eğer başkalarının bana O'nun öğretisine değin söyledikleri olmasaydı, O'nun Yahudiye'ye yandaş mı yoksa ona karşı mı olduğunu bile bilmeyecektim.

- Bana söylediklerine göre İsa doğduğunda da Meryem annesine şöyle demiş: "Ben budanmamış bir ağaçtan başka birşey değilim. Bak bu da meyvesi." Bunu söylediğini ebe Marta işitmiş.

- Üç gün sonra onu ziyaret ettim. Gözleri hayret doluydu sanki, göğüsleri şişmişti ve kollarını, incisini tutan deniz kabuğu gibi, ilk bebeğine dolamıştı.

- Hepimiz Meryem'in bebeğini çok sevdik ve O'na baktık, çünkü varlığından bir sıcaklık yayılıyordu ve kendi yaşamının adımlarıyla atıyordu sanki yüreği.

- Aradan mevsimler geçti ve O, kahkaha ve küçük kaçamaklarla dolu bir çocuk oldu. Her zaman bizim yarışımızın dışında gibi durduğundan, hiçbirimiz O'nun ne yapacağını kestiremezdik. Fakat fazla gözüpek ve serüvenci olmasına karşın, hiçbir zaman azar işitmedi.

- O diğer çocuklarla oynardı, çocuklar O'nunla değil.

- Oniki yaşındayken birgün kör bir adamı çaydan karşıya geçirip açık yolun güvencesine teslim etti.

- Kör adam teşekkür dolu bir sesle O'na sordu: "Küçük çocuk, kimsin sen?"

- O yanıtladı: "Ben küçük çocuk değilim. Ben İsa'yım."

- Kör yine sordu: "Senin baban kim?"

- Ve O yanıtladı: "Benim Babam Tanrı'dır."

- Kör adam gülerek karşılık verdi: "Peki, küçük oğlum. Fakat anan kim senin?"

- İsa yanıtladı: "Ben senin küçük oğlun değilim. Annem ise topraktır."

- O zaman kör adam: "O halde beni Tanrı'nın ve toprağın Oğlu karşıya geçirdi."

- Ve İsa yanıtladı: "Nereye gidersen git ben sana yol göstereceğim ve gözlerim de ayaklarına eşlik edecekler."

- Ve O bahçelerimizde değerli bir palmye ağacı gibi büyüdü.

- Ondokuz yaşındayken bir geyik kadar yakışıklıydı, gözleri ise bal gibiydi ve günün hayranlığıyla doluydu.

- Dudaklarında çöldeki sürünün göle susamışlığı vardı.

- Tarlalarda tek başına yürürken bizim gözlerimiz ve tüm Nasıralı kızlar O'nu izlerdi. Fakat O'ndan çekinirdik.

- Sevgi sonsuza dek güzellikten çekinir, oysa güzellik sonsuza dek sevgi tarafından kovalanacaktır.

- Daha sonra yıllar O'nu Galile bahçelerinde ve tapınakta konuşturdular.

- Bazı zamanlar da Meryem sözlerini duymak ve kendi öz yüreğinin sesini duymak için O'nu izlerdi. Fakat O ve O'nu sevenler Kudüs'e gittiklerinde onlarla gitmedi.

- Çünkü biz Kuzey Ülkeliler genellikle Kudüs'de tapınağa sunularımızı taşıırken bile, alay konusu oluruz.

- Meryem ise Güney Ülkesine teslim olmak için fazla gururluydu.

- İsa doğu ve batıda başka toprakları da ziyaret etti. Biz O'nun hangi topraklara gittiğini bilmiyorduk ama yine de yüreklerimiz O'nu izledi.

- Fakat Meryem O'nu eşliğinde bekledi ve her akşamüstü gözleri yollarda O'nun eve - dönüşünü kolladı.

- Yine de O'nun dönüşünde bize şöyle diyecekti: "O, benim Oğlum olmak için çok büyük, benim sessiz yüreğim için çok kudretli bir konuşmacı. O'na nasıl sahip çıkabilirim?"

- Bize öyle geldi ki Meryem düzlüğün dağ doğurduğuna inanamıyordu; yüreğinin aklığında sırtların zirveye uzanan bir patika olduğunu görmedi.

- Adamı biliyordu ama, kendi Oğlu olduğu için O'nu tanımayaya cesaret edemedi.

- Ve birgün İsa balıkçılarla birlikte göle gittiğinde bana dedi ki: "İnsan topraktan ayaklanan bu tedirgin varlık değil de nedir ki? Ve insan, yıldızları arzulayan bir özlem değil de kimdir ki?"

- "Benim Oğlum bir özlem. O, hepimizdir, yıldızlara susayan.

- "Benini Oğlum mu dedim? Tanrı beni bağışlasın. Yine de yüreğimde O'nun anası olacağım."

- Meryem ve onun Oğlu hakkında daha fazlasını anlatmak güç, fakat gırtlığım kurusa ve sözlerim size değnekli sakatlar gibi ulaşırsa da gördüklerimi ve duyduklarımı aktarmalıyım.

- Yılın, tepelerde kırmızı anemon çiçeklerinin olduğu gençlik zamanındaydı İsa şakirtlerini çağırıp şöyle dediğinde: "Benimle Kudüs'e gelin ve kuzunun Fısıh için kurban edilmesine tanık olun."

- Aynı gün Meryem kapıma gelip dedi: "O, Kutsal Kent'i arıyor. Gelip, benimle ve diğer kadınlarla O'nu izler misin?"

- Ve Meryem'in ve oğlunun ardından Kudüs'e uzanan uzun yolu yürüdük. Orada, kapıda bir grup kadın ve erkek bizi selamladı, çünkü gelişi O'nu sevenlere duyurulmuştu.

- Fakat aynı gece İsa , adamlarıyla birlikte Kudüs'ü terketti.

- Bize O'nun Beytanya'ya gittiği söylendi.

- Meryem handa bizimle kalıp, O'nun dönüşünü bekledi.

- Bir dahaki perşembenin akşamında O, duvarların dışındayakalandı ve hapsedildi.

- Bizler O'nun tutsak olduğunu duyduğumuzda Meryem bir tek kelime bile söylemedi, fakat gözlerinde, daha Nası-

ra'da bir gelinken farkına vardığımız o vaad edilmiş, acı ve sevinç doyumunu belirdi.

- Ağlamadı. Ne ki, aramızda oğlunun hayaletine yas tutmayan bir ana hayaleti gibi dolaştı.

- Biz, yere oturduk fakat o odada dimdik, bir aşağı, bir yukarı yürüdü, durdu...

- Arada, pencerenin yanında durup gözlerini doğuya çeviriyor, sonra her iki elinin parmaklarıyla saçını arkaya doğru tarıyordu.

- Gündoğumunda hâlâ aramızda ayaktaydı, çölde tutacak kimsesi olmayan yalnız bir bayrak gibi.

- Biz oğlunun yarınlarını bildiğimiz için ağladık; o, O'nun başına gelecekleri bildiği için ağlamadı.

- Kemikleri tunçtan ve kasları eski karaağaçlardandı ve gözleri gökyüzü gibi geniş ve cesurdu.

- Siz rüzgarda yuvası yanarken öten bir ardıçkuşu duydu-nuz mu hiç?

- Acısı gözyaşları için çok fazla olan bir kadın ya da kendi acısının ötesine yükselen yaralı bir yürek gördünüz mü?

- Öyle bir kadın görmemişsinizdir, çünkü siz Meryem'in bulunduğu yerde durmadınız; ve siz Görünmeyen Ana tarafından sarılmadınız.

- O durgun anda, sessizliğin ılık topukları, uykusuzların göğüslerini arşınlarken, Zebedi'nin küçük oğlu Yuhanna gelip, dedi, "Meryem Ana, İsa ilerliyor. Gel, O'nu izleyelim."

- Meryem de elini Yuhanna'nın omzuna koydu ve dışarı çıktılar, biz de onları izledik.

- Davud'un Kulesi'ne geldiğimizde İsa'yı çarmıhını taşıırken gördük. Etrafında da büyük bir kalabalık vardı.

- Başka iki adam da çarmıhlarını taşıyorlardı.

- Meryem'in başı dik, bizimle beraber oğlunun arkasından yürüdü. Adımları kararlıydı.

- Onun arkasında da Siyon ve Roma, evet tüm dünya, tek bir özgür Adam'dan öç almak için, yürüdü.

- Tepeye ulaştığımızda O, çarmıhın üzerinde yukarı kaldırılmıştı.

- Meryem'e baktım. Yüzü yaşlı bir kadının yüzü değildi. Sürekli doğuran ve sürekli çocuklarını gömen, verimli toprağın çehresiydi.

- Sonra gözlerinin önüne O'nun çocukluğu geldi ve yüksek sesle konuştu: "Oğlum, benim olmayan oğlum; bir kez karnımı ziyaret eden adam, senin kudretini yüceltiyorum. Ellerinden aşağı akan kanın her damlasının bir milletin nehir kaynağı olacağını biliyorum.

- "Sen bu kasırgada, bir keresinde yüreğimin günbatımında öldüğü gibi ölüyorsun ve ben üzölmeyeceğim."

- O anda yüzümü pelerimle örtüp Kuzey Ülkesine kaçmak istedim. Fakat aniden Meryem'in şöyle dediğini duydum: "Oğlum, benim olmayan oğlum, sağındaki adama acısında onu mutlu edecek ne söyledin? Ölümün gölgesi senin yüzünde ışık ve o gözlerini senden alamıyor.

- "Şimdi de bana gülümsüyorsun ve gülümsediğın için senin kazandığını biliyorum."

- İsa da annesine bakıp konuştu: "Meryem, bundan böyle Yuhanna'nın annesi olacaksın."

- Ve Yuhanna'ya da şöyle dedi: "Bu kadına sevecen bir oğul ol. Onun evine git ve gölgeni bir zamanlar benim durduğum eşikten geçir. Bunu benim anıma yap.

- Meryem de sağ elini O'na doğru kaldırdı, tek dallı bir ağaç gibiydi. Ve yine haykırdı: "Oğlum, benim olmayan oğlum, eğer bu Tanrı'dansa Tanrı bize sabır ve anlayış versin. Ama eğer insandansa Tanrı onu sonsuza dek bağışlasın!

- "Eğer Tanrı'dansa Lübnan'ın karı senin kefenin ola-

cak; ama eğer yalnızca bu biliciler ve askerlerdense, o zaman çıplaklığına bu kumaşı getirdim.

– "Oğlum, benim olmayan oğlum, Tanrı'nın burada inşa ettiği yok olmayacaktır; ve insanın yıktığı yapıları kalacaktır, ama onların gözlerinin önünde değil."

– Ve o anda gökler O'nu bir haykırış ve bir soluk olarak toprağa teslim ettiler.

– Meryem de O'nu bir yara ve bir merhem olarak insanlara teslim etti.

– Ve Meryem dedi: "Bakın artık O gitti. Savaş sona erdi. Yıldız parladı. Gemi limana ulaştı. Bir zamanlar yüreğime yaslanan yüreği, şimdi boşlukta atıyor.

– Biz ona yanaşınca, bize dedi: "O, ölümünde bile gülümüyor. O galip geldi. Gerçekten bir fatihin annesiyim ben."

– Ve Meryem en genç şakirt Yuhanna'ya dayanarak Kudüs yoluna koyuldu.

– Ve mutlu bir kadın oldu.

– Biz de kentin kapısına ulaştığımızda onun yüzünü süzdüm ve hayrete düştüm çünkü İsa'nın başının insanlar arasında en yüksek olduğu o gün, Meryem'in başı daha az dik değildi.

– Tüm bunlar yılın baharında oldu.

– Şimdi ise sonbahar. İsa'nın annesi Meryem tekrar evine döndü ve artık yalnız.

– İki Sept günü önce oğlum Sur'a giden bir gemiyle beni terk ettiği için yüreğim göğsüme oturmuştu. Oğlum denizci olacaktı.

– Ve bir daha geri gelmeyeceğini söylemişti.

– Ben de bir akşam Meryem'i aradım.

– Evine girdiğimde dokuma tezgahında oturuyordu fakat dokumuyordu. Nasıra'nın ardındaki göğe bakıyordu.

- Ona, "Selam Meryem" dedim.
- O da elini bana uzattı, "Gel yanıma otur da birlikte güneşin kanını tepelere akıtışını seyredelim" dedi.
- Ben de sıraya onun yanına oturdum ve pencereden baktığı seyre koyuldum.
- Bir an sonra Meryem konuştu: "Acaba bu akşam güneşi kim çarmıha geriyor?"
- Sonra ben konuştum: "Ben sana teselli için geldim. Oğlum beni terkedip denize açıldı, ben de yolun karşısındaki evde yapayalnız kaldım."
- Bunun üzerine Meryem dedi: "Seni teselli ederdim ama nasıl?"
- Ben de ona şöyle söyledim: "Eğer bana yalnızca oğlundan sözedersen teselli bulurum."
- Meryem bana gülümseyip ellerini omuzlarıma koydu ve konuştu: "O'ndan sözedeyim. Seni avunduracak şey bana da avuntu olacaktır."
- Sonra İsa'dan ve en çok da başlangıçta olandan söz etti.
- Ve bana, sanki o konuşmasında kendi oğluyla benimki arasında fark gözetmiyor gibi geldi.
- Çünkü bana dedi: "Benim oğlum da denizci. Neden sen de benim yaptığım gibi oğlunu dalgaların güvencesine emanet etmiyorsun?"
- "Kadın sonsuza dek ana karnı ve beşik olacak, fakat asla gömüt olmayacaktır. Parmaklarımızın hiçbir zaman giyemeyeceğimiz kumaşı dokumak için iplik çevirdiği gibi biz de yaşama yaşam vermek için ölürüz."
- "Ve hiç bir zaman tadına bakmayacağımız balıklar için ağ atarız."
- "Ve bunun için üzülür, yine de tüm bunlarla seviniriz."

- Böyle konuştu Meryem bana.
- Ben de onu bırakıp evime geldim ve günün aydınlığı harcanmış olmasına karşı, daha kumaş dokumak için dokuma tezgahının başına oturdum.

YUSTUS DENİLEN YUSUF

○'nun kaba olduğunu söylerler, sıradan tohumun, sıradan ürünü, sakar ve zorba bir adam.

- O'nun saçlarını yalnızca rüzgarın taradığını ve bedeniyle giysilerini yalnızca yağmurun biraraya getirdiğini söylerler.

- O'na deli dediler ve sözlerini de cinlere yakıştırdılar.

- Yine de bakın ki nefret edilen bu Adam bir mücadele çağırısında bulundu ve çağırının sesi hiçbir zaman dinmeyecek.

- O bir şarkı söyledi ve hiç kimse o melodiyi tutamayacak. Kuşaktan kuşağa ulaşacak ve kendini doğuran dudakları ve beşiklik eden kulakları anımsayarak küreden küreye yükselecek.

- O bir yabancıydı. O her zaman bir yabancı, türbesinin yolunda bir gezginci, kapımızı çalan bir ziyaretçi, uzak bir ülkeden bir konuktu.

- Ve konuksever bir evsahibi bulamadığı için, Kendi evine geri döndü.

– Mevsimler yorulacak ve yıllar yaşlanacak bu sözleri tüketmeden önce: "*Baba onları bağışla, çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar.*"

– Sizler ve ben de, yeniden ve yeniden doğsak da bu sözleri saklayacağız.

– Artık ben evime dönüp O'nun kapısında yücelmiş, bir dilenci olarak duracağım.

YEMENLİ BİRBARA

İsa kışın baharı beklediği gibi, zekası kıt ve aptallara karşı çok sabırlıydı.

– O rüzgardaki bir dağ gibi sabırlıydı. O, düşmanlarının sert sorgulamalarına incelikle cevap verirdi.

– O, suçlamalarda ve tartışmalarda suskun kalabilirdi, çünkü güçlüydü ve güçlüler sabırlı olabilirler.

– Fakat İsa aynı zamanda sabırsızdı da.

– O ikiyüzlüleri kayırmazdı.

– O, ne düzenbazlara ne de sözcüklerle hile yapanlara teslim olmazdı.

– Ve O, kendisine hükmettirmezdi.

– O, kendileri gölgede yaşadıkları için aydınlığa inanmayanlara karşı sabırsızdı; ve kendi yürekleri yerine göklerde işaretler arayanlara karşı.

– Düşlerini gündeğümüne ya da akşama bırakmadan önce günü ve geceyi tartıp; ölçenlere karşı sabırsızdı.

– İsa sabırlıydı.

– Yine de O, insanlar arasında en sabırsızıydı.

– Kumaşla dokuma tezgahı arasında yıllar bile harcasanız size kumaş dokuttururdu.

– Fakat O, dokunmuş kumaşı kimseye bir santim bile yırttırmazdı.

PİLATUS'UN KARISI ROMALI BİR HANIMA

Kadın arkadaşlarımla Kudüs dışındaki ağaçlıklarda yürüyorduk.

- O'nu, çevresinde birkaç adam ve kadınla otururken gördüğümde; onlara benim yarım yamalak anladığım bir dille birşeyler anlatıyordu.

- Fakat insan bir ışık huzmesi ya da kristalden bir dağ algılayabilmek için dile gereksinmez. Dudakların hiçbir zaman söylemeyeceği ve kulakların hiçbir zaman işitmeyeceği şeyleri yürek bilir.

- O arkadaşlarına sevgi ve güçten söz ediyordu. Sevgiden söz ettiğini biliyorum çünkü sesinde müzik vardı; ve güçten söz ettiğini biliyorum çünkü davranışlarında ordular vardı. Hem de yumuşaktı, üstelik benim kocam bile öylesi bir yetkeyle konuşamazdı.

- Benim geçtiğimi görünce konuşmasını bir an için kesti ve nezaketle bana baktı. Ve ben ne yapacağımı şaşırıp, canımda ise bir tanrının yanından geçtiğimi biliyordum.

- O günden sonra, kadın ya da erkek ziyaret edenim olmadığında, O'nun görüntüsü yalnızlığıma konuk olmakta ve gözlerim kapalıyken, O'nun gözleri canımı aradı. Ve O'nun sesi gecelerimin dinginliğine hükmetmekte.

- Sonsuza dek sımsıkı bağlandım; ve acımda erinç; göz yaşlarımdaysa özgürlük var.

- Sevgili arkadaşım, sen o adamı hiç görmedin, hiçte görmeyeceksin.

- O bizim duyularımızın ötesine gitti, fakat artık tüm erkekler arasında bana en yakın olanı O'dur.

YAHUDA'NIN KUDÜS'Ü DIŞINDAKİ ADAM

Yahuda, o Cuma, fışh akşamı evime geldi; ve şiddetle kapımı çaldı.

- İçeri girince ona baktım, yüzü kül gibiydi. Elleri rüzgardaki kuru dallar gibi titriyordu, ve giysileri sanki ırmaktan çıkmış gibi ıslaktı; çünkü o akşam korkunç kasırgalar kopmuştu.

- Bana baktığında gözlerinin yuvaları mağaralar gibi karanlık ve gözleri kan çanağı gibiydi.

- Ve dedi ki, "Nasıralı İsa'yı O'nun ve benim düşmanlarıma teslim ettim."

- Ardından Yahuda ellerini sıkıp devam etti: "İsa bütün kendi ve bizim halkımızın düşmanlarını yeneceğini açıklamıştı. Ben de O'na inandım ve O'nu izledim.

- "Bizi ilk kez Kendisine çağırduğında, kudretli ve büyük bir krallık vaad etti ve biz de inançla, O'nun huzurunda saygın yerlere getirilebilmek için O'na yaranmağa çalıştık.

- "Kendimizi Romalılarla, onların bizle uğraştığı gibi başa çıkan prensler olarak gördük. Ve İsa, krallığı hakkında o denli konuştu ki, beni savaş arabalarına komutan ve savaşçıların başı seçtiğini sandım. Ve O'nun adımlarını istekle izledim.

- "Fakat anladım ki İsa'nın aradığı bir krallık değilmiş, üstelik bizi özgür kılacağı kişiler de Romalılar değilmiş. O'nun krallığı sadece bir gönül krallığı. O'nu sevgi, yardım ve bağışlama üzerine konuşurken duydum, ve sokak kenarında-

ki kadınlar O'nu sevinçle dinlediler, fakat benim yüreğim acıyla doldu ve katılaştım.

- "Benim Yahudiye kralım birden gezginci ve dilencilerin akıllarına dinginlik veren bir kavalcıya dönüşmüş gibi oldu.

- "Ben de O'nu kabiledeki diğerlerinin sevdiği gibi sevdim. O'nda bir umut ve yabancıların boyunduruğundan kurtuluş görmüştüm. Fakat O, bizi o yükten kurtarmak için bir tek söz söylemeyince ve elini bile kıpırdatmayınca, hatta neredeyse Kayser'in olanı Kayser'e vermeye hazır olunca, umutsuzluk yüreğimi doldurdu ve umutlarım öldü. Ve dedim: "Her kim benim umutlarımı öldürürse, öldürülecektir, çünkü benim umut ve beklentilerim herhangi bir insanın hayatından daha değerlidir."

- Sonra Yahuda dişlerini gıcırdattı; ve başını eğdi. Ve tekrar konuştuğunda dedi: "O'nu yukarıya teslim ettim. Ve bugün çarمیha gerildi... Yine de çarمیhta ölürken bile bir krala yaraşır biçimde öldü. Kurtarıcıların ölümleri gibi kasırgada öldü, kefenin ve mezar taşının ötesinde yaşayan büyük adamlar gibi.

- "Ve tüm ölümü süresince merhametli ve incedi ve yüreği acıma doluydu. Bana, kendisini yukarıya teslim edene karşı bile acıma duyuyordu."

- Ben de, "Yahuda sen büyük bir hata işledin" dedim.

- Yahuda yanıtladı: "Fakat O kral olarak öldü. Neden bir kral gibi yaşamadı?"

- Bense, "Sen büyük bir suç işledin" dedim.

- Ve o oraya, o sıranın üzerine oturdu, bir taş gibi hareketsizdi.

- Oysa ben odayı ileri geri arşınladım ve bir kez daha dedim: "Sen büyük bir günah işledin."

- Fakat Yahuda bir tek söz söylemedi. Toprak kadar sessiz kaldı.

- Ve bir süre sonra ayağa kalkıp da benimle yüzleştiğinde daha da gözüme uzun göründü ve konuştuğunda sesi çatlak bir boru sesi gibiydi; ve dedi: "Günah benim değildi. Bu gece O'nun krallığını arayacağım ve O'nun huzurunda durup beni bağışlaması için yalvaracağım.

- "O bir kral olarak öldü, bense suçlu olarak öleceğim. Fakat yüreğimin derinliklerinde O'nun beni bağışlayacağını biliyorum."

- Bu sözleri söyledikten sonra ıslak kabanını omuzlarına sardı ve dedi: "Sana dert getirmiş olmama karşın, bu gece sana geldiğim iyi oldu. Sen de beni bağışlayacak mısın?"

- "Oğullarına ve oğullarının oğullarına şöyle söyle: 'Yahuda İskariyot, Nasıralı İsa'yı O'nun düşmanlarına teslim etti çünkü İsa'nın kendi halkının düşmanı olduğuna inanıyordu.'

- "Ve bir de Yahuda'nın büyük hatasını işlediği gün Kral'ı öz canını yukarı teslim edip yargılanmak üzere, tahtının basamaklarına dek izlediğini söyle.

- "O'na benim kanımın da toprağa sabırsızlandığını ve sakat ruhumun özgür olmak istediğini söyleyeceğim.

- Sonra Yahuda başını arkaya, duvara yasladı ve haykırdı: "Ölümün parmakları dudaklarına dokunmadan önce hiç kimsenin korkulu adını ağzına almadığı Tanrım, beni neden ışığı olmayan bir ateşle yaktın?"

- "Neden Galileliye bilinmeyen bir ülkenin arzusunu yükledin ve beni de hısımlarım ve yurdumdan kaçmayacak bir istekle donattın? Ve kimdir bu ellerini kana batırmış adam, Yahuda?"

- "Bana onu, o eski paçavrayı ve paramparça olmuş zırhı atmam için elini uzat.

- "Bunu bu gece yapmam için yardım et.
- "Ve tekrar bu duvarların dışında durmama izin ver.
- "Bu kanatsız özgürlükten bitkinim. Daha geniş bir zindan istiyorum.
- "Bu acı denize, gözyaşı nehri akıtırım. Kendi yüreğinin kapısını çalan olmaktansa, senin acımanın adamı olurum."
- Böyle konuştu Yahuda ve ardından kapıyı açıp dışarı kasırganın içinde yitti.
- Üç gün sonra ziyaret ettim ve tüm olanları duydum. Yahuda'nın da kendisini Yüksek Kaya'nın tepesinden attığını öğrendim. O günden bu yana çokça düşündüm ve Yahuda'yı anladım. Yüce peygamber yükseklerle tırmanırken o, Romalıların tutsak ettiği bu topraklar üzerinde bir sis gibi çökelen küçük yaşamını tamamlamıştı.
- Adamın biri, prensi olacağı bir krallığın özlemini duymuştu.
- Bir başkası ise tüm insanların prensi olacağı bir krallığı arzuluyordu.

DELİ DENEN YAŞLI YUNANLI ÇOBAN, SARKİS

Bir keresinde düşümde İsa'yla tanrım Pan'ı, bir ormanın yüreğinde birlikte otururken gördüm.

– Yanlarından bir çay akıyordu, ve birbirlerinin konuşmalarına gülüyorlardı, İsa'nın kahkahası daha neşeliydi. Ve uzun uzadıya konuştular.

– Pan topraktan ve onun gizlerinden ve nallı erkek kardeşleriyle boynuzlu kızkardeşlerinden söz etti; bir de düşlerden. Ayrıca kökleri ve onların yuvalarını, uyanıp yükselen ve yaz mevsimine şarkılar söyleyen öz suyunu anlattı.

– İsa ise ormandaki genç fidanlardan, çiçekler ve meyvelerden ve daha gelmemiş mevsimde çıkaracakları tohumlardan dem vurdu.

– Boşluktaki kuşlardan ve onların yukarı dünyadaki şakımalarından söz etti.

– Ve çöldeki, Tanrı'nın çobanlık ettiği ak geyikleri anlattı.

– Pan bu yeni tanrının konuşmasından öyle hoşlandı ki burun delikleri titredi.

– Ve yine aynı düşte Pan ve İsa'yı yeşil gölgelerin durgunluğunda sessiz ve durgunlaşmış gördüm.

– Sonra Pan flütünü alıp İsa'ya çaldı.

– Ağaçlar sallandı, yeşillikler titredi ve üzerime bir korku çöktü.

– Ve İsa dedi: "Aferin kardeşim, flütünde yeşil düzlükler ve kayalık tepeler var."

- Sonra Pan flütü İsa'ya verdi ve dedi: "Şimde de sen çal. Sıra senin."

- İsa ise: "Bu flüt benim ağzıma çok fazla. Ben şu kavalı alayım:" dedi.

- Ve, kavalı alıp üfledi.

- Ve ben yapraklarda yağmurun sesini, tepelerin arasında ırmağın türküsünü ve dağın tepesine kar yağdığını duydum.

- Rüzgara bir kez yenik düşmüş olan yüreğimin atışı, bu kez ona uyum sağladı ve tüm geçmiş günlerin dalgaları kıyılarıma geldi ve ben yine çoban Sarkis oldum, İsa'nın kavalı ise, sayısız sürüleri çağıran sayısız çobanın kavalı oldu.

- Sonra Pan İsa'ya dedi: "Senin gençliğin flüte benim yıllarımdan çok daha yakın. Ve senin şarkını ve adının mırıltısını bundan çok önceleri durgunluğunda duymuştum.

- "Adın kulağa hoş geliyor. Adın, özsuyla dallara tırmanır ve ayacıklarla tepelerde koşar.

- "Üstelik babamın bana verdiği ad olmamasına karşın, bana yabancı gelmiyor. Bana onu anımsatan senin kavalın oldu.

- "Haydi artık çalgılarımızı birlikte çalalım."

- Ve birlikte çaldılar.

- Ve müzikleri gökyüzünü ve yeryüzünü tuttu ve tüm canlılar dehşete düştüler.

- Yabani hayvanların kükreyişini ve ormanın açlığını işittim. Ve yalnız insanların haykırışlarını ve bilmedikleri bir şeyin özlemine çekenlerin ağıtlarını duydum.

- Genç kızın sevgilisi için iç geçirişini ve şanssız avcının kurbanını bekleyişi çalındı kulağıma.

- Ve ardından müzikleri erince kavuştu ve gökler ve yeryüzü birlikte şarkı söylediler.

- Tüm bunları düşümde gördüm, tüm bunları işittim.

- Hayır, O'nu duymazlıktan gelemedim, çünkü O deli değildi. O, kendi kendini çarpmıştı; ve o büyük gibi görünen aklınca hepimizi suçladı ve hepimize meydan okudu.

- Bu yüzden O'nu çarmıha gerdirdim ve O'nun çarmıha gerilişi de, O'nunla aynı lanetli mühürle damgalanmış olan diğerlerine bir işaret ve uyarıydı.

- Bu yüzden bazı Yüksek Kurul yaşlıları tarafından bile suçlanıldığını iyi biliyorum. Fakat halkın bir tek adam tarafından yoldan çıkartılmasındansa, halk için bir tek kişinin ölmesinin yeğ olduğunu şimdi olduğu gibi, o zaman da aklımdan çıkarmadım.

- Yahudiye dışardan bir düşman tarafından zaptedildi. Ben Yahudiye'nin içerden bir düşman tarafından tekrar zaptedilmemesini sağlayacağım.

- Lanetli Kuzeyden gelen hiçbir adam bizim kutsalların kutsallığına ulaşamayacak ve gölgesine Ahit Sandığı'nın üzerine düşüremeyecektir.

MERYEM'İN KOMŞULARINDAN BİR KADIN

O'nun ölümünden 40 gün sonra bütün komşu kadınlar Meryem'in evine, onu avutmaya ve ağıtlar yakmaya geldiler.
- İçlerinden biri de şu ağıtı söyledi:

- Nereye ilkbaharım, nereye?
- Kokun başka hangi göğe yükseliyor?
- Başka hangi tarlalarda yürüyeceksin?
- Ve hangi gökyüzüne yüreğini dökmek için doğrultacaksın başını?

- Bu vadiler bomboş kalacak
- Ve bizim hiçbir şeyimiz olmayacak çorak tarlalardan gayrı, kupkuru.
- Tüm yeşillikler kuruyacak güneşte,
- Ve bahçelerimiz ekşi elmalar verecek,
- Bağlarımız acı üzümler.
- Senin şarabına susayacağız.
- Ve burun deliklerimiz senin kokunun özlemiyle dolacak.

- Nereye ey ilkbaharımızın çiçeği, nereye?
- Bir daha gelmeyecek misin?
- Yaseminin bir daha ziyaret etmeyecek mi bizi,
- Ve sıklamenin yolumuzun kıyısında durmayacak mı?

- Bize, bizim köklerimiz de toprağın derinliklerinde olduğunu söylemek için,
- Ve kesilmeyen soluğumuzun sonsuza dek göğü arayacağını?

- Nereye ey İsa, nereye?
- Komşum Meryem'in Oğlu,
- Ve oğlumun arkadaşı?
- Kuruttun, bizim ilkbaharımızı da başka hangi tarlalara?
- Bize geri dönecek misin?
- Sevgi - dalgalarıyla düşlerimiz, kurak kıyılarını ziyaret edecek misin?

HANCI CÜSSELİ AHAZ

Nasıralı İsa'yı son gördüğüm günü nasıl unuturum? O Perşembe öğlen saatlerinde Yahuda bana gelmiş ve İsa ve arkadaşlarına akşam yemeği hazırlamamı rica etmişti.

- Bana iki gümüş para verip şöyle dedi: "Yemek için gerekli herşeyi al."

- Ve o gittikten sonra karım bana dedi: "Bu gerçekten de onurlandırıcı birşey." Çünkü İsa bir peygamber olmuş ve birçok mucize göstermişti.

- O ve izleyicileri alacakaranlıkta geldiler ve yukarı odadaki masaya oturdular, fakat durgun ve sessizdiler.

- Geçen yıl ve ondan önceki yıl da gelmişlerdi ama o zaman neşeliydiler. Ekmeği bölüp, şarap içip eski şarkılardan söylediler; ve İsa da geceyarısına dek onlara anlattı.

- Sonra O'nu yukardaki odada yalnız bırakıp diğer odalarda uyumaya gittiler, çünkü O geceyarısından sonra yalnız kalmak istemişti.

- Ve uyanık kaldı; yatağıma uzandığımda O'nun adımlarını duymuştum.

- Fakat bu kez O ve arkadaşları mutlu değillerdi.

- Karım onlara Galile Gölü'nden balıkla piring ve nar çekirdeği doldurulmuş Harran sülünü hazırlamıştı, bense selvi şarabımdan bir testi sundum.

- Sonra da onlardan ayrıldım, çünkü yalnız kalmak istediklerini sezinledim.

– Hava iyice kararana dek kaldılar, sonra da hep birlikte yukarı odadan aşağıya indiler, fakat İsa merdivenlerin başında bir süre durakladı. Bana ve karıma baktı ve elini kızımın başının üzerine koyup dedi: "Hepinize iyi geceler. Yukarıdaki odanıza tekrar geleceğiz ama sizi böyle erken saatte terk etmeyeceğiz. Ufukta güneş yükselene dek kalacağız."

– Kısa süre sonra geri gelip daha ekmek ve şarap isteyeceğiz. Sen ve eşin bize iyi ev sahipliği yaptınız, biz de kendi hanemize gelip de kendi masamıza oturduğumuzda sizleri hatırlayacağız."

– Ben de dedim: "Efendim, size hizmet etmek bir şereftir. Diğer hancılar bizi ziyaret ettiğiniz için beni kıskanıyorlar, ben de pazar yerinde gurur içinde onlara gülüyorum. Bazen yüzümü bile ekşitiyorum."

– O da dedi: "Tüm hancılar hizmet etmekten gurur duymalıdır. Çünkü ekmek ve şarap veren kimse hasat edip ekini toplayan ve harman yerine getirenin ve cenderede üzümleri ezenin kardeşidir. Ve sizler de çok incesiniz. Siz armağanlarınızı açlık ve susuzluktan başka birşeyi olmayanlara dahi verirsiniz."

– Sonra topluluğun kesesini tutan Yahuda İskariyat'a dönüp dedi ki: "Bana iki para ver."

– Yahuda da O'na iki para verip dedi: "Bunlar kesemdeki son gümüş paralar."

– İsa, ona bakıp dedi: "Yakında, çok yakında kesen gümüşle doldurulacak."

– Ardından iki parayı elime koyup konuştu: "Bunlarla kızına ipek bir kuşak al ve Fısıh günü benim anıma giymesini iste."

– Sonra da tekrar kızımın yüzüne bakıp, eğildi ve onun alnını öptü. Ardından da tekrar, "İyi geceler hepinize" dedi.

- Ve uzaklaştı.
- Bana söylendiğine göre O'nun bize söyledikleri, arkadaşlarından biri tarafından parşömen üzerine kayıt edilmiş, fakat ben size O'nun kendi dudaklarından işittiğim gibi tekrarlıyorum.
- O sözleri söylediği zamanki sesini hiçbir zaman unutmayacağım, "İyi geceler hepinize."
- O'nunla ilgili daha çok şey bilmek isterseniz, kızıma sorun, O artık bir kadın, fakat kızlık anılarını taşıyor. Üstelik onun sözleri benimkilerden daha dolambaçsız.

BARABAS İSA'NIN SON SÖZLERİ

Beni salverip, O'nu seçtiler. Sonra O yükseldi ve ben düştüm.

O'nu Fıfış için bir kurban ve bir adak olarak tuttular.

- Ben zincirlerimden kurtulmuştum ve O'nun arkasında kalabalıkla beraber yürüdüm, ama kendi mezarıma giden bir canlıydım.

- Utancın güneş tarafından yakıldığı çöllere kaçmalıyım.

- Yine de benim suçumu üstlenmek üzere O'nu seçenlerle birlikte yürüdüm.

- O'nu çarmıha çivilediklerinde orada durdum.

- Gördüm ve işittim fakat kendi bedenimin dışında gibiydim.

- O'nun sağında çarmıha gerilmiş olan hırsız O'na dedi ki: "Sen bile benimle beraber mi kanyorsun Nasıralı İsa?"

- Ve İsa şöyle yanıtladı: "Elimi tutan şu çivi olmasa uzanıp elini tutardım.

- "Biz birlikte çarmıha gerildik. Senin çarmıhını benimki-
ne daha yakın asmalılardı."

- Sonra aşağı bakıp annesini ve onun yanında duran genç adamı süzdü.

- Dedi ki: "Ana, yanında duran oğluna bak.

- "Kadın, kanımın bu damlalarını Kuzey Ülkesine götüreceğ adamı gör."

- Galileli kadınların ağlamalarını duyunca da şöyle dedi: "Bakın, onlar ağlıyor, bense susuyorum.

- "Onların gözyaşlarına ulaşabilmek için fazla yüksekte duruyorum.

- "Bu susuzluğu gidermek için sirke içmeyeceğim.

- Ardından gözleri gökyüzüne iri iri açıldı ve dedi: "Baba, neden bizi terkettin?"

- Sonra da şefkatle konuştu: "Baba, onları bağışla, çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar."

- O, bu sözleri söylediğinde tüm insanları, Tanrı'nın önünde yere kapanmış bu bir tek adamın çarmıha gerilişi için bağışlanmayı dilerken gördüğümü sandım.

- Sonra tekrar güçlü bir sesle konuştu: "Baba, ruhumu Senin ellerine teslim ediyorum."

- En sonunda da başını kaldırıp dedi: "Artık tamamlandı, ama yalnızca bu tepede."

- Ve gözlerini örttü.

- Ardından şimşek karanlık gökleri çatlattı ve büyük bir fırtına patlak verdi.

KLAVDİYUS BİR ROMALI ASKER

O nu yakalandıktan sonra bana teslim ettiler. Ve Pontus Pilatus O'nu ertesi sabaha dek gözaltında tutmamı emretti.

– Askerlerim O'nu hapsedtiler, O da onlara boyun eğdi.

– Ben geceyarısı karımı ve çocuklarımı bırakıp cephaneliğe gittim. Çevreyi dolaşım, Kudüs'deki askerlerimin iyi olduklarından emin olmak huyumdum; o gece ise O'nun tutulduğu depoyu ziyaret ettim.

– Askerlerim ve bazı genç Yahudiler O'nunla alay ediyorlardı. Giysilerini soymuşlar ve başına geçen yılki gül dikenlerinden bir taç koymuşlardı.

– O'nu bir sütunun karşısına oturtmuşlar, karşısında dans edip bağıırıyorlardı.

– Ve eline de bir kaval tutuşturmuşlardı.

– Ben girince birisi bağıırdı: "Komutanım, bakın, Yahudilerin Kralı."

– O'nun önünde durup O'na baktım ve utandım. Bilmiyorum neden.

– Galya ve İspanya'da savaşmış ve adamlarımla ölümle yüzleşmişim. Yine de hiçbir zaman korkmamış ya da bir pısrık olmamışım. Fakat o adamın karşısında durup da O bana baktığında yüreksizleştim. Sanki dudaklarım mühürlenmiş gibi oldu ve hiçbir söz söyleyemedim.

RAB'BİN KARDEŞİ YAKUP SON YEMEK

○ gecenin anıları bin kez ziyaret ettiler beni. Ve artık biliyorum ki bin kez daha ziyaret edecekler.

– Ben o geceyi unutmadan, toprak, göğsüne sabahın kar-dıklarını ve bir kadın, doğumun acısı ve mutluluğunu unuta-cak.

– Öğleden sonra Kudüs duvarlarının dışına çıkmıştık ve İsa, "Haydi artık kente gidelim ve handa yemek yiyelim" de-di.

– Hana vardığımızda karanlıktı, bizler de acıkmıştık. Hancı bizi karşılayıp yukarda bir odaya götürdü.

– İsa da bizim sofranın etrafına oturmamızı istedi, fakat kendisi ayakta kaldı ve gözleri bizim üzerimizde duraladı.

– Ve hancıya konuşup dedi: "Bana bir leğen, bir ibrik do-lu su ve bir de havlu getir."

– Sonra tekrar bize bakıp yavaşça dedi: "Çarıklarınızı çı-kartın."

– Biz birşey anlamadık, fakat O'nun emri üzerine çıkart-tık.

– Ardından hancı leğeni ve ibriği getirdi; İsa da dedi: "Şimde sizin ayaklarınızı yıkayacağım. Çünkü ayaklarınızı es-kilerin yolunun tozundan özgür kılıp onlara yeni yolun özgür-lüğünü vermem gerikiyor."

– Hepimiz şaşkın ve utanmıştık.

– O zaman Simun Petrus kalkıp dedi: "Ben, Efendim ve Rab'bimin ayaklarımı yıkamasına nasıl izin verebilirim?"

- İsa ise yanıtladı: "Ben sizin ayaklarınızı yıkayacağım ki sizler de, insanlara hizmet edenin insanlar arasında en ulusu olduğunu hatırlayasınız."

- Sonra herbirimize bakıp dedi: "Sizi kardeşleri olarak seçen İnanoglular, dün ayakları Arabistan buhuruyla kutsanıp bir kadının saçlarıyla kurulan kişi, şimdi sizin ayaklarınızı yıkamayı arzuluyor."

- Ve leğenle ibrği alıp yere çöktü ve Yahuda İskariyot'tan başlayarak ayaklarımızı yıkadı.

- Sonra bizimle birlikte sofraya oturdu; yüzü, çarpışarak ve kan akıtılarak geçirilen bir geceden sonra savaş alanının üzerinde yükselen şafak gibiydi.

- Hancı da karısıyla birlikte gelip yemek ve şarap getirdi.

- Benim ise, İsa ayaklarıma çökmeden önce aç olmama karşın, artık midemde hiç yemeğe yer yoktu. Ve boğazımda da şarabın söndüremediği bir alev tıkanmıştı.

- Ardından İsa bir somun ekmek aldı ve bize verirken dedi: "Belki bir daha ekmek bölemeyiz. Bu lokmaları Galile'deki günlerimizin anısına yiyelim."

- Ve testiden kaseye şarap koyup içti ve bize verip dedi: "Bunu, birlikte bildiğimiz bir susuzluğun anısına için. Aynı zamanda yeni bağbozumunun umuduyla için. Ben kucaklanıp da artık aranızda olmadıgımda, burada ya da başka yerlerde toplanınca, ekmeği bölün ve şarabı koyun ve şimdi olduğu gibi yiyip için. Sonra çevrenize bakın; ve ola ki masada sizinle oturduğumu görebilirsiniz belki."

- Böyle söyledikten sonra bize, yavrularını besleyen bir kuş gibi, balık ve sülün lokmaları dağıtmaya koyuldu.

- Az yedik; yine de doyduk; ve şaraptan bir damla içtik çünkü kaseyi, bu topraklarla başka topraklar arasında bir boşluk gibi duyumsadık.

- Sonra İsa dedi: "Bu sofrayı terketmeden önce kalkıp Galile'nin neşeli ilahilerinden söyleyelim."

- Biz de kalktık ve birlikte şarkı söyledik, O'nun sesi ise hepimizin sesinden yükseldi ve sözlerinin her birinde bir tını vardı.

- Yüzlerimize baktı, tek tek herbirimize ve dedi: "Artık size veda ediyorum. Haydi, bu duvarların ötesine gidelim. Getsemani'ye gidelim."

- Zebedi'nin oğlu Yuhanna'da dedi: "Efendim neden bu akşam bize veda ediyorsun?"

- İsa da dedi: "Yüreğini sıkma. Sizi yalnızca Baba'mın evinde sizlere yer hazırlamak için terk ediyorum. Ama eğer Bana ihtiyacınız olursa size geri geleceğim. Beni nerede çağırırsanız orada sizi duyacağım ve ruhunuz nerede beni ararsa, ben orada olacağım.

- "Unutmayın ki susuzluk şarap cenderesine, açlık da düğün-şölenine yöneltir.

- "Siz kendi özleminizde İnsanoğlunu bulacaksınız. Çünkü özlem, coşkunun çeşmebaşı ve Baba'ya giden yoldur."

- Yuhanna ise tekrar konuşup dedi ki: "Gerçekten de bizi terkedeceksen nasıl sevinçli olabiliriz? Ve neden ayrılıktan söz ediyorsun?"

- İsa ise dedi: "Avlanan geyik avcının okunu, göğsünde hissetmeden önce de bilir; nehir de kıyıya varmadan önce denizin farkındadır. Ve İnsanoğlu da insanların yollarında gezdi.

- "Bir diğer badem ağacı baharlarını güneşe geri vermeden önce benim köklerim başka bir tarlanın yüreğine ulaşmaya başlayacak."

- Ardından Simon Petrus dedi: "Efendim, bizi şimdi bırakıp varlığının mutluluğunu esirgeme. Sen nereye gidersen

biz de oraya gideceğiz; ve sen nerede kalırsan biz de orada kalacağız."

- Bunun üzerine İsa elini Simun Petrus'un omuzuna koyup ona gülümsedi ve dedi: "Kimbilir, belki de bu gece sona ermeden sen beni reddeder ve ben seni bırakmadan sen beni bırakırsın?"

- Sonra bir anda: "Haydi, artık gidelim buradan" dedi.

- O, hanı terk etti, biz de O'nu izledik. Fakat kentin kapısına ulaştığımızda, Yahuda İskariyot bizimle birlikte değildi. Biz ise Cehennem Vadisi'ni geçtik. İsa bizden çok önde yürüdü, biz de birbirimize yakın yürüdük.

- Bir zeytinliğe vardığında durdu, bize doğru dönüp dedi: "Burada bir saat dinlenin."

- Dutların filizlenmesine, elma ağaçlarının çiçeklenmesine, yani mevsimin bahar olmasına karşın serin bir akşamdı. Ve bahçeler hoştu.

- Her birimiz bir ağaç gövdesi arayıp uzandık. Ben gocuğumu toparlayıp bir çam ağacının altına yattım.

- Fakat İsa bizi bırakıp kendi başına zeytinlikte yürüdü. Ben de diğerleri uyurken O'nu seyrettim.

- Birden durup, sonra tekrar bir aşağı, bir yukarı yürüyordu. Bunu birçok kez yaptı.

- Sonra O'nu, yüzünü gökyüzüne doğru kaldırıp kollarını doğu ve batıya doğru uzatırken gördüm.

- Bir keresinde demişti ki: "Cennet ve yeryüzü ve cehennem de insandandır." Ve o zaman O'nun söyleyişini hatırladım ve zeytinliği arşınlayan O adamın cennetten çıkma olduğunu anladım; ve kendi kendime toprağın karnının ne bir

başlangıç ne de bir son olmadığını, fakat bir savaş arabası, bir duruklama olduğunu düşündüm; ve bir anlık merak ve hayret; ve cehennemi de gördüm, O'nunla Kutsal Kent arasında uzanan Cehennem adlı vadide.

- Ve O, orada durup da ben de giysilerime sarılı yatar-ken O'nun konuşmasını duydum. Fakat bize seslenmiyordu. O'nun üç kez Baba sözcüğünü söylediğini duydum. Duyduklarım bundan ibaretti.

- Bir süre sonra kolları aşağı düştü ve benim gözlerimle gökyüzü arasında bir selvi ağacı gibi hareketsiz durdu.

- En sonunda tekrar bizim aramızda gelip, bize dedi: "Uyanın ve kalkın. Benim vaktim geldi. Dünya çoktan savaş için silahlanmış bekliyor."

- Sonra da dedi: "Bir dakika önce Baba'mın sesini duydum. Sizleri bir daha görmezsem, fatihin fethedilene kadar huzur bulamayacağınızı hatırlayın."

- Biz kalkıp da O'nun yanına geldiğimizde yüzü çölün üzerindeki yıldızlı cennet gibiydi.

- Sonra her birimizi yanağından öptü. Dudakları benim yanağımla değdiğinde, ateşli bir çocuğun eli gibi sıcaktılar.

- Birden uzaktan, bir kalabalıktan çıkıyormuş gibi büyük bir gürültü duyduk, ve ilerlediklerinde fener ve sopalarla yaklaşan bir grup adam gördük. Hızla yaklaşıyorlardı.

- Onlar ağaçlığın çalılıklarına ulaştığında İsa bizi terkedip onları karşılamak için ileri doğru gitti. Yahuda İskariyat onlara öncülük ediyordu.

- Aralarında kılıç ve mızraklı Romalı askerler ve çomaklı ve kazmalı Kudüslü adamlar vardı.

– Yahuda İsa'ya gelip O'nu öptü. Sonra da silahlı adamlara dönüp dedi: "Budur o Adam."

– İsa da Yahuda'ya dedi: "Yahuda, bana sabırlı davran. Bunlar dün de olabilirdi."

– Ardından silahlı adamlara dönüp dedi: "Artık beni alın. Fakat kafesinizin bu kanatlar için yeterince geniş olmasına dikkat edin."

– Sonra O'nun üzerine çullanıp, O'nu tutarlarken hepsi bağrışıyordu.

– Oysa biz korku içinde koşup kaçmayı yeğledik. Ben yalnız başıma zeytinliklerin arasından koştum, ne düşünebilecek gücüm, ne de içimde korkumdan başka benimle konuşacak herhangi bir ses vardı.

– O gece geriye kalan iki– üç saat boyunca kaçıp, saklandım ve şafakta kendimi Eriha yakınlarında bir kasabada buldum.

– O'nu neden terk etmişim? Bilmiyorum. O'nu yalnız bırakmışım. Ben bir korkaktım ve O'nun düşmanlarının önünden kaçtım.

– O zaman hastalandım ve yüreğim utanç doldu ve Kudüs'e geri döndüm, fakat O bir tutsaktı ve hiçbir arkadaşı O'nunla konuşamıyordu.

– O çarmıha gerildi ve kanı topraktan yepyeni bir kil yarattı.

– Bense hâlâ yaşıyorum. Ben O'nun tatlı yaşamının balpeteğinin üzerinde yaşıyorum.

KİRENELİ SİMUN

Tarlaların yolunu tutmuştum O'nu çarmihını taşıırken gördüğümde; birçokları da O'nu izliyordu.

- O zaman ben de O'nun yanında yürüdüm.

- Yükü birçok kez durdurdu O'nu, çünkü bedeni bitkin-di.

- Sonra bir Romalı asker bana yanaştı: "Gel, sen güçlü sağlam yapılısın; bu adamın çarmihını taşı."

- Bu sözleri duyunca içimde yüreğim kabardı ve minnettar oldum.

- Ve O'nun çarmihını taşıdım.

- Ağırdı çünkü kış yağmurlarını içine emmiş kavaktan yapılmıştı.

- İsa bana baktı. Alnının teri sakalından aşağıya akıyordu.

- Tekrar bana bakıp dedi: "Bu kaseden içiyor musun? Gerçekten de, zamanın sonuna dek onun kenarından benimle birlikte yudumlayacaksınız."

- Böyle diyerek elini benim boştaki omzuma koydu. Ve birlikte Kafatası Tepesi'ne doğru yürüdük.

- Fakat bu kez çarmihın ağırlığını hiç duymadım. Sadece O'nun elini hissettim. Sanki omzuma bir kuşun kanadı değmişti.

- Sonra tepenin doruğuna ulaştık, O'nu orada çarmiha gereceklerdi.

- O zaman ağacın ağırlığını hissettim.
- O, hiçbir şey söylemedi ellerine ve ayaklarına çivileri çakarlarırken, ne de bir ses çıkardı.
- Uzuvarları çekicin altında titremediler.
- Sanki elleri ve ayakları ölmüş de, yalnızca kan banyosuyla tekrar yaşayacakmış gibiydi. Yine de sanki aynı zamanda prensin asayı arayışı gibi çivileri arıyordu; ve tepele-re yükselmeyi arzuluyordu.
- O'na acımayı düşünmedim bile çünkü merakla doluy-dum.
- Artık çarmihını taşıdığım adam, benim çarmihım oldu.
- Bana yine, "Bu adamın çarmihını taşı" deseler, yine yo-lun mezarda sona erene dek taşırdım.
- Fakat O'na, elini omuzuma koyması için yalvarırdım.
- Bunlar çok yıllar önce oldu; ve hâlâ ne zaman tarlada saban sürsem ve uykudan önceki sersem anlarda hep o Aziz Adam'ı düşünürüm.
- Ve O'nun kanatlı elini hissederim, burada, sol omuzu-mun üzerinde.

YAHUDA'NIN ANNESİ SİBORYA

Benim oğlum iyi ve doğru bir adamdı. Bana karşı nazik ve yumuşaktı ve akrabalarını ve yurttaşlarını severdi. Düşmanlarımızdan ise nefret eder, Romalıları lanetlerdi, hani şu hiçbir iplik eğirmeyip, dokuma tezgahına oturmadıkları halde mor kumaşlar giyinen; ve ne tarlayı sürüp ne de tohumu ekmedikleri yerlerde ekin biçip toplayanları.

- Benim oğlum bağımızın ortasından geçen Romalı lejyona ok atarken yakalandığında onyediyedi yaşındaydı.

- O yaşta bile diğer gençlere İsrail'in görkeminden söz eder ve benim anlamadığım bir dolu garip şeyler söylerdi.

- O benim oğlumdu, tek oğlum.

- O, bu artık kurumuş göğüslerden yaşamı içti, ve artık titrek kavallar gibi olan bu parmakları kavrayarak ilk adunlarını bu bahçede attı.

- O zamanlar Lübnan üzümleri gibi genç ve taze olan bu ellerle onun ilk çarıklarını annemin verdiği bir mendile sarıp kaldırdım. Onları hâlâ o pencerenin yanındaki komidinde saklıyorum.

- O benim ilk çocuğumdu ve ilk adımını attığında, ben de ilk adımımı attım. Çünkü kadınlar çocuklar tarafından sürüklenmedikçe gezinmezler.

- Şimdi de bana onun kendi elleriyle öldüğünü söylüyorlar; arkadaşı Nasıralı İsa'ya ihanet ettiği için kendini uzaklardaki Yüksek Kaya'dan atmış.

- Oğlumun öldüğünü biliyorum. Fakat biliyorum ki o kimseye ihanet etmedi; çünkü o akranlarını severdi ve Romalılardan başka kimseden nefret etmezdi.

- Benim oğlum İsrail'in görkemini aradı, ve dudaklarında ve yaptığı işlerde o görkemden başka hiçbirşey yoktu.

- İsa'yla yolda karşılaşınca beni bırakıp O'nu izledi. Ben ise onun herhangi bir adamı izlemesinin yanlış olduğunu yüreğimde biliyordum.

- Bana veda ettiğinde ona yanıldığını söyledim, ama o dinlemedi.

- Çocuklarımız bizleri dinlemiyorlar; bugünün yüksek gelgiti gibi, dünün yüksek gelgitinden öğüt almıyorlar.

- Sizden oğlum hakkında daha fazla soru sormamanızı rica ediyorum.

- Onu sevdim ve onu sonsuza dek seveceğim.

- Sevginin eti olsaydı, onu kızgın ütülerle yakıp huzur bulurdum. Fakat o canda, ulaşılamayacak yerdedir.

- Artık daha fazla konuşmayacağım. Gidin Yahuda'nın anasından daha onurlu birisini sorgulayın.

- İsa'nın anasına gidin. Kılıç onun da yüreğine saplanmış-
tır; o size benden sözeder, siz de anlarsınız.

BIBLOS'TAKİ KADIN BİR AĞIT

Ağlayın benimle Astarte'nin kızları ve Tammuz'un sevgilileri.

- Yüreğimize erimesini, yükselmesini, ve kan-gözyaşları akıtmasını söyleyin.
  - Çünkü altın ve fildişinden yapılmış olan O artık yok.
  - Karanlık ormandaki domuz O'nu yendi,
  - Ve domuzun dişleri O'nun tenini deldi.
  - O artık geçmiş yılların yapraklarıyla lekelenmiş yatıyor,
  - Artık adımları baharın göğsünde uyuyan tohumları uyardırmayacak.
  - Sesi şafakla pencereme gelmeyecek,
  - Ve ben sonsuza dek yalnız kalacağım.
-
- Ağlayın benimle Astarte'nin kızları ve Tammuz'un sevgilileri
  - Çünkü sevdiğim benden kaçtı;
  - O nehirler gibi konuşan;
  - O sesi ve zamanı ikiz kardeş olan;
  - O ağız tatlandırılmış yavruağzı,
  - O dudaklarında sirke, bala dönüşen.

- Ağlayın benimle Astarte'nin kızları ve Tammuz'un sevgilileri
- Ağlayın benimle mezar taşının başında, yıldızlar ağladıkça,
- Ve ayın taç yaprakları düştükçe yaralı bedenine

- Gözyaşlarınızla ıslatın ipek örtülerini yatağımın,
- Sevdiğimin düşlerimde üzerine uzandığı,
- Ve uyandığında uzaklaşıp yittiği,

- Sizi görevlendiriyorum, Astarte'nin kızları ve Tammuz'un sevgilileri,
- Göğsünüzü açıp, ağlayın ve avutun beni,

- Çünkü Nasıra'lı İsa öldü.

MECDELLİ MERYEM – OTUZ YIL SONRA

Birkez daha söylüyorum İsa'nın ölümle ölümü yendiğini ve bir ruh ve bir güç olarak mezardan kalktığını. O bizim yalnızlığımızda yürüdü ve arzularımızın bahçelerini ziyaret etti.

– O, oradaki taşın arkasındaki kırık kayada yatmıyor.

– Biz, O'nu sevenler, O'nun görme yetisi kazandırdığı gözlerimizle O'nu gördük; ve ileri uzanmayı öğrettiği ellerimizle O'na dokunduk.

– Siz, O'na inanmayanları biliyorum ben. Ben de sizlerden biriydim ve sizler fazlasınız fakat sayılarınız azalacak.

– Harp ve çenginizin içindeki müziği bulmak için onları kırmanız mı gerekir?

– Ya da meyva vereceğine inanmak için bir ağacı kesmeniz mi gerekir?

– İsa'dan nefret ediyorsunuz çünkü Kuzey Ülkesinden birisi O'nun Tanrı'nın Oğlu olduğunu söyledi. Fakat birbirinizden de nefret ediyorsunuz çünkü herbiriniz kendinizi yanındaki adamın kardeşi olamayacak kadar büyük görüyorsunuz.

– O'ndan nefret ediyorsunuz çünkü birisi O'nun bir erkeğin tohumundan değil de bir bakireden doğduğunu söyledi.

– Fakat siz mezara bakire giden anaları ya da kendi susuzluklarıyla boğulup gömülen adamları biliyorsunuz.

– Siz yeryüzünün güneşle evlendirildiğini ve bizi dağlara ve çöllere gönderenin o toprak olduğunu bilmiyorsunuz.

– O’nu sevenlerle O’ndan nefret edenler arasında, inanlar ve inanmayanlar arasında esneyen bir uçurum vardır.

– Fakat yıllar o uçuruma köprü kurduklarında, bileceksiniz O’nun içimizde yaşayan ölümsüz olduğunu ve bizlerin Tanrı’nın çocukları olduğumuz gibi O’nun da Tanrı’nın Oğlu olduğunu; bizim kocasız topraktan doğduğumuz gibi O’nun da bakireden doğduğunu.

– İlginçtir ki toprak, inanmayanlara kendi memelerinden emecek kökleri ve yükseklere de uçup boşluğunun çiyinden içip doyacak kanatları vermez.

– Fakat ben bildiğim kadarını biliyorum, bu da bana yeterli.

ONDOKUZ YÜZYIL SONRA BİR LÜBNANLI

Efendi, usta şarkıcı,
Söylenmemiş sözler ustası
Yedi kez doğdum, yedi kez öldüm
Çarçabuk ziyaretin ve kısa selamımızdan bu yana.
Ve gör ki yeniden yaşıyorum
Gelgitinin bizi yükselttiği tepedeki
Günün ve gecenin anısıyla.
Pekçok ülke, pekçok deniz gezdim o günden sonra
Ve kâh eğer üstünde, kâh yelkenle gittiğim her yerde
Adın ya duaydı ya da kavga.
İnsanlar ya kutsuyorlardı seni ya da ileniyorlardı;
İlenme, yenilgiye karşı
Ve kutsama, tepelerden eli dolu dönen avcının
Şükran duasıydı.

Dostların hâlâ bizim avuntumuz ve desteğimizdir
Düşmanların da; güç ve güvence için,
Anan bizimle;
Görüyorum ışıltısını yüzünün, tüm anaların çehresinde;
Eli sımsıcak sallıyor beşikleri
Eli sımsıcak sarıyor kefenleri

Ve Mecdelli Meryem aramızda hâlâ
Yaşamın sirkesini içen önce, ardından şarabını.
Ve Yahuda, acıların ve küçük hırsların adamı,
O da yürüyor yeryüzünde;
Şimdi de açlığı gayrı birşey bulamazsa kendini avlıyor
Ve öz – yıkımında arıyor büyük benliğini.

Ve gençliği güzelliğe hayran Yuhanna da burada,
Şarkılar söylüyor kimsenin dinlemediği.
Ve Şimun Petrus, düşüncesiz;
Senin için biraz daha yaşayabilmek adına reddeden seni,
O da oturuyor ocağımızın başında.
Bir başka günün şafağında bir kez daha reddedebilir seni
Yine de senin davan adına çarmıha gerilebilir; kendine bu
onuru çok görerek.

Ve Kayafa ve Hanna da günlerini gün edip
Yargılıyorlar suçluları ve masumları
Kuştüyü döşeklerine uzanıyorlar
Yargıladıkları sopalarla dövülürken

Ve zinacı kadın
Da yürüyor kentlerimiz sokaklarında
Pişirilmemiş ekmeğin açlığında
Boş evde yapayalnız.

Pontus Pilatus da burada
Önünde duruyor hayranlıkla
Ve hâlâ sorguluyor seni
Ama konumunu tehlikeye sokmaktan ürküyor hâlâ ve
meydan okumaktan, yabancı bir ırka;
Ve hâlâ yıkıyor ellerini.
Kudüs günümüzde de leğeni tutuyor, Roma, ibriği
Ve ikisi arasında bin kere bin el yıkanacak aklanıncaya dek.

Efendi, usta ozan
Sözcüklerin ve şarkıların ustası
Tapınaklar yaptılar adını barındırmaya
Ve çarmıhından diktiler her tepeye
Dikbaşı ayaklarına işaret ve simge diye
Ama senin sevincine değil.
Senin sevincin onların görüsünün ötesinde bir tepe
Ve avutmuyor onları.
Onlar bilmediklerini onurlandırmak peşindeler
Ve kendileri gibi olan ne avuntu verebilir onlara, sevecenliği
onlarınkine yakın olan,
Sevgisi onlarınkine benzeyen bir tanrı
Ve acıması onların acımasından kaynaklanan?
Onlar insanı onurlandırmazlar, yaşayan insanı
Gözlerini açıp güneşe bakan ilk insanı
Kırıştırmadan göz kapaklarını,
Hayır onlar Ö'nu bilmezler ve olmak istemezler onun gibi.
Onlar bilinmeyi yegler, yürürler bilinmeyenin geçidinde
Taşıyarak acıyı, kendi acılarını
Ve senin sevincinde avuntu bulmazlar.
Sancılı yürekleri sözcüklerinde ve şarkılarında aramaz avuntuyu
Ve suskun, şekilsiz sancıları
Onları yalnız ve dostsuz yaratıklar kılar.
Eş dostla çevrili olmakla birlikte, korku içinde yaşarlar,
yoldaşsız;
Oysa sevmezler hiç yalnızlığı.
Doğuya eğilirler batı yeli estiğinde.
Sana kral diyorlar
Ve sarayında olmak istiyorlar
Mesih ilan ettiler seni
Yine de kutsal yağı kendilerine sürerler
Evet, senin hayatından geçiniyorlar.

Efendi, usta şarkıcı,
Gözyaşların mayıs sağnakları gibiydi,
Ve gülüşün beyaz denizin dalgaları
Konuştuğunda sözcüklerin dudakları alev alev olanın uzak
fısıltısı;
Kemiklerindeki, henüz gülüşe hazır olmayan ilik için güler,
Ve henüz kuru olan gözleri için ağlardın.
Sesin düşüncelerine ve anlayışlarına babalık ederdi.
Sesin sözcüklerine ve soluklarına analık ederdi.

Yedi kez doğdum ve yedi kez öldüm
Ve şimdi bir kez daha yaşıyor ve seni görüyorum
Dövüşçüler arasında bir dövüşçü
Ozanlar ozanı
Kralların üzerinde kral
Yoldaşları arasında yarı- çıplak bir adam.
Piskopos her gün adını andığında
Öne eğiyor başını.
Ve hergün yalvarıyor dilenciler
"Bize birkaç kuruş verin ki ekmek alalım,
İsa aşkına"
Birbirimize sesleniyoruz,
Ama gerçekte seni çağırıyoruz,
İstek ve tutkularımızın baharında yükselen
Ve sonbaharımızda alçalan gelgit gibi.
Yüksekte ya da alçakta, adın dudaklarımızda
Sonsuz rahmetin ustası.

Efendi, yalnız saatlerimizin ustası,
Şurada, burada, beşikte tabut arasında suskun kardeşlerine
rastgeliyorum
Özgür insanlar zincirsiz,
Anan toprak ve göğün çocukları.
Gökyüzündeki kuşlar gibiler tıpkı,

Tarladaki leylakler gibi.
Senin hayatını yaşıyor, düşüncelerini düşünüyorlar
Ve senin şarkını yankılandırıyorlar.
Ama elleri boş,
Ve büyük çarmıha gerilmiyorlar.
Ve acıları da burada işte.
Dünya hergün çarmıha geriyor onları
Ama ufak tefek işlerde;
Gökyüzü sarsılmıyor
Yeryüzü de ölüleriyle sancılanmıyor.
Çarmıha geriliyor onlar, oysa acılarına tanıklık
eden yok.
Yüzlerini sağa, sola çeviriyorlar
Oysa onlara krallıkta bir taht vaadeden yok
Oysa razılar çarmıha gerilmeye tekrar tekrar
Senin tanrını tanrıları
Ve babanı babaları kılabilmek için.

Efendi, usta aşık
Prenses hoş kokulu odasında gelişini bekliyor
Ve evli bekar kadın kafesinde
Ekmeğini utancının sokaklarında arayan fahişe
Ve manastırdaki kocasız rahibe
Çocuksuz kadın, penceresindeki
Kırağının camına ormanlar çizdiği
Seni buluyor o izdüşümünde
Analık etmeye, ve avunuyor.

Efendi, usta ozan,
Suskun tutkularımızın ustası
Dünyanın yüreği seninkinin atışıyla vuruyor,
Ama şarkınla tutuşmuyor
Dünya dingin bir hayranlıkla dinliyor sesini,
Ama ayağa kalkmıyor

Tepelerinin sırtlarına tırmanmaya,
İnsan düşünö görmeye istekli, ama şafağında uyanmaya
değil

Kendi daha büyük düşü olan
Senin gözünle görmeye istekli
Ama değil ağır ayaklarını tahtına sürümeye.
Yine de pek çoğu senin adına tahta çıktı
Ve taçlandı senin kudretinle
Ve senin altın konukluğunu
Başları için taç, elleri için asalara dönüştürdü

Efendi, ışığın ustası
Gözleri körlerin duyumsayan parmaklarında gören
Hâlâ aşağılayıp küçümsüyorlar seni
Tanrı olamayacak kertede güçsüz ve sayrı bir insan,
Tapınılamayacak kadar insan bir tanrı.
Ayin ve ilahileri,
Adak ve tesbihleri, tutsak benlikleri içindir
Yine de sen onların uzak benlikleri, ötedeki haykırışları ve
tutkularısın.

Ama usta, gök – yürekli, tatlı düşlerimizde şövalyesi,
Günümüzde de ayak sürüyorsun sen,
Hiçbir ok ne de mızrak durduracak adımlarını
Tüm yaylarımızın arasından geçiyorsun
Gülümsüyorsun bizlere
Ve hepimizden genç olmana karşın
Babalık ediyorsun her birimize.

Ozan, şarkıcı, yüce yürek
Tanrımız kutsasın adını
Ve seni barındıran rahim, süt veren memeleri
Ve Tanrı bağışlasın hepimizi.

SON

selepub